

JURIDISCHE CONTEXT

Artikel 39 van de statuten van AGB, zoals goedgekeurd door de raad van bestuur van 17 juni 2019
§1. Het AGB maakt een meerjarenplan op overeenkomstig de regels die krachtens de artikelen 252, 254, 255, 256, 257 en 258 van het Decreet Lokaal Bestuur gelden voor het meerjarenplan van de gemeente.

§3. De raad van bestuur stelt het meerjarenplan en de aanpassingen ervan vast en legt ze ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad.

Artikel 254 van het decreet lokaal bestuur

Voor het einde van het jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen wordt een meerjarenplan vastgesteld. Dat meerjarenplan bestaat uit een strategische nota, een financiële nota en een toelichting.

Het meerjarenplan start in het tweede jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen en loopt af op het einde van het jaar na de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen.

Artikel 255 van het decreet lokaal bestuur

(...) De toelichting van het meerjarenplan bevat alle informatie over de verrichtingen in het ontwerp van meerjarenplan die relevant is voor de raadsleden om met kennis van zaken een beslissing te kunnen nemen.

Artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 over de beleids- en beheerscyclus van de lokale en de provinciale besturen

Elk beleidsrapport vermeldt al de volgende gegevens:

- 1° het type van het beleidsrapport;
- 2° de naam, het ondernemingsnummer en het adres van het bestuur, of, voor de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, van beide;
- 3° de rapporteringsperiode;
- 4° de volgnummers van de laatste inschrijvingen in de dagboeken, vermeld in artikel 84, 86 of 88, die verwerkt zijn in het rapport.

Artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 over de beleids- en beheerscyclus van de lokale en de provinciale besturen

Elke pagina van een beleidsrapport vermeldt al de volgende gegevens:

- 1° het type van het beleidsrapport;
- 2° de naam van het bestuur, of, voor de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, van beide;
- 3° de rapporteringsperiode.

Omzendbrief KB/ABB 2019/4 over de strategische meerjarenplannen 2020-2025 van de lokale en provinciale besturen volgens de beleids- en beheerscyclus

Het bestuur moet in de toelichting van het meerjarenplan ook vermelden waar de raadsleden de bijkomende documentatie bij het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025 kunnen raadplegen. In die documentatie neemt het bestuur minstens de volgende achtergrondinformatie voor de raadsleden op:

- 1° de omgevingsanalyse;
- 2° het overzicht van alle beleidsdoelstellingen die in het meerjarenplan zijn opgenomen, met de bijbehorende actieplannen en acties, telkens met de bijbehorende ramingen van de ontvangsten en uitgaven;
- 3° een overzicht van de toegestane werkings- en investeringssubsidies (per jaar);
- 4° het overzicht van de beleidsdomeinen en de beleidsvelden die er deel van uitmaken;

- 5° een overzicht van alle entiteiten waarvoor het bestuur de wettelijke, statutaire of feitelijke verplichting heeft om rechtstreeks of onrechtstreeks tussen te komen in verliezen of tekorten (bijvoorbeeld extern verzelfstandigde agentschappen, verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn, politie- of hulpverleningszones, besturen voor de eredienst);
- 6° een overzicht van de personeelsinzet waarvan het bestuur is uitgegaan voor de ramingen van de personeelsuitgaven die in het meerjarenplan zijn ingeschreven;
- 7° een overzicht van de jaarlijkse opbrengst per soort van belasting die het bestuur heft.

Inhoud

DEEL 1 - OMGEVINGSANALYSE

Inleiding.....	8
Luik I - Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen	10
Luik II – Externe omgevingsanalyse	17
1. Demografie	17
1.1. Aantal inwoners.....	17
1.2. Loop van de bevolking	19
1.3. Opsplitsing naar leeftijd	20
1.4. Opsplitsing naar nationaliteit	22
1.5. Aantal huishoudens	25
2. Ruimte en infrastructuur	29
2.1. Ruimte.....	29
2.1.1. Oppervlakte	29
2.1.2. Bevolkingsdichtheid	29
2.1.3. Bebouwde oppervlakte	30
2.1.4. Handhaving.....	33
2.2. Infrastructuur	34
2.2.1. Uitvoeringsgraad rioleringen	34
3. Wonen en woonomgeving.....	36
3.1. Type bebouwing	36
3.2. Prijzen	38
3.3. Sociaal woningaanbod	42
3.4. Woningkwaliteit	44
3.5. Dienstverlening.....	46
4. Mobiliteit.....	48
4.1. Vervoersmiddelenbezit	48
4.2. Verplaatsingsgedrag.....	50
4.3. Verkeersveiligheid	51
4.4. Sensibilisering.....	53
4.5. Handhaving	53

4.6.	Planning	54
5.	Natuur, milieu en energie	55
5.1.	Natuur	55
5.2.	Milieu	56
5.2.1.	Afvalbeleid	56
5.2.2.	Milieubeleid	58
5.3.	Energie	59
6.	Cultuur en vrije tijd	60
6.1.	Jeugd	60
6.2.	Cultuur	61
6.2.1.	Bibliotheek	61
6.2.2.	Museum	63
6.2.3.	Verenigingen	63
6.3.	Sport	64
6.4.	Horeca en toerisme	67
6.4.1.	Horeca	67
6.4.2.	Toerisme	68
6.5.	Evenementen	69
7.	Overheid	71
7.1.	Informereren	71
7.2.	Consulteren	73
7.3.	Adviseren	73
8.	Armoede	75
8.1.	Armoede-indicatoren	75
8.1.1.	Menswaardig inkomen	75
8.1.2.	Betalingsmoeilijkheden	78
8.1.3.	Nieuwe generatie met zorgen?	80
8.2.	Risico-indicatoren	81
9.	Samenleven	84
9.1.	Veiligheidscontext	84
9.1.1.	Objectieve veiligheid	84
9.1.2.	Subjectieve veiligheid	86
9.2.	Veiligheidsinstrumenten	87

9.2.1.	Gemeentelijke administratieve sancties.....	87
9.2.2.	Burenbemiddeling.....	88
9.2.3.	Preventie	89
10.	Onderwijs en vorming.....	90
10.1.	Kleuter- en lager onderwijs.....	90
10.2.	Secundair onderwijs	92
10.3.	Buitengewoon onderwijs.....	94
10.4.	Deeltijds kunstonderwijs	95
10.5.	Lokaal flankerend onderwijs.....	96
11.	Ondernemen en werken	98
11.1.	Werkgelegenheid	98
11.2.	Werkloosheid.....	101
11.3.	Economische dynamiek	103
11.4.	Analyse van het winkelaanbod	106
12.	Zorg en gezondheid	110
12.1.	Kinderopvang.....	110
12.1.1.	Baby's en peuters.....	110
12.1.2.	Schoolgaande kinderen	113
12.2.	Opvoedingsondersteuning.....	114
12.3.	Lokaal ouderenbeleid	115
12.3.1.	Aanbod	115
12.3.2.	Behoeften	117
Luik III - #SchildeTrending?		120
1.	Over smart cities en smart citizens.....	120
1.1.	Technologische trends	121
1.1.1.	Internet of Things en Internet of Everything	121
1.1.2.	Big data en open data.....	121
1.1.3.	Artificiële intelligentie en machine learning	122
1.1.4.	Blockchain	123
1.1.5.	Cloud computing	124
1.1.6.	Gamification	125
1.1.7.	Virtual en augmented reality	125
1.2.	Maatschappelijke trends	126

1.3.	Het smart city-landschap.....	128
1.3.1.	Smart Flanders	128
1.3.2.	City of Things	128
1.3.3.	Smart Cities Vlaanderen	129
1.3.4.	Samenwerkingsverbanden	130
2.	Dienstverlening van de toekomst.....	131
2.1.	Digitale maturiteit.....	131
2.2.	Zit Schilde op de boot?.....	132
2.3.	Digitale transformatie	135
	Besluit	138

DEEL 2 - TOTAALOVERZICHT BELEIDSDOELSTELLINGEN, ACTIEPLANNEN, ACTIES EN GERAAMDE BEDRAGEN.....	139
DEEL 3 - TOEGESTANE WERKINGS- EN INVESTERINGSSUBSIDIES.....	156
DEEL 4 - SAMENSTELLING BELEIDSDOMEINEN.....	157
DEEL 5 - OVERZICHT VERBONDEN ENTITEITEN.....	161
DEEL 6 - PERSONEELSINZET WAARVAN IS UITGEGAAN VOOR DE RAMING VAN DE PERSONEELSUITGAVEN.....	161
DEEL 7 - OVERZICHT JAARLIJKSE OPBRENGST PER BELASTINGSOORT.....	161

Inleiding

Voor u ligt of staat een omgevingsanalyse van Schilde. “Een” omgevingsanalyse, want ze had er ook helemaal anders kunnen uitzien. Zo werd ervoor geopteerd om te openen met een luik over de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Klimaatrapporten confronteren ons met wat er kan gebeuren als de opwarming van de aarde niet aan banden wordt gelegd. De internationaal vastgelegde duurzame ontwikkelingsdoelstellingen vormen een uitgelezen kader om een lokaal antwoord te bieden op de uitdagingen van vandaag en morgen.

Het tweede en meest uitgebreide luik behandelt de externe omgevingsanalyse. Kort gezegd, wordt er een “foto” van Schilde genomen. De foto is echter niet opgebouwd uit pixels, maar uit statistieken: hoeveel inwoners telt Schilde, wat is het aantal plaatsen in de kinderopvang, hoeveel kost een huis gemiddeld, enz. Samen tonen de data aan wat al goed zit, waar de pijnpunten zich bevinden en welke de belangrijke uitdagingen van de volgende legislatuur zijn. Bij de opmaak van het tweede luik werd de structuur van de gemeentemonitor gevolgd. Achtereenvolgens worden 12 thema’s besproken, van ruimte en infrastructuur over cultuur en vrije tijd tot ondernemen en werken. Hierbij is het belangrijk dat de (on)tevredenheid van de inwoners, de belangrijkste klanten van een lokaal bestuur, mee aan boord wordt genomen. Doorheen de thema’s wordt de mening van de burger dan ook weergegeven.

Het laatste luik legt bloot wat Jan Rotmans, hoogleraar transitiekunde en duurzaamheid, bedoelt met volgende stelling: “Wij leven niet in een tijdperk van verandering, maar in een verandering van tijdperk”. We worden om de oren geslagen met buzz words als smart cities, citizen science, big data, augmented intelligence, enzovoort maar in hoeverre maken deze concepten al deel uit van de maatschappij? En is Schilde mee met de digitale transformatie?

Verder werd er vanuit de administratie een inspiratienota aan de bestuursploeg overhandigd. Deze nota, in de vorm van speerpunten, werd gevisualiseerd in één A3’tje (zie bijlage 1). Her en der doorheen deze omgevingsanalyse zal u een link met de speerpunten terugvinden.

Ten slotte maakt de omgevingsanalyse deel uit van en is het een insteek voor het strategisch meerjarenplan. Laat het verplicht karakter van de omgevingsanalyse uw leesplezier echter niet vergallen, maar u eerder inspireren!

Luik I - Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

“Wist je dat meer dan 50 procent van het gemeentepersoneel in Vlaanderen vrouwen zijn, maar minder dan 15 procent van het burgemeesterskorps vrouwelijk is? Er is dus nog steeds werk aan de winkel wat betreft gendergelijkheid, ook bij ons.” (www.vvsg.be)

Figuur 1 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

Op 25 september 2015 ondertekende België als één van 194 landen de VN doelstellingen voor duurzame ontwikkeling of de Sustainable Development Goals (SDG's). Het gaat om 17 doelstellingen die tegen 2030 bereikt moeten worden. De doelstellingen dragen bij tot een duurzame ontwikkeling die universeel, inclusief en veranderend is. Inclusief, want het thema van de SDG's is "leave no one behind". De SDG's laten zich ook mooi samenvatten in het cirkelmodel van de vijf P's, waar People, Planet, Prosperity, Peace en Partnership onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De SDG's zien er als volgt uit (www.vvsg.be):

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

- SDG 1: Beëindig armoede overal en in al haar vormen.
- SDG 2: Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw.
- SDG 3: Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden.
- SDG 4: Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen.
- SDG 5: Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes.
- SDG 6: Verzeker toegang en duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen.
- SDG 7: Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.
- SDG 8: Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.
- SDG 9: Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.
- SDG 10: Dring ongelijkheid in en tussen landen terug.
- SDG 11: Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.
- SDG 12: Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen.
- SDG 13: Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden.
- SDG 14: Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen.
- SDG 15: Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.
- SDG 16: Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzekert toegang tot justitie voor iedereen en creëert op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen.
- SDG 17: Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling.

Het meest recente klimaatrapport van de Verenigde Naties stelt dat drastische bijstellingen nodig zijn en onderstreept daarmee nogmaals het belang van de SDG's. In het huidige tempo zal de klimaatopwarming tegen het einde van de eeuw namelijk oplopen tot drie graden. Bij een opwarming van 1,5 graad stijgt de zeespiegel tegen 2100 echter al met 77 centimeter, wordt de Noordpool één keer per eeuw ijsvrij en verdwijnen koraalriffen grotendeels. Bij een opwarming van twee graden stijgt de zeespiegel met 78 centimeter, is de Noordpool één keer om de tien jaar ijsvrij en verdwijnen koraalriffen helemaal. Aan de positieve zijde: de maatregelen die nodig zijn om klimaatopwarming te beperken, worden al genomen. Het klimaatbeleid moet alleen vijf versnellingen hoger. Zo moet de uitstoot van CO2 tegen 2045 zakken naar nul (www.detijd.be).

België bezet momenteel de 12de plaats in de SDG Index, een rangschikking van 156 landen:

The SDG Index

Rank	Country	Score
1	Sweden	85.0
2	Denmark	84.6
3	Finland	83.0
4	Germany	82.3
5	France	81.2
6	Norway	81.2
7	Switzerland	80.1
8	Slovenia	80.0
9	Austria	80.0
10	Iceland	79.7
11	Netherlands	79.5
12	Belgium	79.0
13	Czech Republic	78.7
14	United Kingdom	78.7
15	Japan	78.5
16	Estonia	78.3
17	New Zealand	77.9
18	Ireland	77.5
19	Korea, Rep.	77.4
20	Canada	76.8

Deze rangschikking geeft weer hoe ver de landen staan met het behalen van de SDG's. België scoort dus hoog, maar er zijn werkpunten: zo presteert België ondermaats op de milieugerelateerde SDG's 12 tot 15 (www.sdgindex.org).

De SDG Barometer toont op zijn beurt hoe Belgische organisaties, zowel publiek als privé, de SDG's in hun organisatie al dan niet toepassen. Blijkt dat 63 procent van de organisaties weet wat SDG's zijn en ze ook implementeert in het eigen beleid. En niet minder dan 83 procent van de organisaties die de SDG's nu gebruiken, heeft iemand aangesteld die hiervoor verantwoordelijk is. De belangrijkste motivatie voor Belgische organisaties om dit te doen, zijn de globale uitdagingen (klimaat, armoede, enzovoort). En de belangrijkste barrière om de SDG's te adopteren, blijken de interne stakeholders te zijn (medewerkers, directeurs, enzovoort) (www.duurzameontwikkeling.be).

Ook burgers worden stilaan meer bekend met de SDG's, maar weten vaak niet hoe ze kunnen bijdragen om ze te bereiken. Daartoe werden de Good Life Goals ontwikkeld:

Good Life Goal 13, act on climate, wordt dan bijvoorbeeld gespecificeerd in (sdghub.com):

- leer over klimaatoplossingen;
- kom op voor meer hernieuwbare energie;
- eet vaker plantaardig en minder vlees;
- wandel en fiets eerder dan de auto te nemen;
- eis klimaatactie.

“De duurzame ontwikkelingsdoelen zullen lokaal zijn, of ze zullen niet zijn.” (Wim Dries, VVSG-voorzitter)

Naast het nationale niveau, de bedrijven en de burgers spelen vooral de lokale besturen een cruciale rol in de realisatie van de SDG's. De SDG's hebben lokale overheden nodig: zij zijn de sleutel om lokaal en van onder uit dynamieken op gang te brengen. Maar andersom hebben de SDG's lokale overheden ook heel wat te bieden. De SDG's zijn immers een ideale kapstok om lokale doelstellingen en acties aan op te hangen en te verbinden met globale uitdagingen. Het biedt ook een ideaal kader om burgers meer bij het beleid te betrekken. Verder kunnen de SDG's ook transversaal werken bevorderen: om ze te realiseren is samenwerking over de verschillende beleidsdomeinen heen essentieel.

Gemeenten hebben nog twee beleidsperiodes om werk te maken van de SDG's. Op het gebied van beleidsplanning wil deze omgevingsanalyse een voorzichtige eerste aanzet geven via onderstaande leeswijzer: het representatieve, maar zeker niet exhaustieve overzicht linkt de SDG's aan de verschillende beleidsdomeinen (www.vvsg.be).

SDG's	hoofdstukken	pagina('s)
1. geen armoede	<ul style="list-style-type: none">- woningkwaliteit- dienstverlening- armoede-indicatoren- nieuwe generatie met zorgen?- risico-indicatoren- lokaal flankerend onderwijs- werkloosheid	<ul style="list-style-type: none">- 40-42- 42-43- 71-77- 76-77- 77-79- 92-93- 97-99

	- over smart cities en smart citizens	- 115-116
2. geen honger		
3. goede gezondheid en welzijn	- woningkwaliteit - verkeersveiligheid - sport - baby's en peuters - aanbod - behoeften	- 40-42 - 47-48 - 60-62 - 105-108 - 110-112 - 112-114
4. kwaliteitsonderwijs	- kleuter- en lager onderwijs - secundair onderwijs - lokaal flankerend onderwijs	- 86-88 - 88-90 - 92-93
5. gendergelijkheid	- werkloosheid	- 97-99
6. schoon water en sanitair		
7. betaalbare en duurzame energie	- energie	- 55
8. eerlijk werk en economische groei	- werkgelegenheid - werkloosheid	- 94-97 - 97-99
9. industrie, innovatie en infrastructuur	- verplaatsingsgedrag - natuur - economische dynamiek - over smart cities en smart citizens	- 46-47 - 51-52 - 99-102 - 115-116
10. ongelijkheid verminderen	- opsplitsing naar nationaliteit	- 19-21

11. duurzame steden en gemeenschappen	<ul style="list-style-type: none"> - bevolkingsdichtheid - type bebouwing - sociaal woningaanbod - woningkwaliteit - verplaatsingsgedrag - jeugd - subjectieve veiligheid - aanbod 	<ul style="list-style-type: none"> - 25 - 32-33 - 36-39 - 40-42 - 46-47 - 56-57 - 82-83 - 110-112
12. verantwoorde consumptie en productie	<ul style="list-style-type: none"> - afvalbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> - 52-54
13. klimaatactie	<ul style="list-style-type: none"> - afvalbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> - 52-54
14. leven in het water		
15. leven op het land	<ul style="list-style-type: none"> - natuur 	<ul style="list-style-type: none"> - 51-52
16. vrede, veiligheid en sterke publieke diensten	<ul style="list-style-type: none"> - objectieve veiligheid - maatschappelijke trends - zit Schilde op de boot? 	<ul style="list-style-type: none"> - 80-81 - 121-122 - 127-131
17. partnerschap om doelstellingen te bereiken	<ul style="list-style-type: none"> - prijzen - dienstverlening - lokaal flankerend onderwijs - opvoedingsondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> - 34-37 - 42-43 - 92-93 - 109-110

Luik II – Externe omgevingsanalyse

1. Demografie

Bij het uittekenen van nieuw beleid moet er uiteraard rekening worden gehouden met bevolkingsprognoses. Dit hoofdstuk geeft een inkijk in wat Schilde op demografisch gebied te wachten staat.

1.1. Aantal inwoners

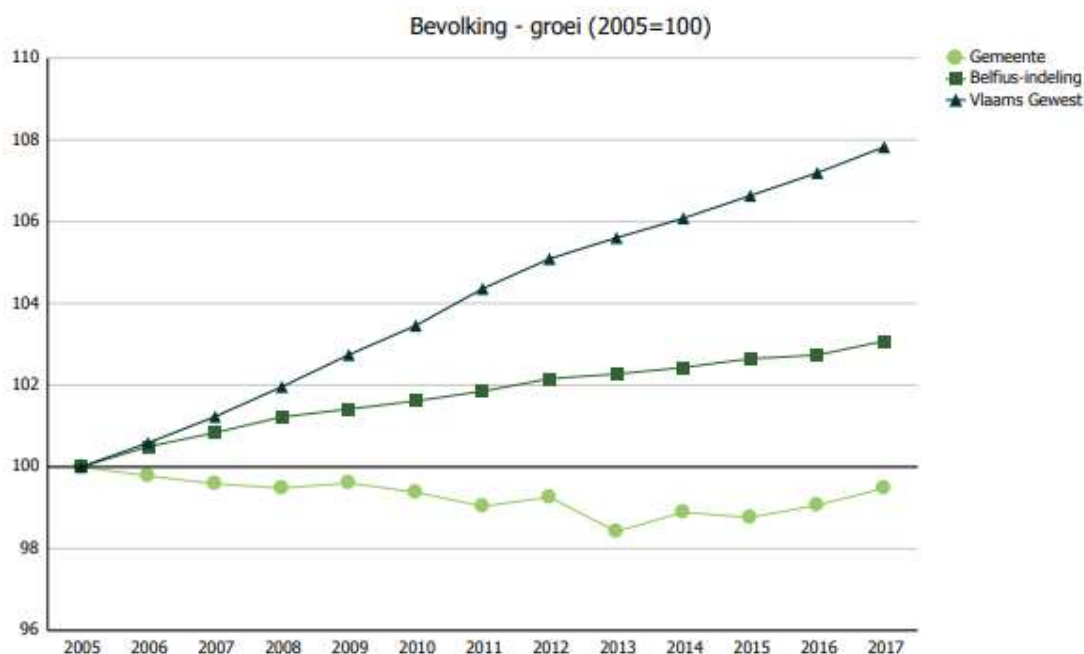
Op 1 januari 2018 telde Schilde 19 578 inwoners verspreid over Schilde en 's-Gravenwezel (Gemeentebestuur Schilde, Burgerzaken):

totaal aantal inwoners 01/01/2018	19 578	100%
aantal inwoners Schilde	13 310	68%
aantal inwoners 's-Gravenwezel	6 268	32%

Dit geeft net dezelfde spreidingspercentages als in 2013. Het inwonersaantal heeft volgens de gemeentemonitor niet meer zo hoog gelegen sinds 2009:

1 januari	Schilde												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners	19.618	19.575	19.537	19.516	19.541	19.496	19.429	19.472	19.308	19.400	19.375	19.434	19.516
Groei (2005=100)	100,0	99,8	99,6	99,5	99,6	99,4	99,0	99,3	98,4	98,9	98,8	99,1	99,5

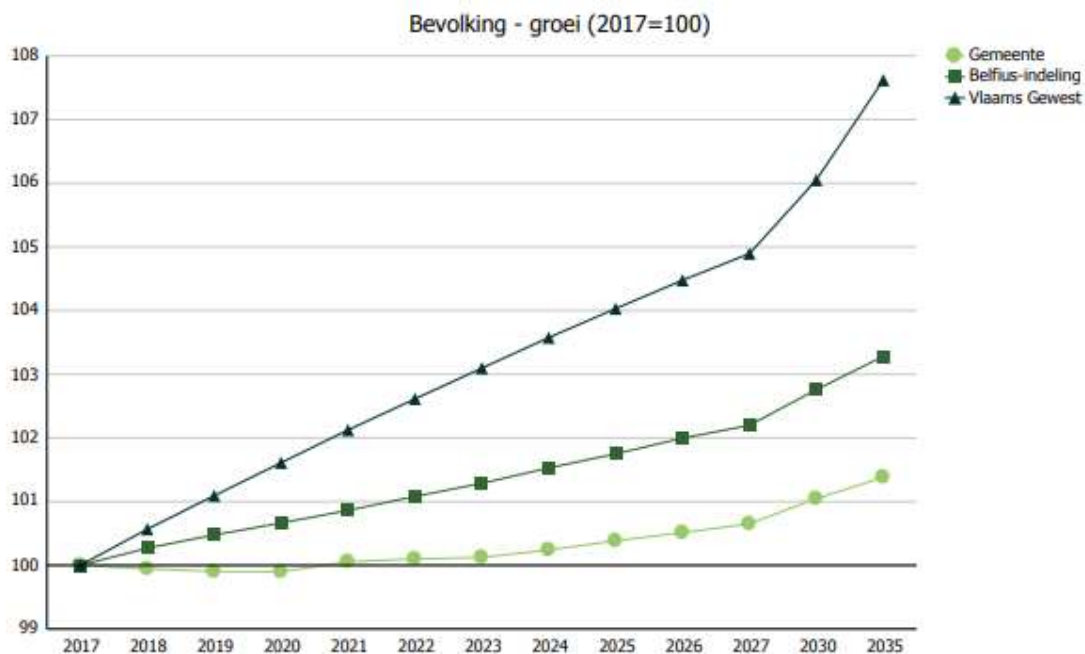
In vergelijking met de cijfers van het Vlaamse Gewest en de cijfers van de Belfius-indeling hinkt Schilde verhoudingsgewijs echter achterop. Bij de Belfius-indeling deelt Belfius de gemeenten in in groepen of clusters met min of meer homogene kenmerken. Schilde behoort tot de gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking. Voor de periode 2005-2017 ziet de vergelijking er dan zo uit:

Voor de periode 2017-2035 voorziet de gemeentemonitor een lichte stijging van het inwonersaantal in Schilde:

1 januari	Schilde												
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2030	2035
Aantal inwoners	19.516	19.505	19.497	19.496	19.527	19.535	19.540	19.563	19.591	19.616	19.643	19.720	19.786
Groei (2017=100)	100,0	99,9	99,9	99,9	100,1	100,1	100,1	100,2	100,4	100,5	100,7	101,0	101,4

Ook hier is de aangroei in Schilde beperkt in vergelijking met het Vlaamse Gewest en de Belfius-indeling:

1.2. Loop van de bevolking

In de gemeentemonitor lezen we dat het natuurlijk accres (aantal geboorten – aantal overlijdens) van Schilde er als volgt uitziet:

loop	Schilde										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal geboorten	133	125	125	142	114	128	123	126	126	112	142
Aantal overlijdens	195	146	150	179	162	167	147	214	189	187	206
Natuurlijk accres	-62	-21	-25	-37	-48	-39	-24	-88	-63	-75	-64

Het aantal geboorten ligt dus al een aantal jaren lager dan het aantal overlijdens.

Als we kijken naar migratie (het saldo van alle verhuisbewegingen) is de trend sinds 2013 positief:

loop	Schilde										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal migratiesaldo	22	-5	47	-9	-30	81	-135	183	37	137	149

1.3. Opsplitsing naar leeftijd

Wat leeftijd betreft, maakt de gemeentemonitor een onderscheid tussen het aantal inwoners van 0 tot 19 jaar, van 20 tot 64 jaar en van 65 jaar en ouder. Voor de periode 2005-2017 ziet de evolutie er als volgt uit:

1 januari	Schilde												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners (0-19j)	4.446	4.432	4.431	4.383	4.328	4.254	4.145	4.111	3.964	3.988	3.895	3.846	3.846
Groei (2005=100)	100,0	99,7	99,7	98,6	97,3	95,7	93,2	92,5	89,2	89,7	87,6	86,5	86,5
Aantal inwoners (20-64j)	11.332	11.252	11.207	11.127	11.111	11.022	10.975	10.917	10.814	10.833	10.798	10.853	10.912
Groei (2005=100)	100,0	99,3	98,9	98,2	98,0	97,3	96,8	96,3	95,4	95,6	95,3	95,8	96,3
Aantal inwoners (65j en ouder)	3.840	3.891	3.899	4.006	4.102	4.220	4.309	4.444	4.530	4.579	4.682	4.735	4.758
Groei (2005=100)	100,0	101,3	101,5	104,3	106,8	109,9	112,2	115,7	118,0	119,2	121,9	123,3	123,9

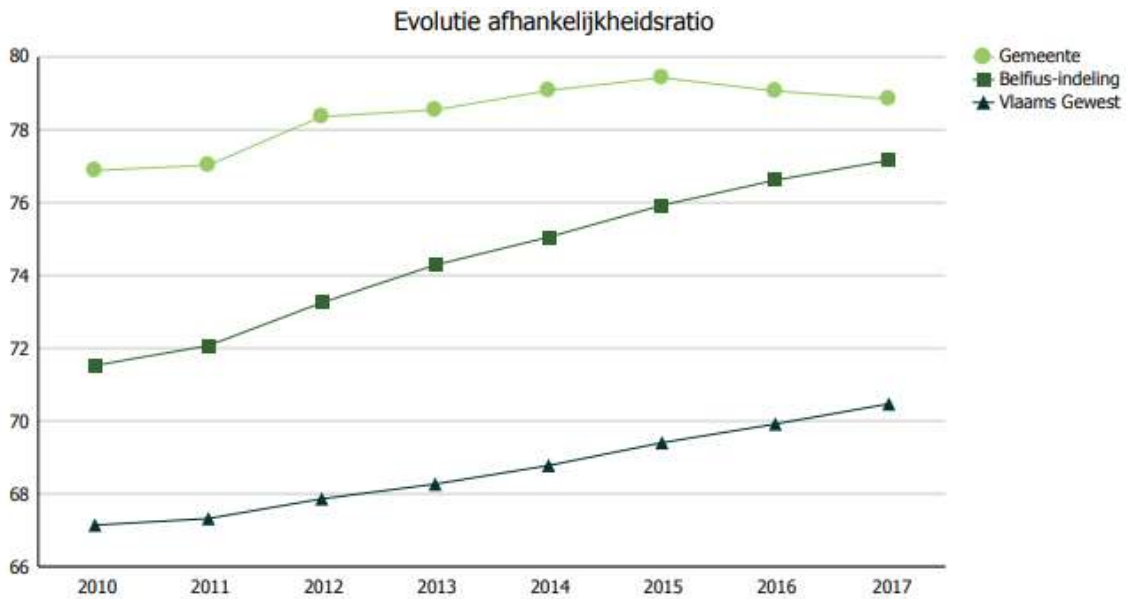
Er is dus enkel een stijging van het aantal inwoners vast te stellen in de leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder. Schilde houdt daarbij min of meer gelijke pas met zijn collega-gemeenten uit dezelfde Belfius-indeling:

1 januari	BELFIUS Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners (0-19j)	33.225	33.284	33.196	32.993	32.749	32.496	32.113	31.873	31.496	31.206	30.957	30.751	30.771
Groei (2005=100)	100,0	100,2	99,9	99,3	98,6	97,8	96,7	95,9	94,8	93,9	93,2	92,6	92,6
Aantal inwoners (20-64j)	85.374	85.550	85.718	85.743	85.468	85.157	85.086	84.761	84.352	84.114	83.872	83.617	83.637
Groei (2005=100)	100,0	100,2	100,4	100,4	100,1	99,7	99,7	99,3	98,8	98,5	98,2	97,9	98,0
Aantal inwoners (65j en ouder)	25.150	25.626	26.037	26.769	27.564	28.414	29.209	30.215	31.165	31.924	32.723	33.314	33.764
Groei (2005=100)	100,0	101,9	103,5	106,4	109,6	113,0	116,1	120,1	123,9	126,9	130,1	132,5	134,3

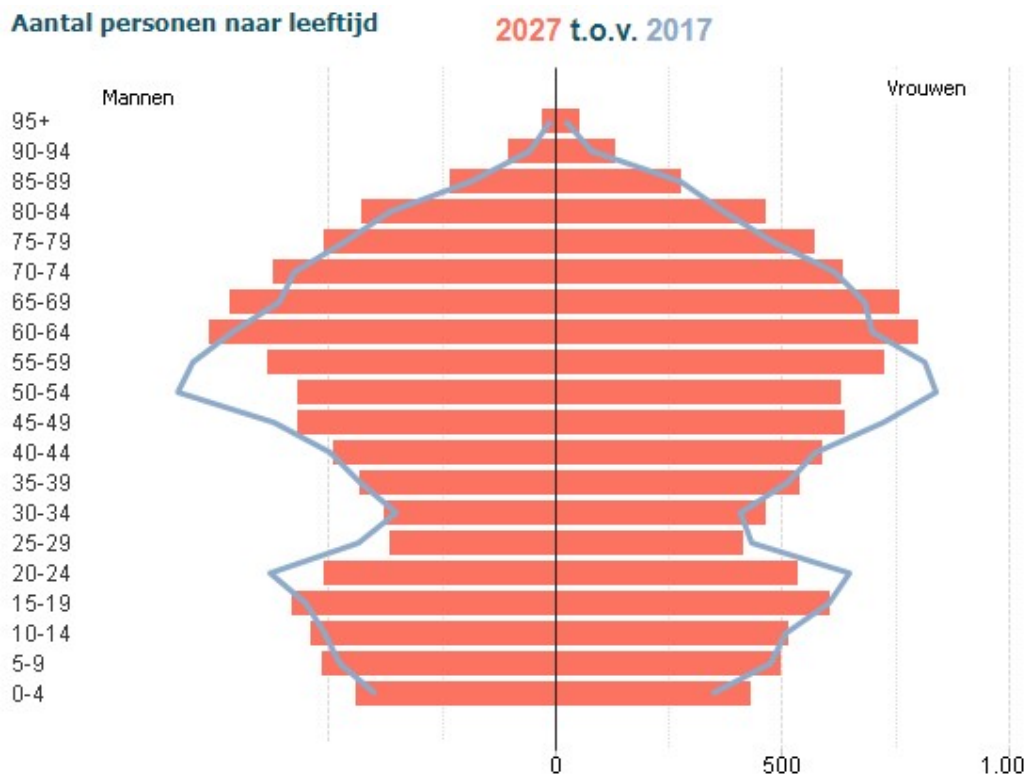
De cijfers van het Vlaamse Gewest tonen een andere trend: in alle leeftijdscategorieën zien we een groei van het inwonersaantal waarbij de groei van het aantal 65-plussers minder opvallend is dan in Schilde of zijn Belfius-indeling.

1 januari	Vlaams Gewest												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal inwoners (0-19j)	1.342.718	1.348.899	1.354.371	1.360.229	1.369.455	1.376.385	1.384.082	1.387.666	1.388.218	1.390.045	1.394.647	1.399.834	1.406.625
Groei (2005=100)	100,0	100,5	100,9	101,3	102,0	102,5	103,1	103,3	103,4	103,5	103,9	104,3	104,8
Aantal inwoners (20-64j)	3.626.563	3.645.455	3.673.762	3.701.177	3.723.015	3.740.553	3.769.208	3.783.287	3.792.676	3.798.307	3.804.014	3.812.304	3.822.351
Groei (2005=100)	100,0	100,5	101,3	102,1	102,7	103,1	103,9	104,3	104,6	104,7	104,9	105,1	105,4
Aantal inwoners (65j en ouder)	1.073.880	1.084.245	1.089.306	1.100.193	1.116.406	1.135.044	1.153.345	1.179.812	1.200.965	1.222.353	1.245.466	1.265.666	1.287.035
Groei (2005=100)	100,0	101,0	101,4	102,5	104,0	105,7	107,4	109,9	111,8	113,8	116,0	117,9	119,8

De afhankelijkheidsratio (het aantal inwoners van 0 tot 19 jaar en van 65 jaar en ouder ten opzichte van het aantal inwoners van 20 tot 64 jaar) laat voor de periode 2010-2017 dan ook een stijging zien voor Schilde, zijn Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest:

Statistiek Vlaanderen vat het voor Schilde als volgt samen en maakt een vergelijking met de prognose van 2027. We zien dat het aantal inwoners op actieve leeftijd verder zal uitdunnen en dat het aantal senioren enkel zal toenemen:

1.4. Opsplitsing naar nationaliteit

De Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor (LIIM) maakt een onderscheid tussen vreemdelingen en personen van buitenlandse herkomst.

Vreemdelingen zijn alle personen met een huidige niet-Belgische nationaliteit. Schilde telt niet minder dan 68 verschillende vreemde nationaliteiten. Samen maken ze 8,4 procent uit van het totaal aantal inwoners waarvan 7,3 procent afkomstig is uit de Europese Unie en 1,1 procent niet-EU-burgers zijn. In verhouding wonen er evenveel vreemdelingen in het Vlaamse Gewest, maar de verhouding EU/niet-EU ligt anders (5,4 ten opzichte van 3 procent):

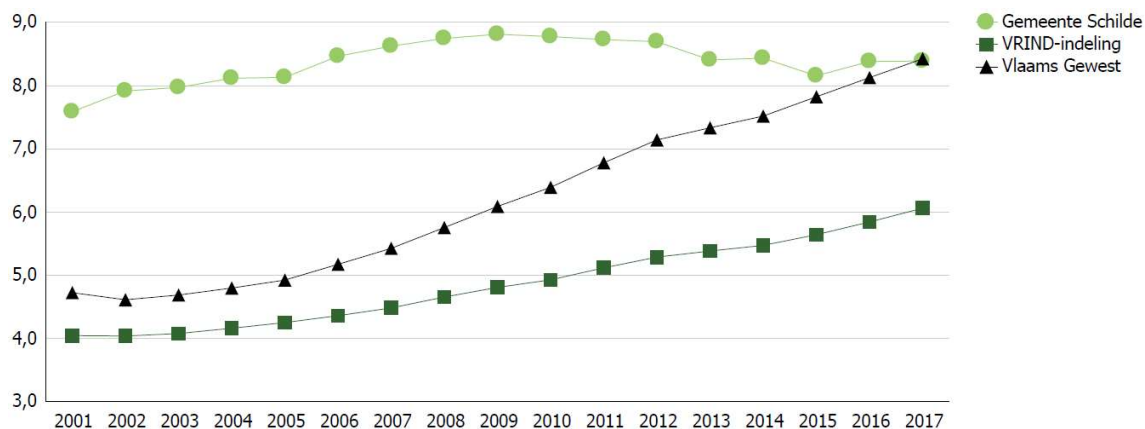
Totaal	Schilde		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
	1.637	8,4	6,1	8,4

Nationaliteitsgroep	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
Totaal EU	1.427	7,3	4,6	5,4
- Buurlanden	1.176	6,0	2,8	2,6
- West- en Noord-EU15 (zonder buurl.)	86	0,4	0,2	0,2
- Zuid-EU15	76	0,4	0,6	1,0
- EU13	89	0,5	0,9	1,6
Totaal Niet-EU	210	1,1	1,5	3,0
- Europa niet-EU	31	0,2	0,2	0,4
- Turkije	0	0,0	0,2	0,3
- Maghreb	14	0,1	0,2	0,5
- Andere landen	165	0,8	0,9	1,9

(Vlaamse Regionale Indicatoren of VRIND-indeling van gemeenten: gebaseerd op Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie, Schilde behoort tot het VRIND-overgangsgebied.) De top vijf van de nationaliteiten ziet er voor Schilde als volgt uit:

	Schilde	
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners
1. Nederland	1.083	5,5
2. Polen	64	0,3
2. Verenigd Koninkrijk	64	0,3
4. Duitsland	46	0,2
5. Frankrijk	40	0,2

In de periode 2001-2017 is het aandeel vreemdelingen nauwelijks geëvolueerd in Schilde, in tegenstelling tot in de VRIND-indeling en het Vlaamse Gewest:

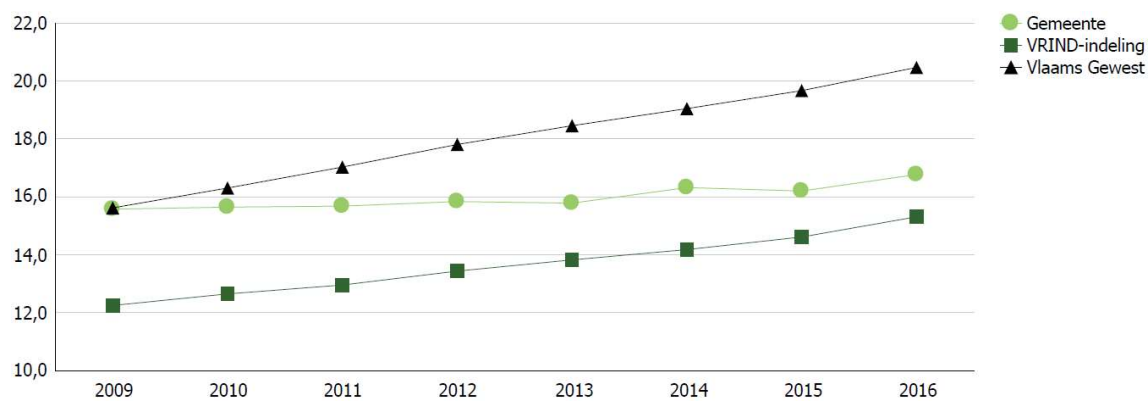

Om de herkomst van een persoon te bepalen, worden vier criteria in rekening gebracht, namelijk de huidige nationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de vader en de geboortenationaliteit van de moeder. Dit resulteert uiteraard in hogere cijfers. 16,8 procent van alle inwoners is in Schilde een persoon van buitenlandse herkomst. 4 procent daarvan is niet afkomstig uit de EU. Het percentage dat wel uit de EU afkomstig is, ligt ruim drie keer zo hoog. In het Vlaamse gewest liggen de verhoudingen duidelijk anders:

Totaal	Schilde		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
	3.260	16,8	15,3	20,5

Herkomstgroepen	Schilde		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
Totaal EU-herkomst	2.476	12,7	8,6	9,2
- West- en Noord-EU15	2.158	11,1	5,5	5,2
- Zuid-EU15	186	1,0	1,8	2,0
- EU13	132	0,7	1,3	1,9
Totaal niet-EU-herkomst	784	4,0	6,7	11,3
- Turkije en Maghreb	123	0,6	3,0	5,2
- Andere landen	479	2,5	2,9	4,5

Kijken we naar de evolutie van het aandeel personen van buitenlandse herkomst in de periode 2009-2016 dan valt opnieuw op dat Schilde niet de duidelijke stijging volgt van de VRIND-indeling en het Vlaamse Gewest:

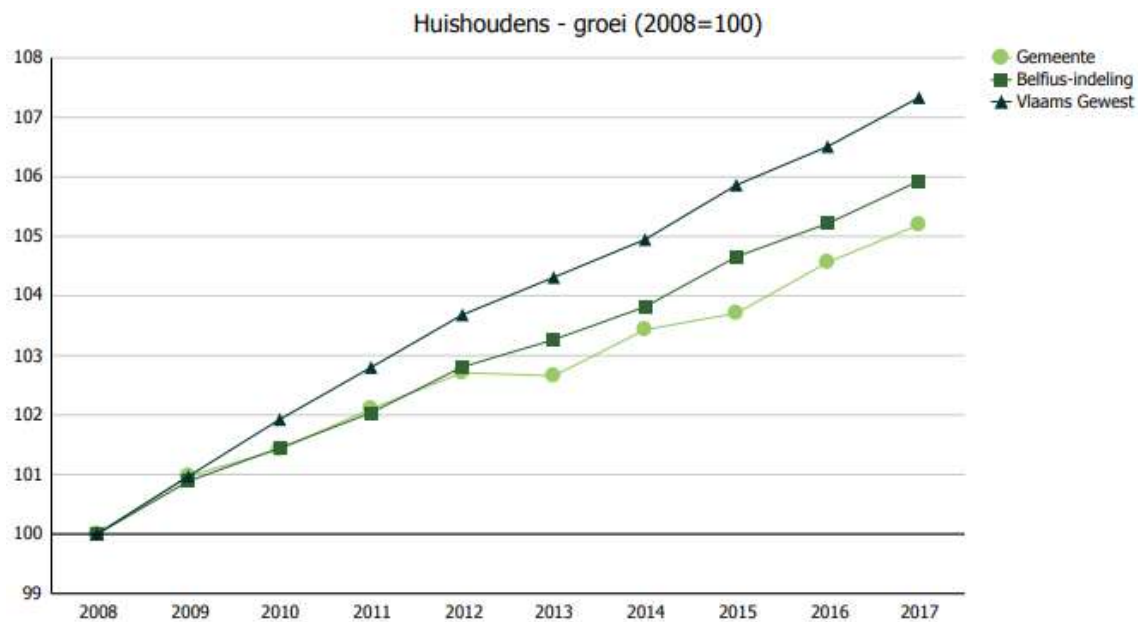
Als we de personen van Nederlandse herkomst achterwege laten, daalt het percentage personen van buitenlandse herkomst overigens tot 7,8 in 2016:

Buitenlandse herkomst zonder NL	Schilde		VRIND. overgangsgebied	Vlaams Gewest
	Aantal	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners	% t.o.v. totaal aantal inwoners
	1.519	7,8	11,0	16,8

In het VRIND-overgangsgebied en het Vlaamse Gewest is deze daling een pak minder opvallend.

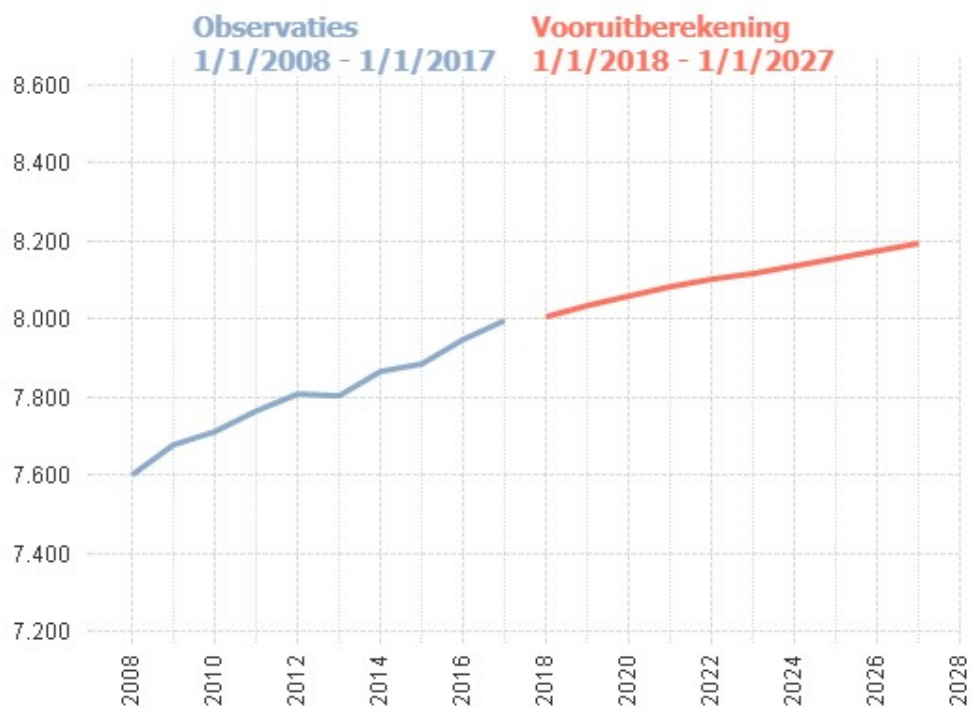
1.5. Aantal huishoudens

Het aantal huishoudens in Schilde was voor de periode 2008-2017 stijgende. Dit geldt volgens de gemeentemonitor ook voor de Belfius-indeling waartoe Schilde behoort en het Vlaamse Gewest:

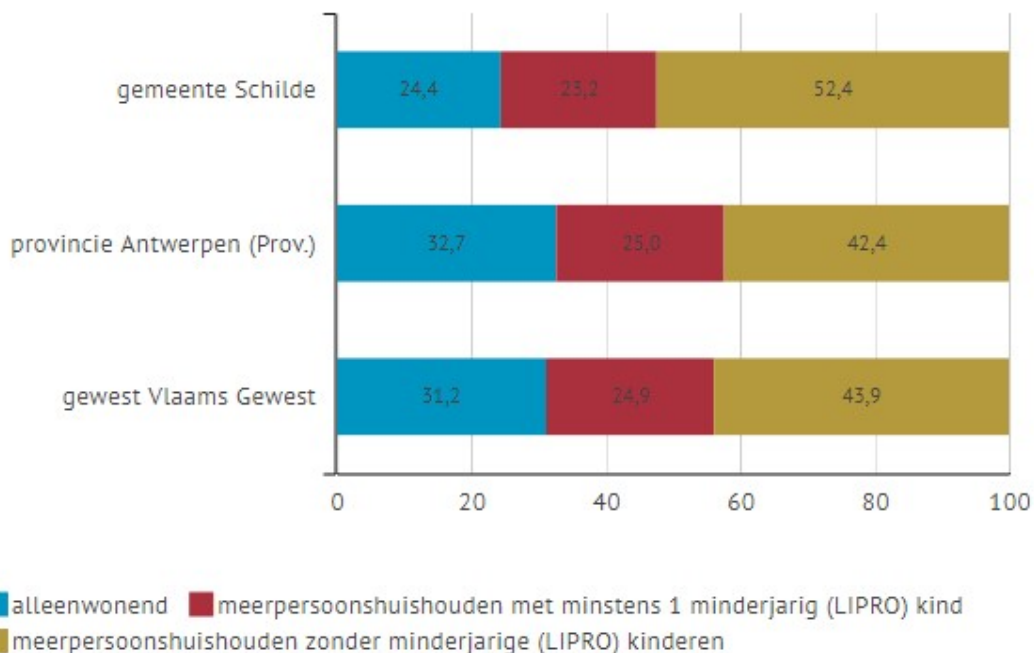

Volgens de vooruitberekening op statistieken.vlaanderen.be zal het aantal huishoudens ook blijven stijgen in Schilde:

Evolutie totaal aantal huishoudens

De website provincies.incijfers.be leert ons dat de huishoudens vooral uit meerpersoonshuishoudens zonder minderjarige kinderen bestaan. Dit geldt ook, maar in mindere mate, voor de provincie Antwerpen en het Vlaamse Gewest. Provincie Antwerpen en het Vlaamse Gewest tellen dan weer meer alleenwonenden dan Schilde.

In bovenstaande grafiek werd de LIPRO-typologie (of Lifestyle Projections-typologie) van de huishoudens gehanteerd. Deze typologie werd ontwikkeld door het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut. De prognose is dat deze trend zich doorzet: ook in 2027 zal het merendeel van de gezinnen in Schilde uit twee personen bestaan (statistieken.vlaanderen.be).

Huishoudens naar omvang: geobserveerd(2017) en vooruitberekend(2027) ^{LX}

	Aantal		%	
	2017	2027	2017	2027
<i>Gemiddelde omvang</i>	<i>2,42</i>	<i>2,37</i>		
Totaal	7.998	8.195	100,0%	100,0%
1 persoon	1.965	2.133	24,6%	26,0%
2 personen	3.149	3.269	39,4%	39,9%
3 personen	1.170	1.111	14,6%	13,6%
4 personen	1.164	1.146	14,6%	14,0%
5 personen of meer	550	536	6,9%	6,5%

Samengevat kunnen we stellen dat Schilde de prognoses van Vlaanderen volgt (www.statistiekvlaanderen.be):

1. een toename van de bevolking en van het aantal huishoudens;
2. de vergrijzing zet zich voort;

3. de bevolking op actieve leeftijd daalt;
4. er komen meer en kleinere huishoudens.

2. Ruimte en infrastructuur

2.1. Ruimte

2.1.1. Oppervlakte

Schilde heeft een oppervlakte van 36 km².

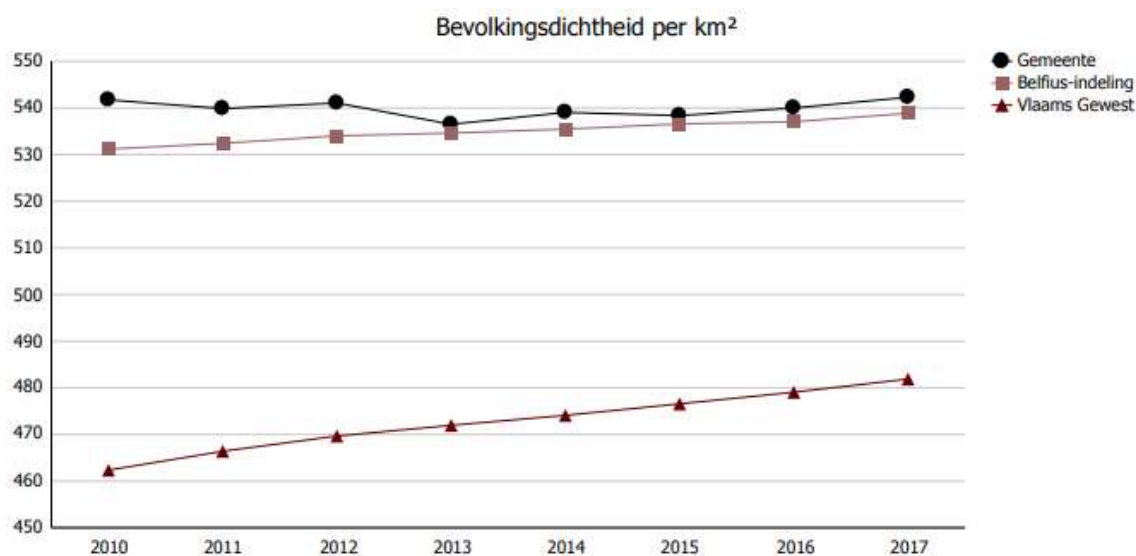

2.1.2. Bevolkingsdichtheid

Figuur 2 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

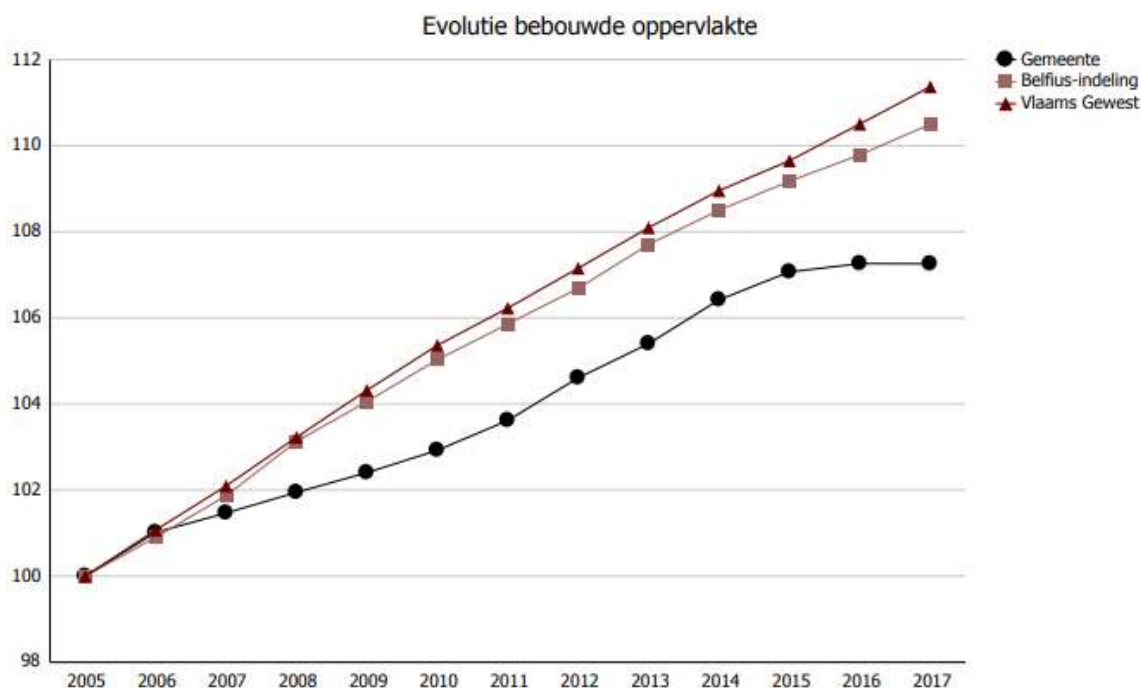
De bevolkingsdichtheid van Schilde kende volgens

de gemeentemonitor in de periode 2010-2017 een daling, maar bereikte in 2017 terug hetzelfde peil als in 2010, namelijk 542 inwoners per km². In dezelfde periode stijgt de bevolkingsdichtheid in de collega-gemeenten van de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest:

2.1.3. Bebouwde oppervlakte

In 2017 was 13,12 km² op een totaal van 36 km² van Schilde bebouwd, of 36,4 procent. De bebouwde oppervlakte kent een duidelijke stijging sinds 2005, al is de stijging nog opvallender bij de collega-gemeenten van de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest:

De gemeentemonitor deelt de bebouwde oppervlakte vervolgens in naar woon-, economische en welzijns- en recreatiefunctie. Voor de periode 2008-2017 zien we dat de bestemmingen min of meer stabiel blijven.

Woonfunctie:

	Schilde									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
appartementen (in ha)	13	15	17	19	21	22	25	26	29	31
bijgebouwen met inbegrip van serres (in ha)	17	16	16	16	16	17	18	18	19	19
buildings (in ha)	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4
huizen en hoeven (in ha)	1.049	1.053	1.060	1.068	1.080	1.086	1.093	1.100	1.108	1.110
Totale opp. woonfunctie (in ha)	1.081	1.088	1.097	1.106	1.121	1.129	1.140	1.149	1.160	1.163
Totaal bebebouwde opp. (in ha)	1.247	1.253	1.259	1.267	1.279	1.289	1.302	1.310	1.312	1.312
Aandeel (in %)	86,7	86,8	87,1	87,3	87,6	87,6	87,6	87,7	88,4	88,7

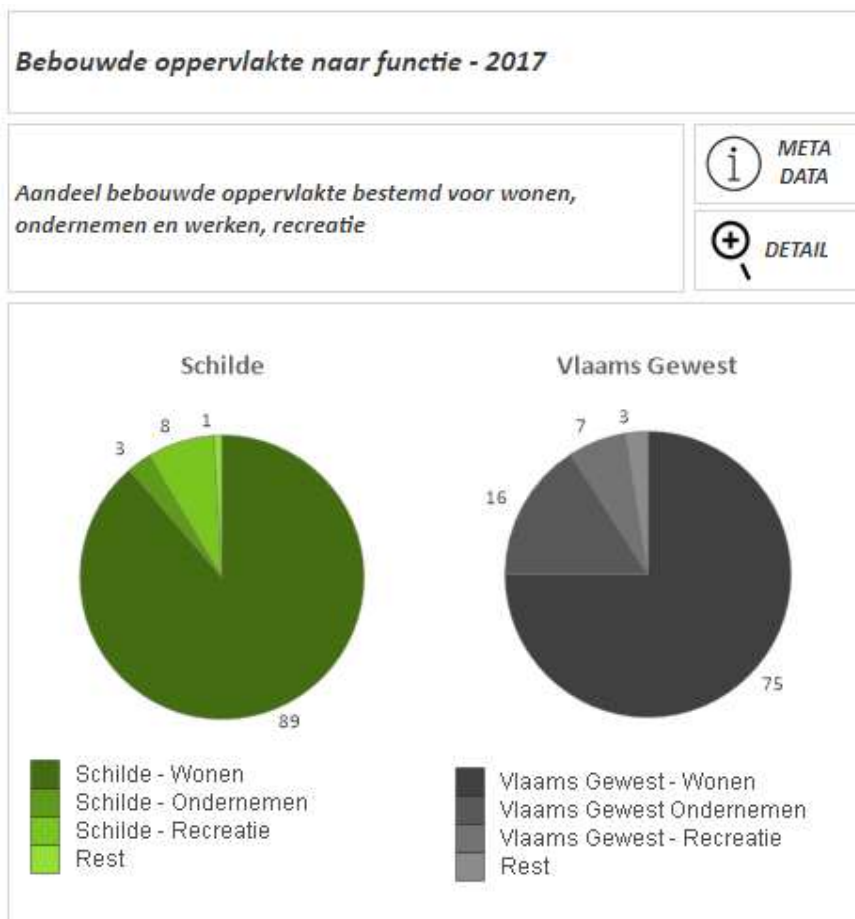
Economische functie:

	Schilde									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ambachts- en industriegebouwen (in ha)	9	9	8	8	8	8	8	8	8	8
gebouwen met handelsbestemming (in ha)	22	22	20	20	20	21	20	20	20	20
kantoorgebouwen (in ha)	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
opslagruimten (in ha)	4	5	5	5	5	8	8	8	7	7
Totale opp. economische functie (in ha)	36	38	35	35	35	37	37	37	37	36
Totaal bebouwde opp. (in ha)	1.247	1.253	1.259	1.267	1.279	1.289	1.302	1.310	1.312	1.312
Aandeel (in %)	2,9	3,0	2,8	2,8	2,7	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8

Welzijns- en recreatiefunctie:

	Schilde									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
gebouwen voor eredienst (in ha)	3	3	3	3	3	3	3	3	5	2
gebouwen voor onderwijs, onderzoek en cultuur (in ha)	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
gebouwen voor recreatie en sport (in ha)	91	89	88	87	85	85	86	86	76	75
gebouwen voor sociale zorg en ziekenzorg (in ha)	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Totale opp. welzijns- en recreatiefunctie (in ha)	117	115	114	113	111	111	112	112	103	100
Totale bebouwde opp. (in ha)	1.247	1.253	1.259	1.267	1.279	1.289	1.302	1.310	1.312	1.312
Aandeel (in %)	9,4	9,2	9,1	8,9	8,7	8,6	8,6	8,5	7,9	7,6

De woonfunctie is in Schilde dus van doorslaggevend belang. De collega-gemeenten van de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest volgen dezelfde tendens. Op de website van statistieken.vlaanderen.be wordt het bovenstaande grafisch samengevat en de vergelijking met het Vlaamse Gewest als volgt gemaakt:

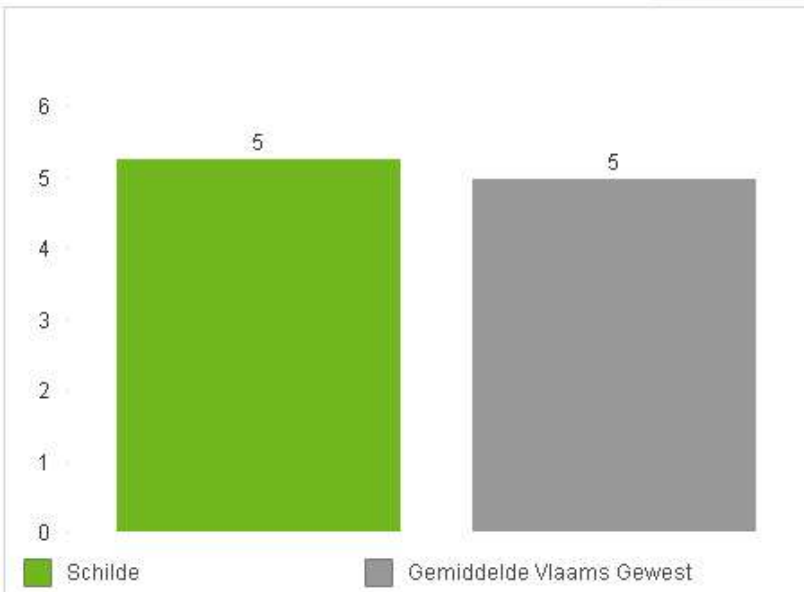
In 2016 werden er evenveel bouwvergunningen afgeleverd in Schilde als in de andere gemeenten van het Vlaams Gewest (statistieken.vlaanderen.be):

Bouwvergunningen voor residentiële nieuwbouw en renovatie - 2016

Aantal bouwvergunningen voor residentiële nieuwbouw en renovatie per 1.000 inwoners

 META
DATA

 DETAIL

Het aantal uitgereikte bouwvergunningen zegt iets over de toekomstige bouwactiviteit.

2.1.4. Handhaving

Wat de handhaving van stedenbouwkundige overtredingen betreft, bespreken we twee sancties. Zo kan er een proces-verbaal worden opgemaakt. In Schilde is dit sinds 2012 gemiddeld 14 keer gebeurd:

jaar	aantal pv's
2012	12
2013	10
2014	12
2015	17

2016	23
2017	10
gemiddeld	14

Bij een stedenbouwkundige overtreding kunnen de werken ook worden stilgelegd. Een stillegging gebeurde sinds 2012 gemiddeld 3,2 keer:

jaar	aantal
2012	3
2013	1
2014	2
2015	8
2016	2
2017	3
gemiddeld	3,2

Tegen overtredingen wordt momenteel enkel opgetreden bij een klacht (Gemeentebestuur Schilde, Ruimte).

2.2. Infrastructuur

2.2.1. Uitvoeringsgraad rioleringen

De uitvoeringsgraad van de rioleringen wordt uitgedrukt in het aantal inwoners dat op de riolering is aangesloten ten opzichte van het aantal inwoners dat door de gemeente bij de opmaak van de totaal rioleringsplannen voorzien werd om in de riolering te lozen. De uitvoeringsgraad geeft een indicatie van toekomstige infrastructuuropgaven en ziet er voor 2015 in vergelijking met het Vlaamse Gewest als volgt uit:

	2015
Schilde	82,09
Vlaams Gewest	88,01

Samengevat staat Schilde voor dezelfde uitdagingen als Vlaanderen (Ruimtelijke Staat Vlaanderen 2016):

1. beter gebruiken van bestaande woongebieden onder druk van de lichte bevolkingstoename en de aanhoudende gezinsverdunning;
2. bebouwing en verharding een halt toeroepen door de ruimte beter te gebruiken en de ontwikkeling van bestaande gebieden in plaats van nieuwe gebieden aan te snijden.

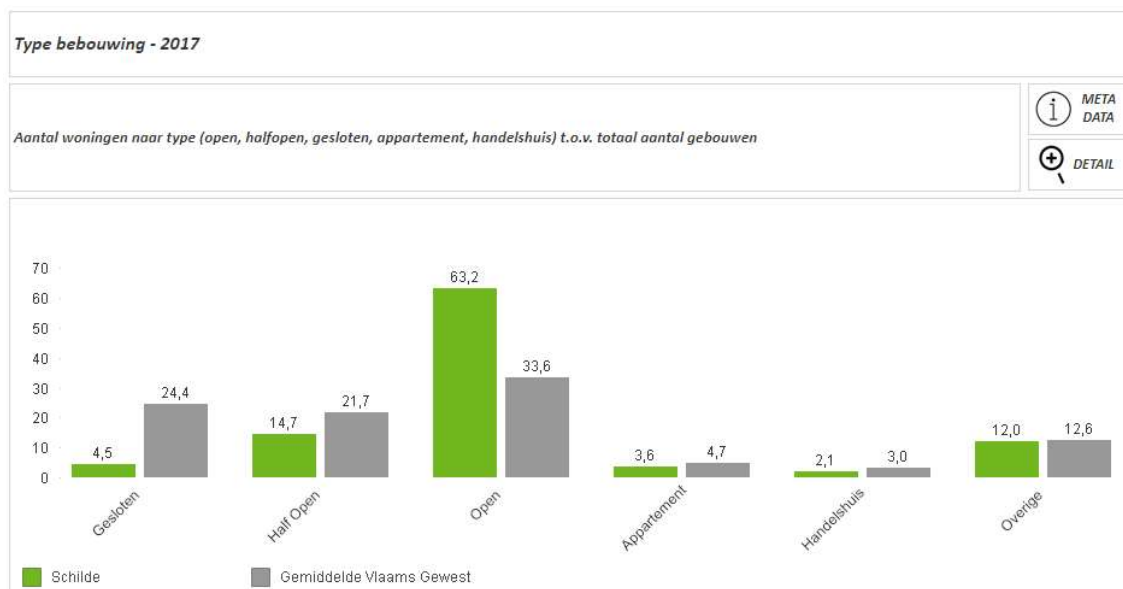
3. Wonen en woonomgeving

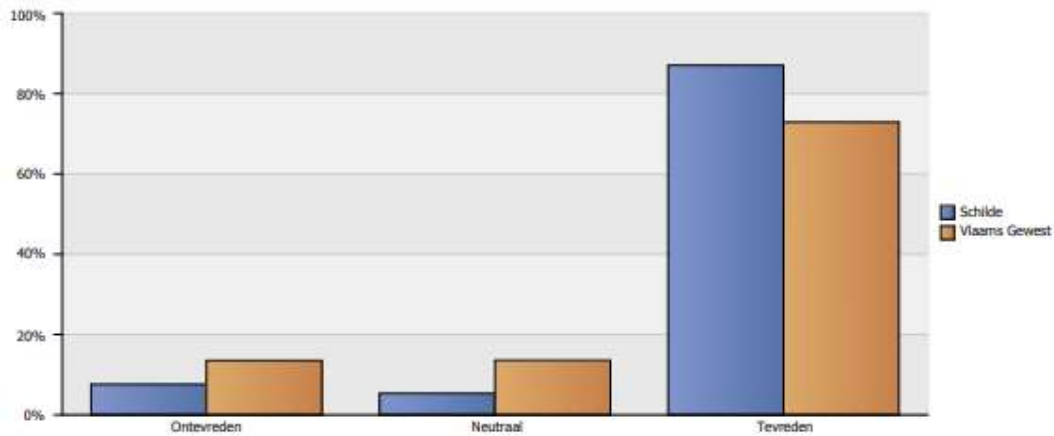
Figuur 3 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

3.1. Type bebouwing

Wat het type bewoning betreft, ziet de vergelijking met het Vlaamse Gewest er als volgt uit:

In Schilde is er opvallend meer open bebouwing dan in de rest van Vlaanderen, wat bijdraagt tot het groene karakter van de gemeente. Niet minder dan 87 procent van de inwoners is dan ook tevreden over het zicht op groen vanuit de woning (gemeentemonitor):

Het aantal gebouwen naar bouwjaar houdt in Schilde ongeveer gelijke tred met het Vlaamse Gewest sinds 1992. Schilde telt wel aanzienlijk minder woningen van vóór 1946 dan zijn Vlaamse collega-gemeenten (provincies.incijfers.be):

Gebouwen naar bouwjaar

Onderwerp	Schilde	Vlaams Gewest
voor 1946	11,0	27,7
van 1946 tot 1961	16,7	14,9
van 1962 tot 1970	16,1	11,7
van 1971 tot 1981	20,6	15,0
van 1982 tot 1991	14,2	9,8
van 1992 tot 2001	10,5	9,9
van 2002 tot 2011	7,8	7,6
na 2011	3,1	3,3

Periode: 2017 | Eenheid: % t.o.v. alle gebouwen

Als gevolg van een aantal maatschappelijke trends en evoluties wordt er steeds luider gesproken over alternatieve woonvormen. Ouderen willen bijvoorbeeld het liefst zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Hier kunnen Abbeyfieldhuizen, kleinschalige groepswoningen voor mensen van 55 jaar en ouder die worden ondersteund door één of twee vrijwilligers, onder andere een antwoord op bieden. Binnen de huidige regelgeving kunnen alternatieve woonvormen echter moeilijk gerealiseerd worden en dit geldt zeker voor Schilde: Schilde is voor een groot deel ingekleurd als woonparkgebied wat neerkomt op een strengere regelgeving. Er is in Schilde voorlopig dan ook geen sprake van alternatieve woonvormen (Gemeentebestuur Schilde, Wonen).

3.2. Prijzen

Wonen in Schilde is duur. Om een eerste idee te geven: de gemiddelde prijs van een gewoon woonhuis bedroeg in Schilde in 2017 ongeveer 338.000 euro. Hiermee staat Schilde op de negende plaats op de lijst van de duurste gemeenten in het Vlaamse Gewest (statbel.fgov.be). De verkoopprijs van zowel appartementen, studio's en flats als van gewone woonhuizen als van villa's, bungalows en landhuizen ligt sinds 2005 dan ook hoger dan bij de collega-gemeenten uit de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest (gemeentemonitor):

		Schilde											
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
appartementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs	262.000	254.302	335.073	291.182	302.882	307.338	415.731	329.007	361.621	335.162	294.306	428.036
	Groei (2005=100)	100,0	97,1	127,9	111,1	115,6	117,3	158,7	125,6	138,0	127,9	112,3	163,4
gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	187.906	225.911	226.330	252.537	270.259	264.466	270.117	287.587	296.160	274.181	289.106	312.664
	Groei (2005=100)	100,0	120,2	120,4	134,4	143,8	140,7	143,8	153,0	157,6	145,9	153,9	166,4
villa's, bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	466.489	532.460	514.964	614.997	542.329	599.983	543.950	542.482	548.767	486.157	555.932	548.655
	Groei (2005=100)	100,0	114,1	110,4	131,8	116,3	128,6	116,6	116,3	117,6	104,2	119,2	117,6

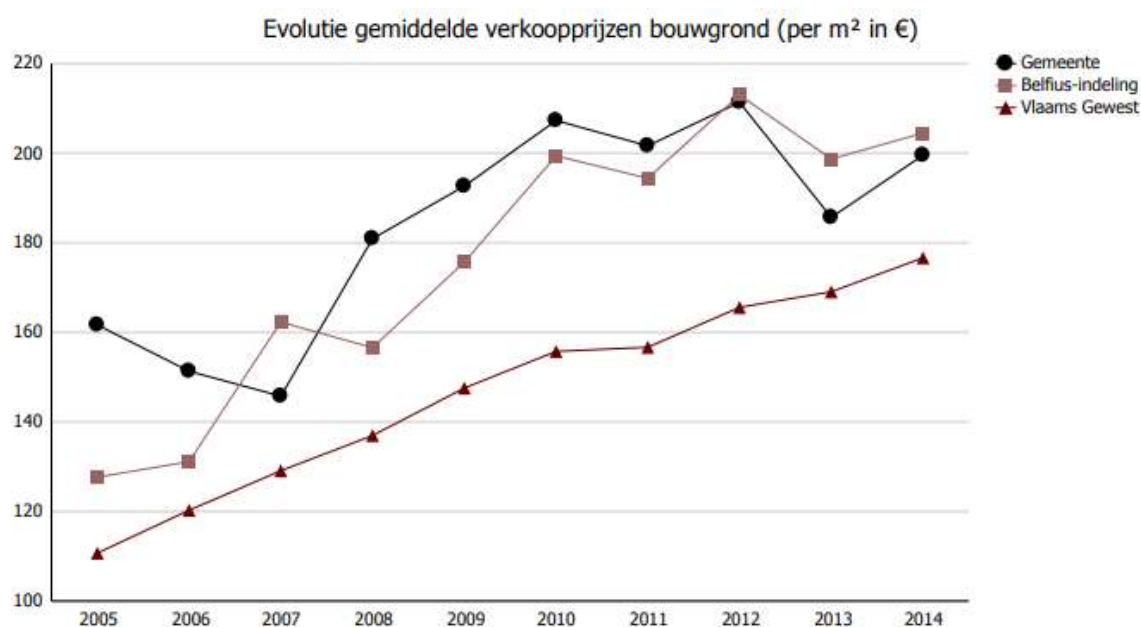
		BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)											
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
appartementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs	199.572	228.963	238.195	248.232	242.268	256.100	303.163	285.444	285.250	270.180	287.775	298.216
	Groei (2005=100)	100,0	114,7	119,4	124,4	121,4	128,3	151,9	143,0	142,9	135,4	144,2	149,4
gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	175.875	200.094	215.118	224.131	227.938	243.966	257.877	257.615	251.134	265.449	268.389	288.262
	Groei (2005=100)	100,0	113,8	122,3	127,4	129,6	138,7	146,6	146,5	142,8	150,9	152,6	163,9
villa's, bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	370.543	405.745	422.315	447.104	414.980	467.405	456.644	456.673	455.237	438.070	479.218	465.495
	Groei (2005=100)	100,0	109,5	114,0	120,7	112,0	126,1	123,2	123,2	122,9	118,2	129,3	125,6

		Vlaams Gewest											
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
appertementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs	144.060	160.786	172.070	178.319	182.976	195.574	201.018	206.991	211.182	214.503	230.983	227.855
	Groei (2005=100)	100,0	111,6	119,4	123,8	127,0	135,8	139,5	143,7	146,6	148,9	160,3	158,2
gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	139.648	157.347	172.141	181.925	183.992	192.450	201.020	207.823	212.065	214.138	222.121	228.480
	Groei (2005=100)	100,0	112,7	123,3	130,3	131,8	137,8	143,9	148,8	151,9	153,3	159,1	163,6
villa's, bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	281.646	303.318	328.557	336.899	321.849	342.486	352.879	354.095	352.506	353.794	375.112	374.705
	Groei (2005=100)	100,0	107,7	116,7	119,6	114,3	121,6	125,3	125,7	125,2	125,6	133,2	133,0

Het woonbeleidsplan van Schilde nuanceert echter: zoals gezegd, valt een groot deel van de gemeente onder woonparkgebied waardoor de gemiddelde grootte van de verkochte gronden automatisch groter is en de huizen dan ook stijgen in waarde. Bovenstaande tabel toont verder aan

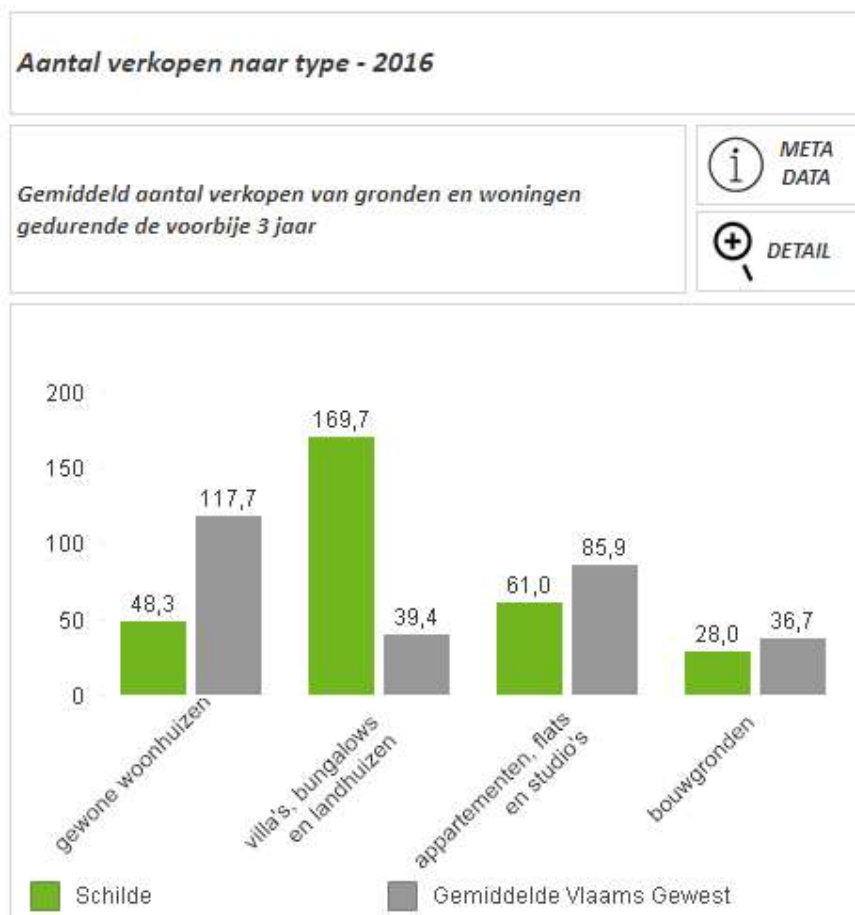
dat de verkoopprijs in Schilde een snellere groei kent dan in andere Vlaamse gemeenten, behalve wat betreft het woningtype villa's, bungalows en landhuizen. En die groei zet zich door: op www.notaris.be lezen we dat de vastgoedprijzen in de provincie records breken en dat Schilde de snelste stijger is. De prijs van een gemiddeld huis lag in de eerste zes maanden van 2018 23,4 procent hoger dan in heel 2017. Voor appartementen geldt zelfs een stijging van 28 procent.

De gemiddelde verkoopprijs van een bouwgrond groeit dan weer trager in Schilde dan in andere Vlaamse gemeenten en een bouwgrond in Schilde kostte in 2014 gemiddeld minder dan in de collega-gemeenten van de Belfius-indeling (gemeentemonitor):

Volgens het woonbeleidsplan van Schilde kunnen ook deze cijfers gerelativeerd worden: enerzijds omdat er acht randgemeenten van Brussel tot de Belfius-indeling behoren en de prijzen hier veel hoger liggen, anderzijds ook weer omdat de verkochte bouwgronden in Schilde vaak groter zijn in oppervlakte wat de gemiddelde prijs per m² naar beneden trekt.

In ieder geval geven de cijfers met betrekking tot prijzen een indicatie van de woonaantrekkelijkheid van Schilde en verklaren ze wellicht ook waarom er in Schilde minder gronden en woningen worden verkocht dan in andere Vlaamse gemeenten, behalve ook weer wat betreft het woningtype villa's, bungalows en landhuizen (statistieken.vlaanderen.be):

Al brengt het woonbeleidsplan de daling van het aantal verkochte percelen ook in verband met de schaarste van de bouwgronden en de algemene verkavelingstop.

Wat de betaalbaarheid van wonen betreft, zijn er in Schilde minder inwoners dan in het Vlaamse Gewest waarvan de totale uitgaven van het gezin voor wonen minstens 30 procent bedraagt van het gezinsinkomen (gemeentemonitor).

2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Schilde	86%	14%
Vlaams Gewest	82%	18%

Al zien we een groot verschil tussen enerzijds eigenaars ... :

2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Schilde	89%	11%
Vlaams Gewest	88%	12%

... en anderzijds huurders:

2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Schilde	39%	61%
Vlaams Gewest	53%	47%

De gemiddelde huurprijs ligt in Schilde dan ook beduidend hoger dan in de andere gemeenten van de Interlokale Vereniging Lokaal Woonbeleid (IVLW) Midden (Woonbeleidsplan Schilde):

Gemeente	Huurprijs tussen ...	En ... euro per maand
Malle	720	760
Schilde	810	850
Wijnegem	720	760
Wommelgem	750	790
Zandhoven	770	810
Zoersel	750	790

Gemiddeld is de huurprijs in IVLW Midden 770 euro. In 2017 heeft het OCMW dan ook in 13 dossiers een huurtoelage toegekend. Nog in 2017 werd er bij de rechtbank 30 keer een vordering tot uithuiszetting ingeleid. Het OCMW wordt hier preventief van op de hoogte gebracht en schrijft de betrokken huurder aan om de uithuiszetting te vermijden. Vaak wordt er echter niet op de brief gereageerd. Schilde beschikt over twee crisiswoningen voor inwoners die onder andere worden geconfronteerd met een uithuiszetting. In 2017 hebben drie gezinnen gebruikt gemaakt van de crisiswoningen. Wanneer de crisiswoningen bezet zijn, wordt er doorverwezen naar het crisishotel met noodbedden van Kina, het kenniscentrum van 29 OCMW's uit het arrondissement Antwerpen. In 2017 werden er vier personen doorverwezen die er samen 26 nachten verbleven (Gemeentebestuur Schilde, Sociale dienst).

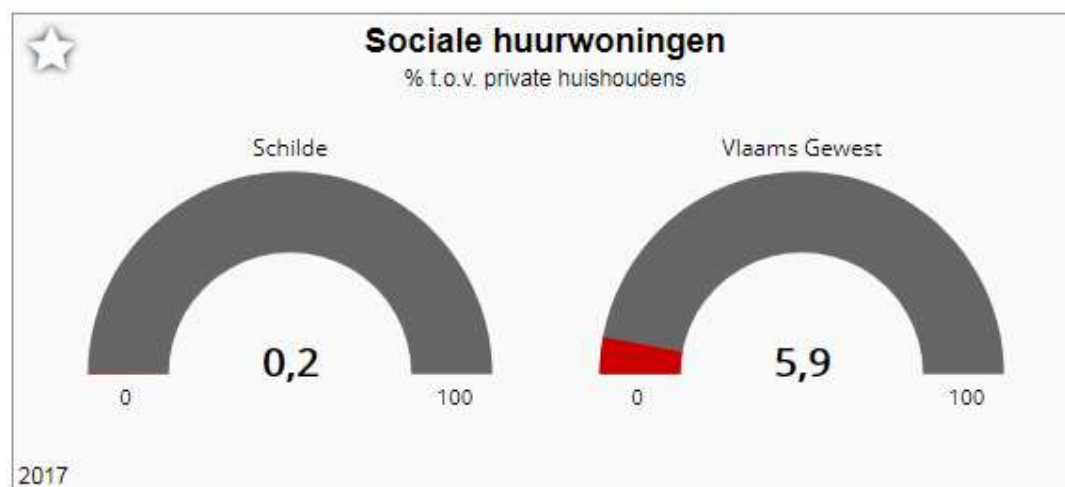
3.3. Sociaal woningaanbod

Op de markt van het sociaal woningaanbod zijn er een paar spelers actief. Schilde ligt in het werkingsgebied van één sociale huisvestingsmaatschappij (SHM), namelijk De Voorkempen. Die heeft volgende kernopdrachten:

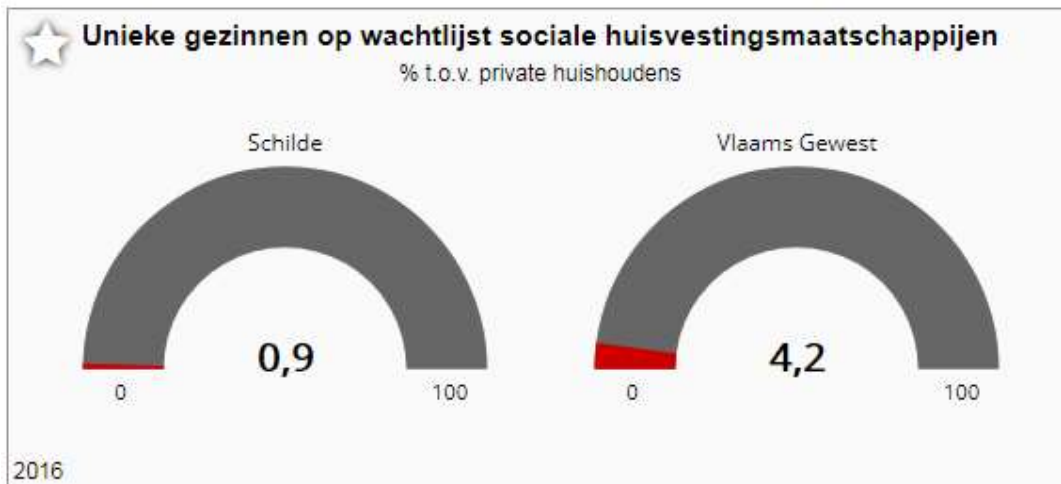
1. verwerven van gronden en panden voor de realisatie van sociale woonprojecten
2. bouwen en renoveren van sociale woningen
3. verhuren van sociale woningen en appartementen
4. verkopen van sociale woningen en kavels

Daarnaast huurt sociaal verhuurkantoor (SVK) Het Sas woningen op de private huurmarkt en verhuurt deze via een specifiek toewijzingsstelsel met punten aan huurders in eerder dringende situaties. Ook het OCMW treedt op als sociale verhuurder. Het verhuurt enerzijds woningen aan private personen. Anderzijds heeft de gemeente sociale woningen die door het OCMW beheerd worden. Het OCMW treedt hier op als “private huurder” en verhuurt de woningen of stelt ze ter beschikking van OCMW-cliënten (Woonbeleidsplan Schilde).

Wanneer we de sociale huurwoningen (dit zijn de woningen die worden verhuurd door SHM en SVK) vergelijken met het aantal private huishoudens, kan dit voor Schilde en het Vlaams Gewest als volgt worden voorgesteld:

Vergelijken we het aantal gezinnen op de wachtlijst van SHM met het aantal private huishoudens dan ziet dat er zo uit (provincies.incijfers.be):

Schilde telt in verhouding dus minder sociale huurwoningen dan het Vlaamse Gewest, maar heeft ook kortere wachtlijsten.

Het aantal sociale huurwoningen, sociale kavels en sociale koopwoningen wordt gemonitord door het Bindend Sociaal Objectief (BSO). Het BSO is een onderdeel van het decreet grond- en pandenbeleid en wil de bouw van nieuwe sociale woningen stimuleren. Tegen 2020 moet elke gemeente een bepaald objectief behalen. Gemeenten waarbij op een nulmeting in 2007 minder dan drie procent van het totaal aantal woningen een sociale woning was, moeten tegen 2025 bovendien een inhaalbeweging realiseren. In cijfers ziet dat er voor de gemeenten van IVLW Midden als volgt uit:

	Malle	Schilde	Wommelgem	Zandhoven	Zoersel	IVLW Midden
aantal huishoudens	5.422	7.602	4.854	4.649	7.895	30.422
sociale huurwoningen (nulmeting)	138	2	7	5	55	207
% huurwoningen tov huishoudens	2,55%	0,03%	0,14%	0,11%	0,70%	0,68%
te realiseren huurwoningen (2020)	90	126	81	77	131	505
inhaalbeweging (2025)	8	63	39	37	51	198
totaal te realiseren huurwoningen	98	189	120	114	182	703
te realiseren sociale koopwoningen	51	71	41	36	74	273
te realiseren sociale kavels	2	3	3	2	3	13

Tegen 2016 werden er 38 bijkomende sociale huurwoningen gerealiseerd verspreid over De Voorkepen, Het Sas, het OCMW en de gemeente (Woonbeleidsplan Schilde). In 2017 waren dit er 54. Vandaag zijn er 16 appartementen in uitvoering en staan er nog ongeveer 68 appartementen gepland (Gemeentebestuur Schilde, Wonen).

3.4. Woningkwaliteit

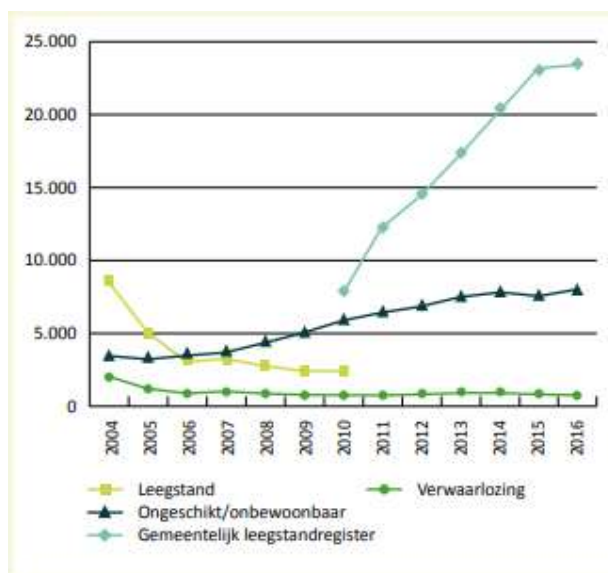
In 1996 voerde de Vlaamse overheid de heffing op leegstand en verkrotting in. Doel was het verhogen van de algemene woningkwaliteit. Momenteel wordt de heffing geheven op twee soorten probleempanen:

1. ongeschikt en/of onbewoonbaar verklaarde woningen;
2. verwaarloosde woningen.

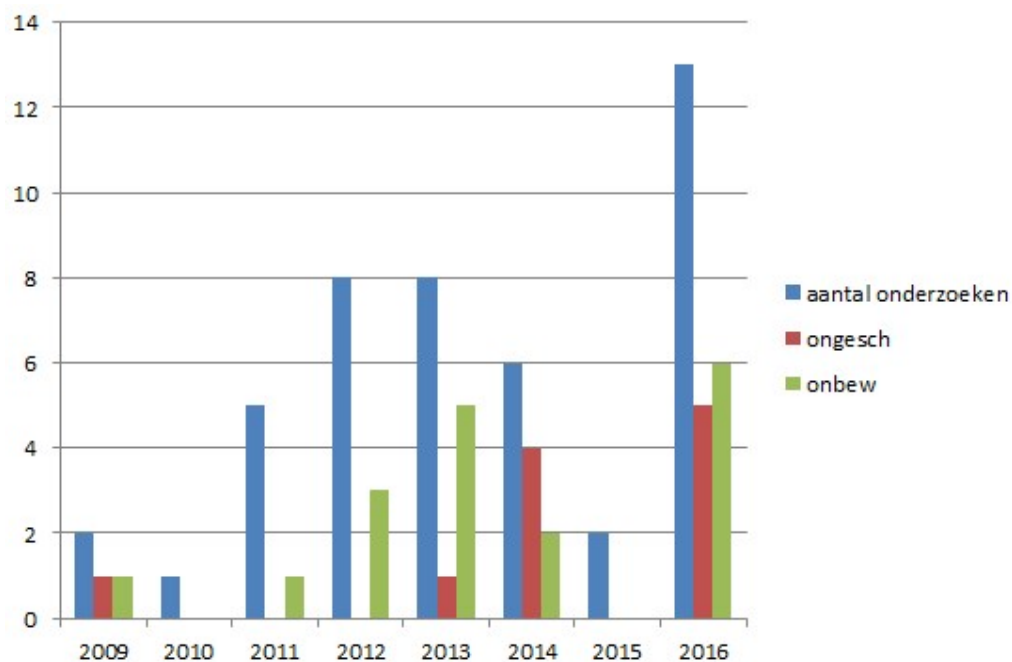
Het registreren en bestrijden van leegstand werd sinds 2010 volledig aan de gemeenten toevertrouwd.

Een woning kan ongeschikt verklaard worden indien ze niet voldoet aan de minimum kwaliteitsnormen. Worden er bovendien ernstige veiligheids- of gezondheidsrisico's vastgesteld, dan kan de woning onbewoonbaar worden verklaard. De procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring is een gedeelde bevoegdheid van de gemeente en het Vlaamse Gewest. Verwaarloosde woningen zijn dan weer woningen waarvan de buitenkant ernstige gebreken vertoont. De gemeenten moeten minstens één keer per jaar een overzicht bezorgen aan het Vlaamse Gewest van panden waarvoor een vermoeden van verwaarlozing bestaat. Een woning wordt ten slotte als leegstaand beschouwd wanneer ze meer dan een jaar niet meer effectief is gebruikt.

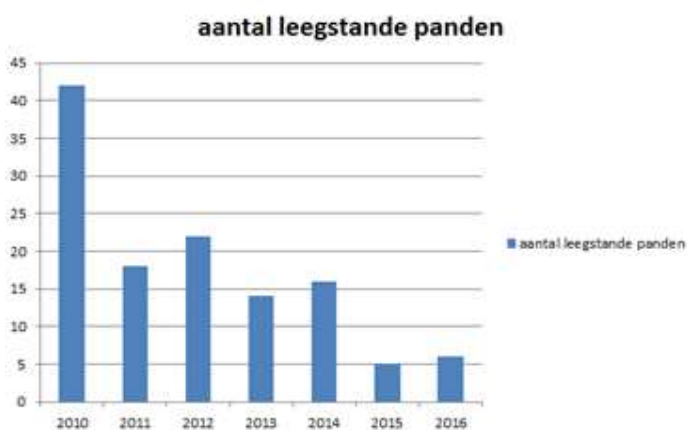
Voor Vlaanderen zien de cijfers er dan als volgt uit (VRIND 2017):

Wat betreft de ongeschikt en/of onbewoonbaar verklaarde woningen volgt Schilde min of meer de stijgende tendens:

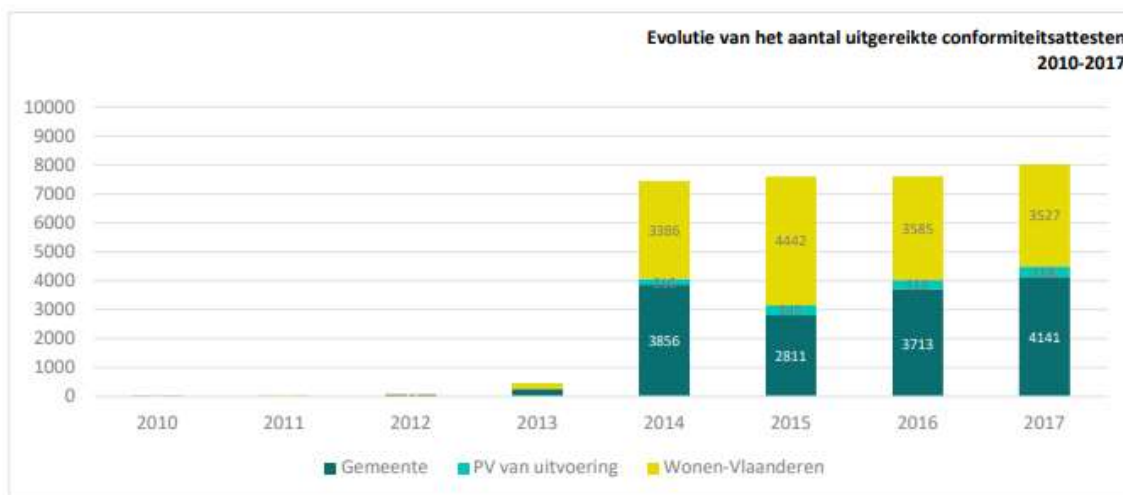
Wat het aantal leegstaande panden betreft, is de trend in tegenstelling tot bij de gemiddelde Vlaamse gemeente dalend:

De dalende trend is te verklaren door het bekomen van vrijstellingen, het terug in gebruik nemen van woningen of door de verkoop van panden waardoor er opnieuw een vrijstelling wordt verkregen.

Een andere manier om te werken aan woningkwaliteit is via het uitreiken van conformiteitsattesten. Een conformiteitsattest bewijst dat een huurwoning voldoet aan de minimale

veiligheids- en kwaliteitseisen van de Vlaamse Wooncode en toont dus aan dat de woning geschikt is om verhuurd te worden. In Schilde is het attest niet verplicht en werden er tot medio 2018 zeven uitgereikt (Gemeentebestuur Schilde, Wonen). Voor Vlaanderen zien we dat de cijfers stijgen (www.wonenvlaanderen.be):

Ondanks voorgaande cijfers is niet minder dan 92 procent van de inwoners tevreden over de woning waarin hij/zij momenteel woont (gemeentemonitor):

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Schilde	3%	5%	92%
Vlaams Gewest	5%	6%	88%

3.5. Dienstverlening

De dienstverlening rond wonen wordt in Schilde aangeboden via een wooninfopunt. Het wooninfopunt is een initiatief van IVLW Midden en wil het recht op wonen onderstrepen voor iedereen. Jaar na jaar krijgt het wooninfopunt meer informatie- of adviesvragen:

Totaal overzicht acties	2013	2014	2015	2016	2017	6e wj tem 31.05.2018
Schilde	35	67	99	214	236	280

In werkingsjaar 2018 schieten vooral de vragen met betrekking tot het sociaal woningaanbod en (energie)premies eruit (Igean):

		07.17	08.17	09.17	10.17	11.17	12.17	01.18	02.18	03.18	04.18	05.18	06.18	Totaal
Beleid	Kwaliteitsnormen en -problemen	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0		2
	O/O	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		1
Huisvesting	Energie	0	2	0	0	1	0	0	0	1	0	0		4
	Premies & Energiepremies	3	10	3	5	7	4	11	8	4	3	2		60
Huren	Gerechtelijke Procedure Uithuiszetting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		1
	Huuraangelegenheden	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0		2
	Huursubsidie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		1
Sociaal	Sociaal huren SHM en SVK	13	13	20	17	17	7	19	34	31	18	19		208
Andere		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0		1

Schilde biedt zelf twee woongerelateerde premies aan, namelijk de gemeentelijke renovatiepremie voor jonge gezinnen en de gemeentelijke premie voor levenslang en aanpasbaar wonen. Sinds 2013 werd de renovatiepremie 25 keer en de premie voor levenslang en aanpasbaar wonen 33 keer aangevraagd.

Zoals gezegd, is wonen in Schilde duur. Vooral huurders lijken problemen te ondervinden met de betaalbaarheid ervan. Ook hier staat Schilde dus voor dezelfde uitdaging als Vlaanderen: wonen betaalbaar houden (Ruimtelijke Staat Vlaanderen 2016).

4. Mobiliteit

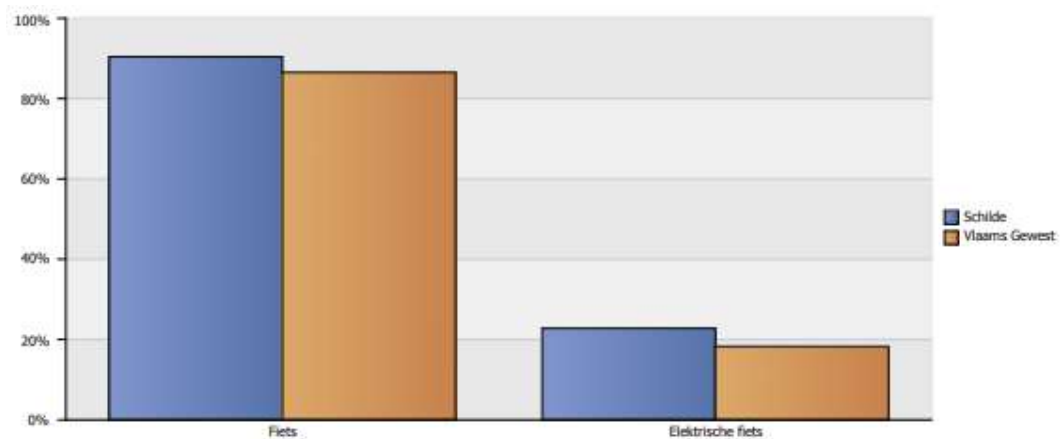
Figuur 4 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

4.1. Vervoersmiddelenbezit

In Schilde geeft bijna iedere inwoner aan dat hij binnen het gezin beschikt over minstens één wagen, motor of bromfiets:

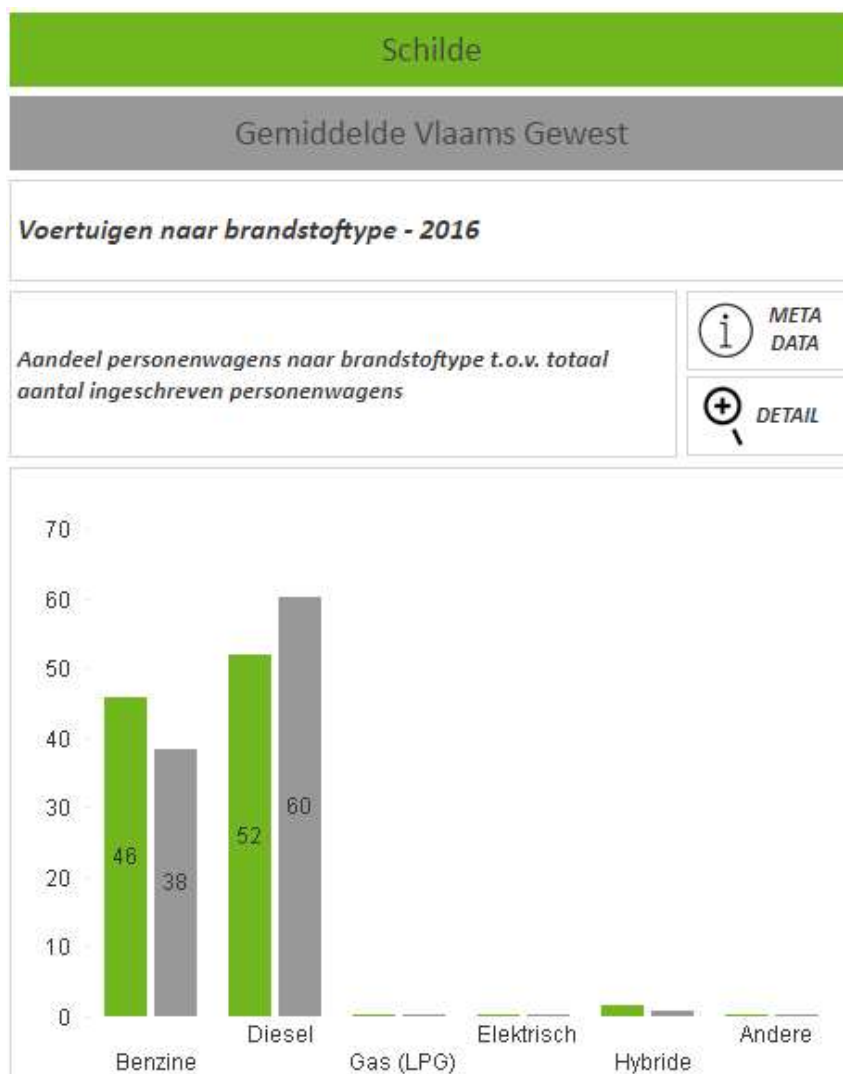
2017	Autobezit	Moto / bromfietsbezit
Schilde	97%	17%
Vlaams Gewest	92%	12%

In het Vlaamse Gewest liggen de aantallen lager. Voor (elektrische) fietsen geldt dezelfde tendens (gemeentemonitor):

Concreet reden er in Schilde op 1 augustus 2017 12.108 personenwagens rond (statbel.fgov.be).

Volgende grafiek maakt een onderscheid naar brandstoftype:

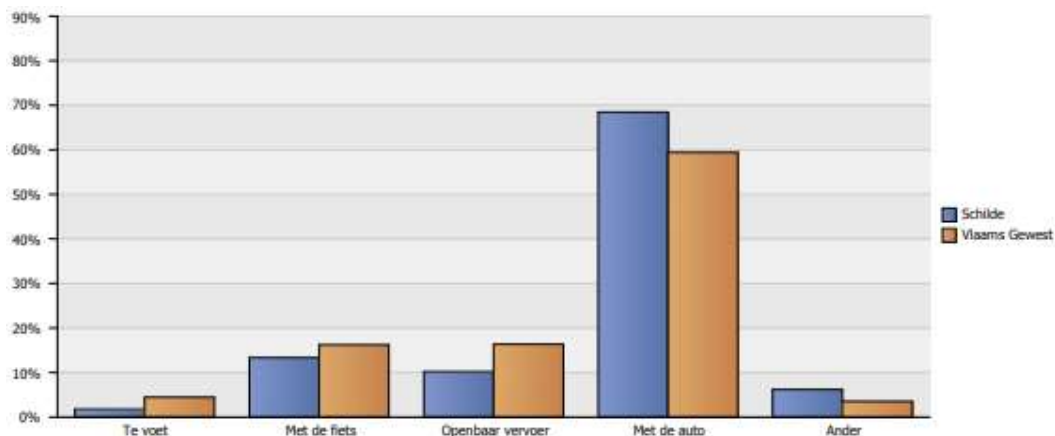

We zien dat Schildenaren al in 2016, in vergelijking met de inwoners van het Vlaamse Gewest, eerder voor wagens kozen die worden aangedreven door benzine dan door diesel. Alternatieve brandstoftypes werden, net zoals in het Vlaamse Gewest, nauwelijks overwogen (gemeentemonitor).

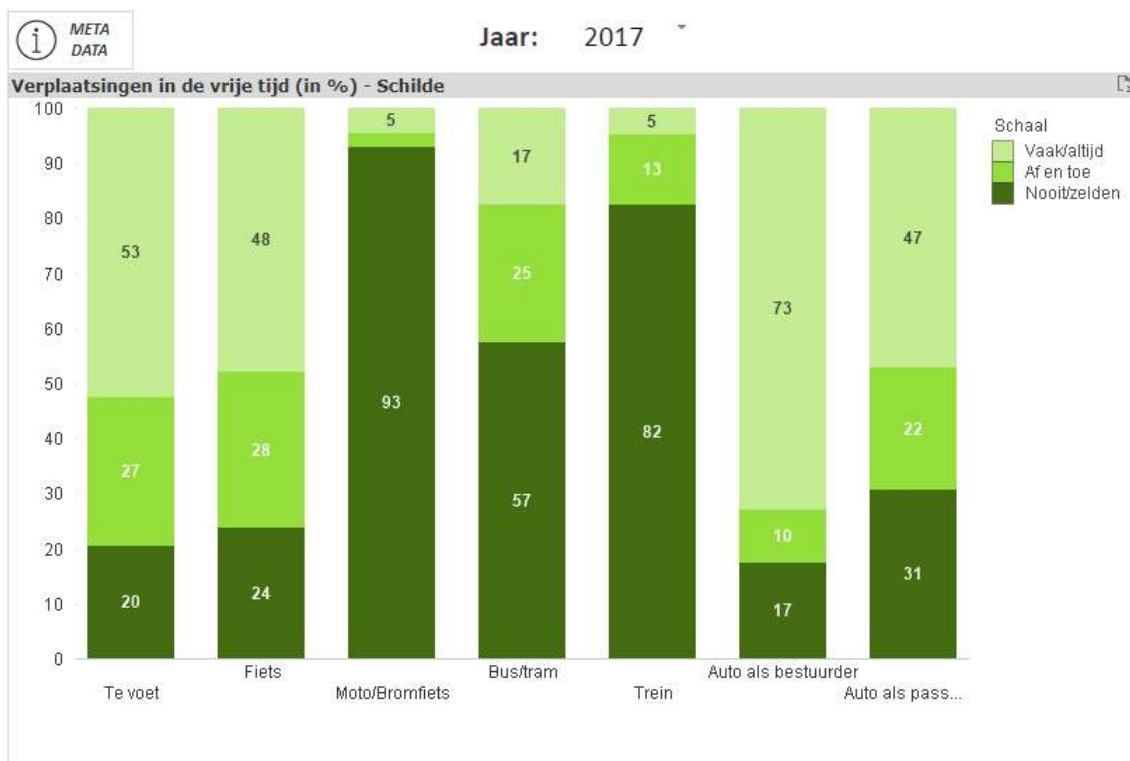
Zoals verderop wordt besproken, ligt het gemiddelde inkomen in Schilde hoger dan in het Vlaamse Gewest. Wellicht is er een correlatie met vervoermiddelenbezit.

4.2. Verplaatsingsgedrag

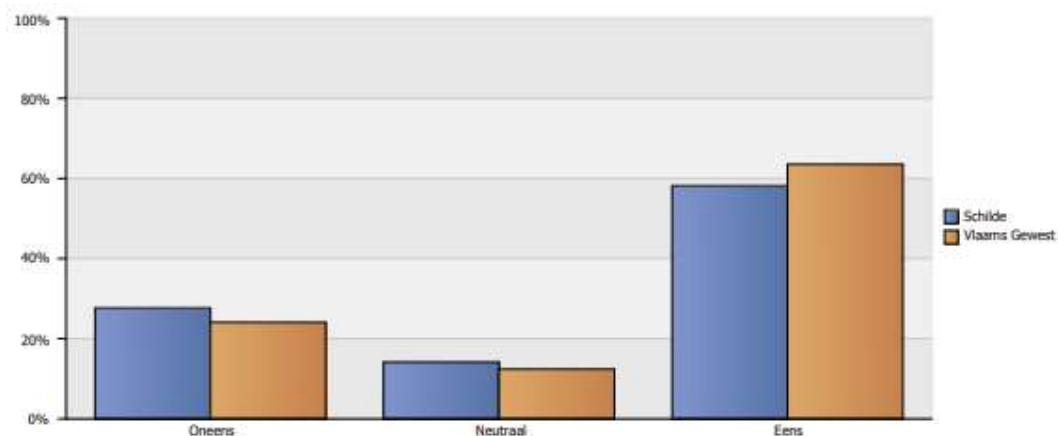
Voor de verplaatsing tussen de woonplaats en het werk, school of opleiding kiezen inwoners van Schilde, in vergelijking met die van het Vlaamse Gewest, vaker voor de auto als vervoersmiddel:

Ook voor verplaatsingen in de vrije tijd geven Schildenaren aan dat ze het vaakst naar de auto grijpen:

Tegelijkertijd valt er in de gemeentemonitor te lezen dat slechts 58 procent van de inwoners vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt:

Ook het aandeel van de inwoners dat het veilig vindt om te fietsen in de gemeente is niet om over naar huis te schrijven, al schommelen de cijfers rond die van het Vlaamse Gewest:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Schilde	27%	20%	53%
Vlaams Gewest	28%	21%	52%

4.3. Verkeersveiligheid

Niettegenstaande de auto het voornaamste vervoersmiddel is, neemt het aantal verkeersongevallen sinds 2005 zowel in Schilde als in de collega-gemeenten van de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest af:

	Schilde											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal ongevallen	91	70	85	65	81	93	63	84	73	60	65	70
Groei (2005=100)	100,0	76,9	93,4	71,4	89,0	102,2	69,2	92,3	80,2	65,9	71,4	76,9

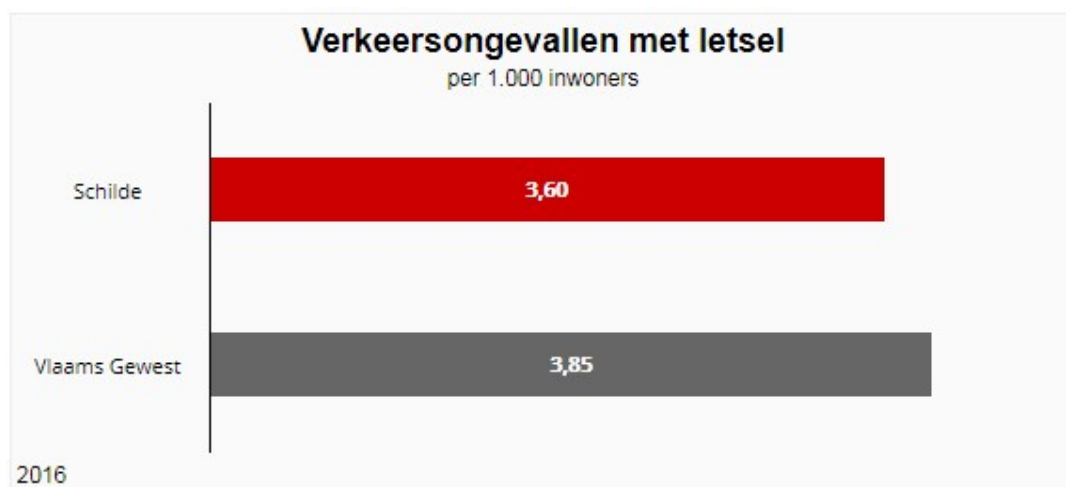
	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal ongevallen	538	529	528	503	469	477	475	456	451	438	394	426
Groei (2005=100)	100,0	98,3	98,1	93,5	87,2	88,7	88,3	84,8	83,8	81,4	73,2	79,2

	Vlaams Gewest											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal ongevallen	31.456	31.585	31.929	31.330	30.014	29.120	30.574	28.081	26.164	26.037	25.080	24.978
Groei (2005=100)	100,0	100,4	101,5	99,6	95,4	92,6	97,2	89,3	83,2	82,8	79,7	79,4

In Schilde gebeurt dit zelfs sneller dan in de andere gemeenten (gemeentemonitor). Wat betreft het aantal verkeersongevallen met letsel zien we dezelfde tendensen. Het aantal verkeersongevallen met letsel is in Schilde afgenomen sinds 2009:

Per 1 000 inwoners geeft dit voor Schilde opnieuw een lager cijfer dan voor het Vlaamse Gewest (provincies.incijfers.be):

Op verkeersveiligheid wordt dan ook prioritair ingezet in het zonaal veiligheidsplan van politiezone Voorkempen. Zoals we hieronder zien, draagt ook het gemeentebestuur zijn steentje bij.

4.4. Sensibilisering

Bijdragen aan verkeersveiligheid doet het gemeentebestuur onder andere via sensibilisering. Een greep uit de acties (Gemeentebestuur Schilde, Mobiliteit):

1. educatief materiaal voor de scholen zoals fluohesjes;
2. mobiele snelheidsinformatieborden ("smileys");
3. gemeentelijke snelheidsbeperking van 50 kilometer per uur.

4.5. Handhaving

Het gemeentebestuur zet ook in op verkeersveiligheid via handhaving. Zo staan er verspreid over Schilde en 's-Gravenwezel vijf anonieme snelheidsmeters opgesteld die zowel de snelheid als het aantal voertuigen meten en waarvan de metingen worden gedeeld met de politiezone Voorkempen. Daarnaast wordt het parkeerbeleid sinds 2016 gehandhaafd via gedepenaliseerde parkeerovertredingen. Een overzicht van de ontvangsten betreffende inbreuken op parkeren in de blauwe zone:

jaartal	via parkeerbelasting	via GAS-reglement
2014	20 800	
2015	2 205	
2016		/
2017		58 980
2018		20 850 (tot 23/07/2018)

We zien een daling en stopzetting van de ontvangsten in respectievelijk 2015 en 2016: in die periode werden er geen vaststellingen meer gedaan onder toepassing van het belastingreglement in afwachting van het opnemen van parkeerinbreuken in het GAS-reglement. De hoge cijfers van 2017 en 2018 moeten genuanceerd worden: wegens de kosten (lgean, verzendingskosten) die bijna even hoog liggen, heeft deze gedepenaliseerde parkeerovertreding vooral een ontradende functie (Gemeentebestuur Schilde, Financiële Zaken). Het aantal parkeerplaatsen is overigens niet gewijzigd

ten opzichte van 2013, namelijk 872 plaatsen verspreid over de blauwe zones en de verschillende parkeergelegenheden in Schilde en 's-Gravenwezel (Gemeentebestuur Schilde, Mobiliteit).

Dit resulteert in 54 procent van de inwoners die vinden dat er voldoende parkeerplaatsen zijn voor bewoners in de gemeente (gemeentemonitor):

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Schilde	26%	20%	54%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	27%	20%	53%

4.6. Planning

Het huidige mobiliteitsplan dateert van 2002. Het actieplan, met de concrete mobiliteitsacties, is hier een onderdeel van. Het actieplan werd geactualiseerd in 2009. Zoals verder nog zal blijken (zie 7.2. Consulteren), vragen inwoners via de meldingen op de website in de eerste plaats aandacht voor wegen en vervolgens voor verkeer. We zien meer bepaald het thema snelheid vaak opduiken in de gemeentelijke meldingen.

Samengevat deelt Schilde een aantal blikvangers met het Belgische niveau om op in te zetten (www.vias.be):

1. Belgen rijden jaarlijks gemiddeld zes procent meer kilometers dan de Nederlanders en negen procent meer dan de Fransen en dit terwijl de afstanden in ons land veel kleiner zijn;
2. het Federaal Planbureau gaat uit van een toename van het totale verplaatsingsvolume met tien procent tussen 2012 en 2030;
3. de auto is voor de meeste verplaatsingen de populairste transportmodus van de Belgen.

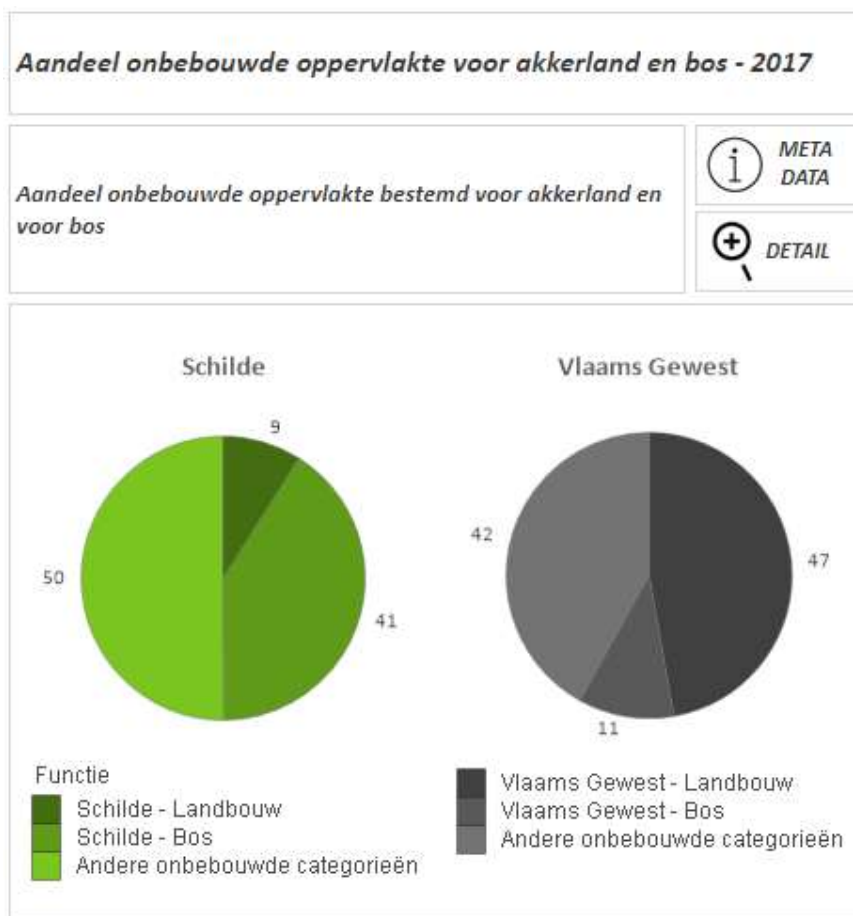
5. Natuur, milieu en energie

Figuur 5 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

5.1. Natuur

Zoals gezegd, is 36,4 procent van Schilde bebouwd. De overige onbebouwde oppervlakte wordt als volgt ingedeeld (statistieken.vlaanderen.be):

In Schilde is er dus minder landbouw- en meer bosgrond dan bij de gemiddelde Vlaamse collega.

De inwoners maken ook dankbaar gebruik van de bossen, parken of groenzones in Schilde:

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in de eigen gemeente
Schilde	7%	28%	64%	0%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	12%	39%	46%	3%

De Schildenaar is dan ook duidelijk meer tevreden over de natuur- en groenvoorzieningen in de gemeente dan de gemiddelde Vlaming (gemeentemonitor):

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Schilde	6%	7%	88%
Vlaams Gewest	10%	15%	75%

5.2. Milieu

5.2.1. Afvalbeleid

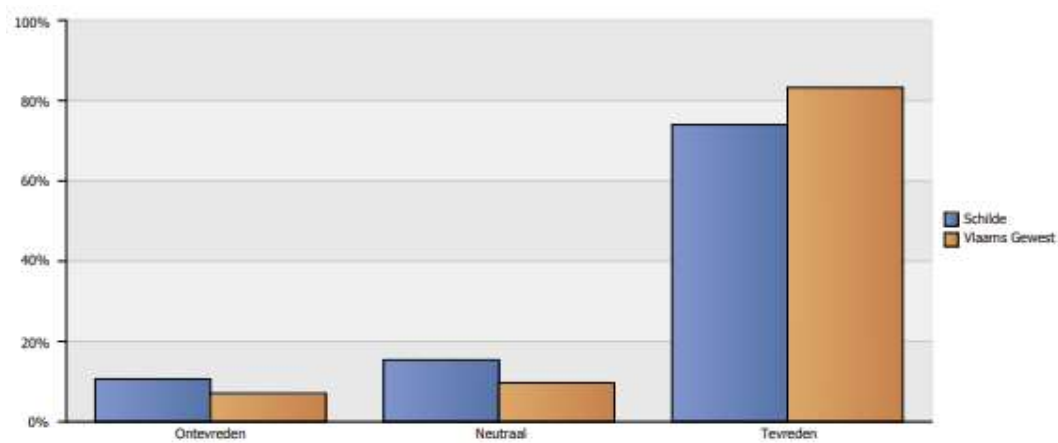
Sinds 2016 hanteert Schilde een gedifferentieerd tarief of diftar voor het ophalen en verwerken van afval: wie meer afval aanbiedt, zal daar meer voor betalen. En dat systeem werpt zijn vruchten af:

jaartal	kg / inwoner
2013	149,2
2014	151,6
2015	152,3
2016	107,6
2017	98,0

Vanaf 2016 zien we dat het termediaal te verwijderen afval (som van restafval, grof vuil en gemeentevuil) met ongeveer een derde is teruggedrongen. Ook de opening van het nieuwe recyclagepark op 2 mei 2017 met zijn nieuwe tarieven resulteerde in een daling van de hoeveelheid termediaal te verwijderen afval. Maar niet alleen van de hoeveelheid termediaal te verwijderen afval: cijfers van het recyclagepark laten zien dat de grootste afvalfracties duidelijk in dalende lijn zijn (Gemeentebestuur Schilde, Milieu en duurzaamheid).

grootste aanvoerfracties op het recyclagepark		2012	2013	2014	2015	2016	2017
	kg grof vuil	787.750	755.850	723.600	856.100	535.683	337.237
	kg groen	4.435.200	4.089.500	3.943.552	4.180.000	2.767.665	2.795.400
	kg puin	1.565.100	1.458.490	1.511.940	974.440	881.383	726.403
	kghout	723.020	784.140	728.780	850.640	487.057	569.386

Deze mooie cijfers vertalen zich echter (nog?) niet in tevreden inwoners: beduidend minder Schildenaars dan Vlamingen zijn tevreden over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente (gemeentemonitor).

De cijfers hebben echter niet tot gevolg dat het aantal belastingdossiers inzake sluikestort stijgt (Gemeentebestuur Schilde, Financiën):

jaar	aantal belastingdossiers
2013	8
2014	4
2015	11
2016	10
2017	2

Het gaat hier om een gemeentelijke belasting op het ophalen en verwijderen van afvalstoffen door de gemeente die gestort of achtergelaten werden op plaatsen of op tijdstippen waar dit door een wettelijke bepaling of reglementering verboden is of in niet reglementaire recipiënten. In de praktijk ligt het aantal gevallen van sluikestort ongeveer drie tot vijf keer hoger dan bovenstaande cijfers. Sluikestort resulteert namelijk niet in een belastingdossier wanneer de hoeveelheid minder is dan een halve tot één kubieke meter of de persoonsgegevens niet achterhaald konden worden. Sluikestort komt het vaakst voor aan glascontainers, op onbeheerde gemeentelijke perceeltjes en op onbebouwde percelen in woongebieden.

Afvalpreventie scoort natuurlijk nog altijd het hoogst op de ladder van Lansink. Ook Schilde draagt zijn steentje bij via (Gemeentebestuur Schilde, Milieu en duurzaamheid):

1. tips voor minder afval op de gemeentelijke website;
2. het voordelig aanbieden van een compostvat en –bak;
3. het ondersteunen van opruimacties van inwoners;
4. het deelnemen aan acties van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (OVAM) zoals Mooimakers, de week van de handhaving, enzoverder;
5. het bijdragen aan initiatieven van Igean zoals de afvalkrant.

5.2.2. Milieubeleid

Op het gebied van vergunningverlening is er sinds 1 januari 2018 met de komst van de omgevingsvergunning veel veranderd. De omgevingsvergunning vervangt en verenigt de stedenbouwkundige vergunning, de verkavelingsvergunning en de milieuvergunning en wordt volledig digitaal behandeld. Op die manier kunnen de stedenbouwkundige en de milieuaspecten van een project tegelijkertijd beoordeeld worden. Via het Omgevingsloket werden er bij het gemeentebestuur van Schilde tot 7 augustus 2018 342 omgevingsvergunningen aangevraagd. De aanvragen kunnen als volgt worden onderverdeeld:

soort omgevingsvergunning	aantal
vellen van bomen	180
bouwen en/of IIOA*	125
Meldingen	33
nog niet gecatalogeerd	4
totaal	342

*IIOA: Ingedeelde Inrichting of Activiteit, voorheen: milieuvergunning

Van deze 342 aanvragen werd er in 154 dossiers een gedeeltelijke of volledige vergunning afgeleverd en werden er 46 dossiers volledig ontvankelijk verklaard. Toch zijn er ook kinderziektes: klanten moeten worden wegwijs gemaakt, documenten aangepast, foto's open geklikt en binnengehaald, enzoverder. Maar ook langs de kant van de inwoner worden er extra inspanningen verwacht: niet

iedereen weet bijvoorbeeld hoe zich aan te melden met een elektronische identiteitskaart of hoe documenten in te scannen (Gemeentebestuur Schilde, Milieu en duurzaamheid).

5.3. Energie

De gemeentemonitor is nagegaan hoe duurzaam de woningen in Schilde en het Vlaamse Gewest zijn. Op energiezuinige ketels scoort Schilde iets beter dan de gemiddelde Vlaamse collega:

2017	Ja	Neen
Schilde	65%	35%
Vlaams Gewest	61%	39%

Op respectievelijk zonnepanelen en –boilers dan weer iets slechter:

2017	Ja	Neen
Schilde	12%	88%
Vlaams Gewest	17%	83%

2017	Ja	Neen
Schilde	4%	96%
Vlaams Gewest	6%	94%

Toch wordt er vanuit de gemeente, naast de premies voor condensatieketels, hoogrendementsglas en warmtepompen, ook een premie toegekend voor zonneboilers.

Er is de laatste jaren veel veranderd in Schilde op het gebied van milieu: denk maar aan de invoering van diftar, de opening van het nieuwe recyclagepark en de komst van de omgevingsvergunning. Wat de duurzaamheid van de woningen betreft, is er nog ruimte voor verbetering.

6. Cultuur en vrije tijd

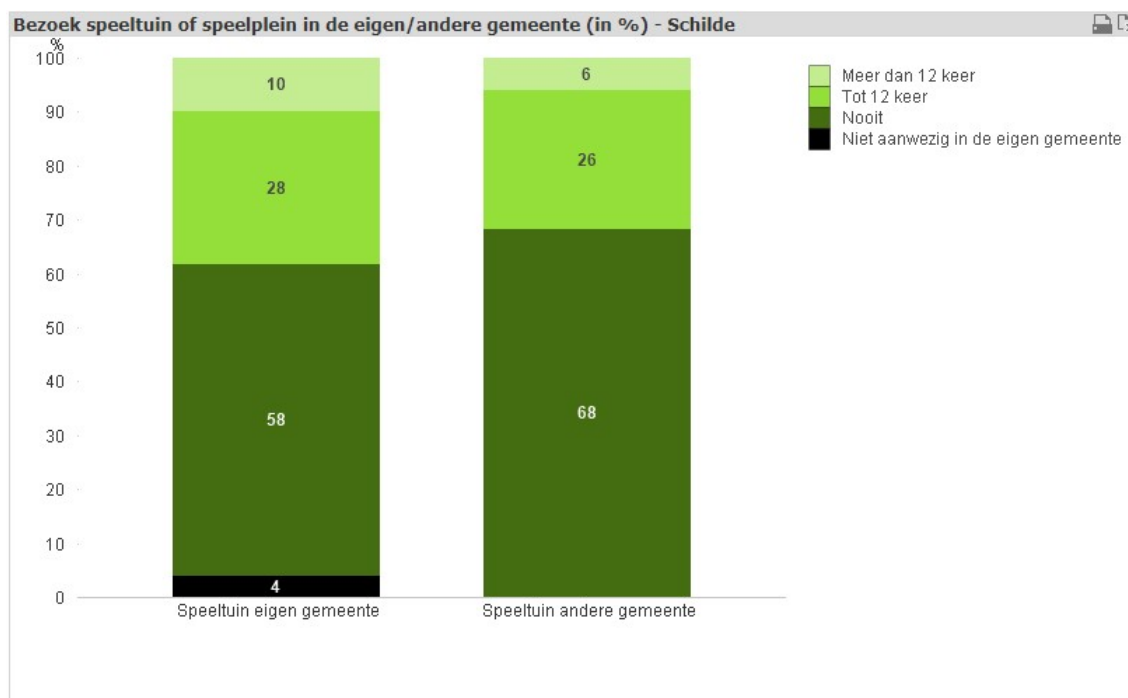
De cluster vrijetijdsbeleid omvat traditioneel vooral het lokaal jeugd-, cultuur- en sportbeleid, hier aangevuld met de luiken horeca en toerisme en evenementen.

Figuur 6 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

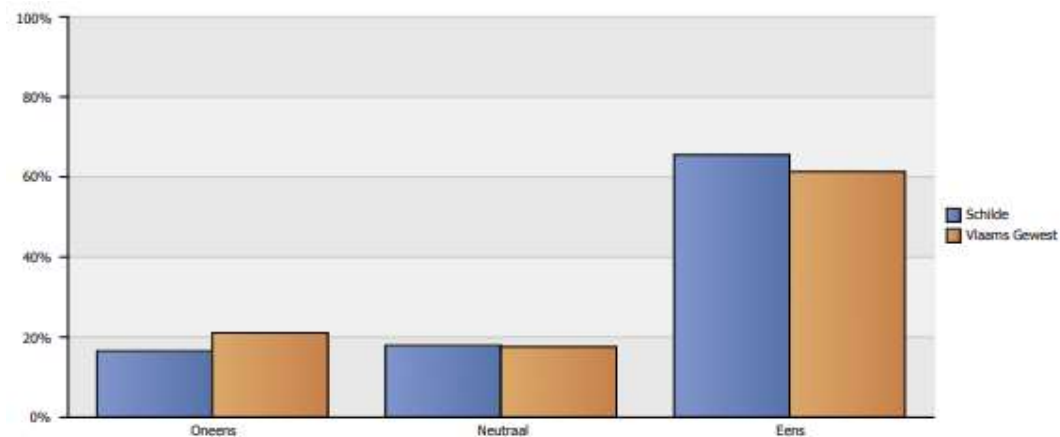
6.1. Jeugd

Uit onderstaande figuur blijkt dat ruim de helft van de Schildenaars nooit een speeltuin of speelplein bezoekt in de eigen gemeente. Nog opvallender is dat vier procent inschat dat er geen speeltuin of speelplein aanwezig is in Schilde (statistieken.vlaanderen.be):

Schilde telt echter niet minder dan zeven buurtterreinen: Het Mierenbos, Molenstraat, Moerhoflaan, Het Kabouterbos, Het Molenveld, De Spildoren en De Kraanweide.

66 procent van de inwoners van Schilde vindt dat er daarmee voldoende speelvoorzieningen zijn voor kinderen tot 12 jaar in de gemeente (gemeentemonitor):

6.2. Cultuur

6.2.1. Bibliotheek

De bibliotheek van Schilde bestaat uit de hoofdbibliotheek in Schilde en een filiaal in 's-Gravenwezel.

Het aantal actieve leners van beide filialen ziet er als volgt uit:

jaartal	aantal actieve leners
2010	4 582
2011	4 429
2012	4 554
2013	4 395
2014	4 060
2015	3 907
2016	3 706
2017	3 515

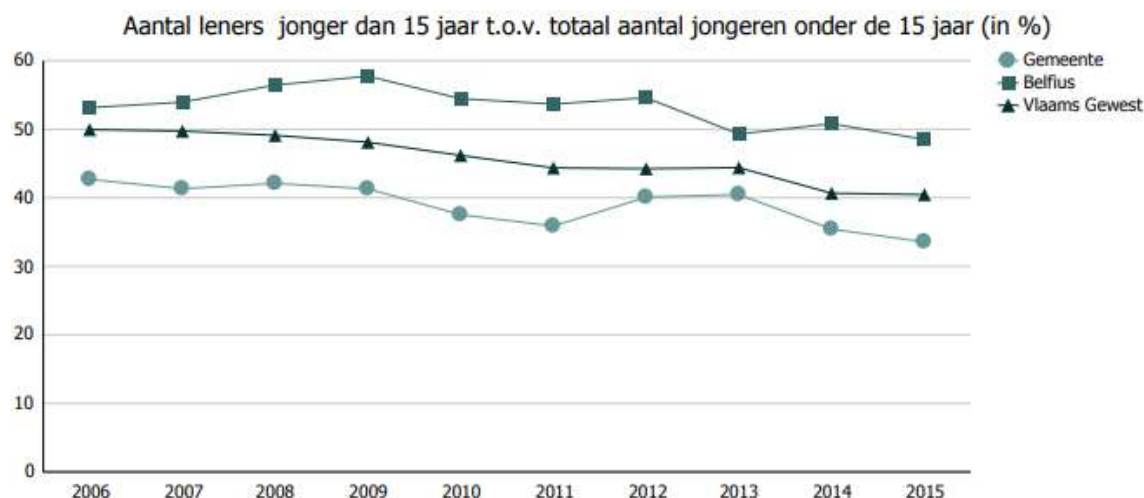
In de periode 2010-2017 is er sprake van een daling van 23 procent (Gemeentebestuur Schilde, Vrije tijd en welzijn). De gemeentemonitor heeft het aantal leners van de bibliotheek afgezet tegen de totale bevolking. De trend is ook hier voor de periode 2008-2015 en zowel in Schilde als in de collega-gemeenten van de Belfius-cluster en het Vlaamse Gewest dalend, al draagt Schilde in dit rijtje de rode lantaarn:

	Schilde							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	4.196	4.167	4.558	4.413	4.525	4.372	4.035	3.871
Totale bevolking	19.516	19.541	19.496	19.429	19.472	19.308	19.400	19.375
Aantal leners bibliotheek t.o.v. de totale bevolking (in %)	21,5	21,3	23,4	22,7	23,2	22,6	20,8	20,0

	BELFIUS, Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	39.061	38.636	38.144	37.750	37.988	37.019	36.452	34.998
Totale bevolking	145.505	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552
Aantal leners bibliotheek t.o.v. de totale bevolking (in %)	26,8	26,5	26,1	25,8	25,9	25,2	24,8	23,7

	Vlaams Gewest							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal leners bibliotheek	1.513.387	1.501.040	1.469.070	1.450.263	1.438.425	1.419.205	1.371.404	1.355.451
Totale bevolking	6.161.600	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127
Aantal leners bibliotheek t.o.v. de totale bevolking (in %)	24,6	24,2	23,5	23,0	22,6	22,2	21,4	21,0

Hetzelfde geldt voor het aantal leners jonger dan 15 jaar:

De frequentie waarmee de bibliotheek wordt bezocht, loopt voor Schilde en de collega-gemeenten van het Vlaamse Gewest gelijk:

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in de eigen gemeente
Schilde	53%	33%	13%	1%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	52%	32%	15%	1%

Ook hier zien we dat één procent van de inwoners inschat dat er geen bibliotheek aanwezig is in Schilde.

6.2.2. Museum

Schilde zorgt voor het beheer, het onderhoud en de publieke toegankelijkheid van museum Albert van Dyck. De bezoekersgegevens zagen er de laatste jaren als volgt uit:

jaartal	aantal bezoekers
2010	1 493
2011	1 880
2012	1 698
2013	1 813
2014	2 072
2015	1 646
2016	1 744
2017	1 650

Bij tijdelijke tentoonstellingen zou het aantal bezoekers stijgen (Gemeentebestuur Schilde, Vrije tijd en welzijn).

6.2.3. Verenigingen

Schilde kent een rijk verenigingsleven. Een overzicht van het type en het aantal verenigingen:

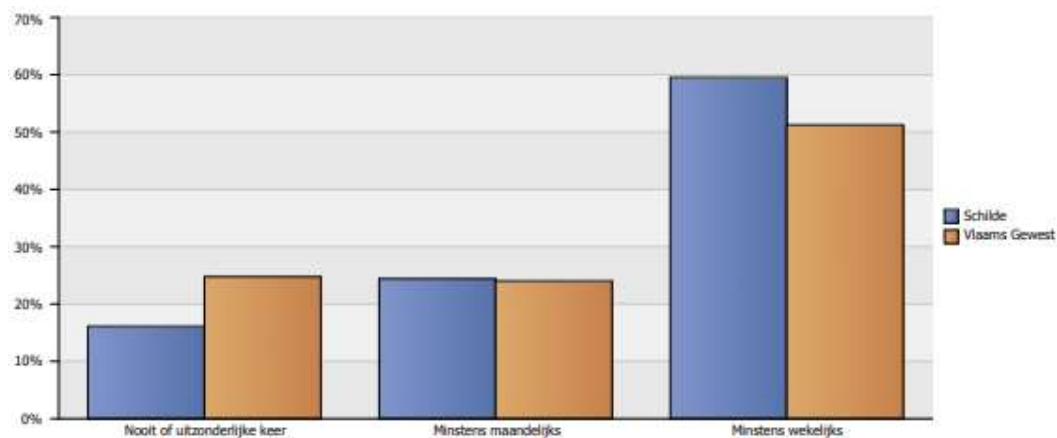
type vereniging	aantal verenigingen
-----------------	---------------------

erkende jeugdverenigingen	10
erkende sportverenigingen	28
erkende socio-culturele verenigingen	50
erkende milieuverenigingen	6
erkende gehandicaptenverenigingen	3

In werkingsjaar 2016-2017 telden de erkende verenigingen samen 9 834 leden (Gemeentebestuur Schilde, Vrije tijd en welzijn).

6.3. Sport

De Schildenaar blijkt best sportief en sport meer dan de gemiddelde Vlaming (gemeentemonitor):

Hij kan hiertoe gebruik maken van niet minder dan 49 sportplaatsen verspreid over Schilde en 's-Gravenwezel (www.sport.vlaanderen/waar-sporten/vind-je-sportplaats).

Toch is er in Schilde minder sportinfrastructuur per 1 000 inwoners aanwezig dan in de collega-gemeenten van de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest:

	Schilde
	2017
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente	52
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners	2,7

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)
	2017
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente	511
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners	3,4

	Vlaams Gewest
	2017
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente	20.680
Aanwezige sportinfrastructuur in de gemeente per 1.000 inwoners	3,2

Ook wat betreft het aantal sportclubs per 1 000 inwoners scoort Schilde duidelijk lager:

	Schilde
	2017
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente	47
Totale bevolking	19.516
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners	2,4

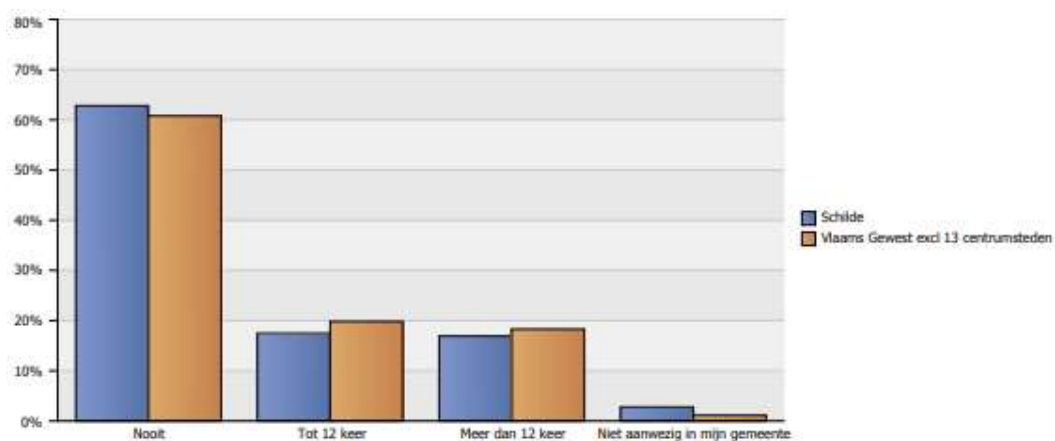
	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)
	2017
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente	766
Totale bevolking	148.172
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners	5,2

	Vlaams Gewest
	2017
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente	27.135
Totale bevolking	6.516.011
Aantal aanwezige sportclubs in de gemeente per 1.000 inwoners	4,2

Dit vertaalt zich duidelijk in de tevredenheidscijfers: een nipte meerderheid van de inwoners is tevreden over de sportvoorzieningen in de gemeente.

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Schilde	19%	27%	54%
Vlaams Gewest	8%	16%	76%

Desondanks benut de Schildenaar de sportvoorzieningen in eigen gemeente ongeveer evenveel als de gemiddelde Vlaming:

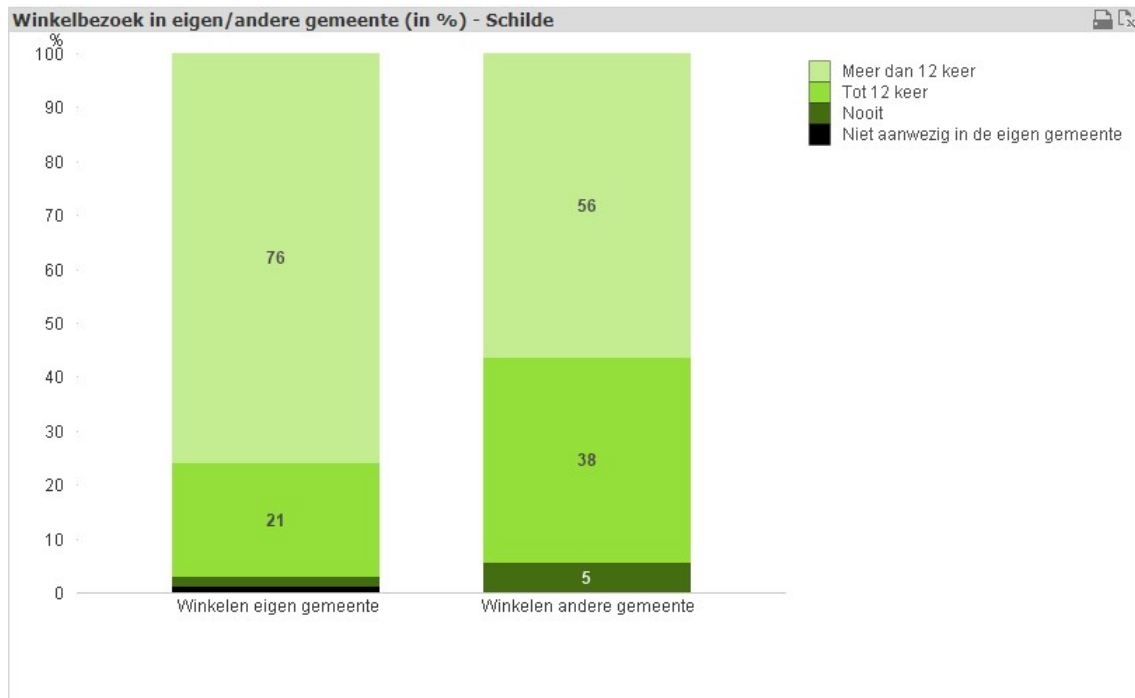

Ook hier zien we dat drie procent van de inwoners inschat dat Schilde geen sportvoorzieningen heeft (gemeentemonitor).

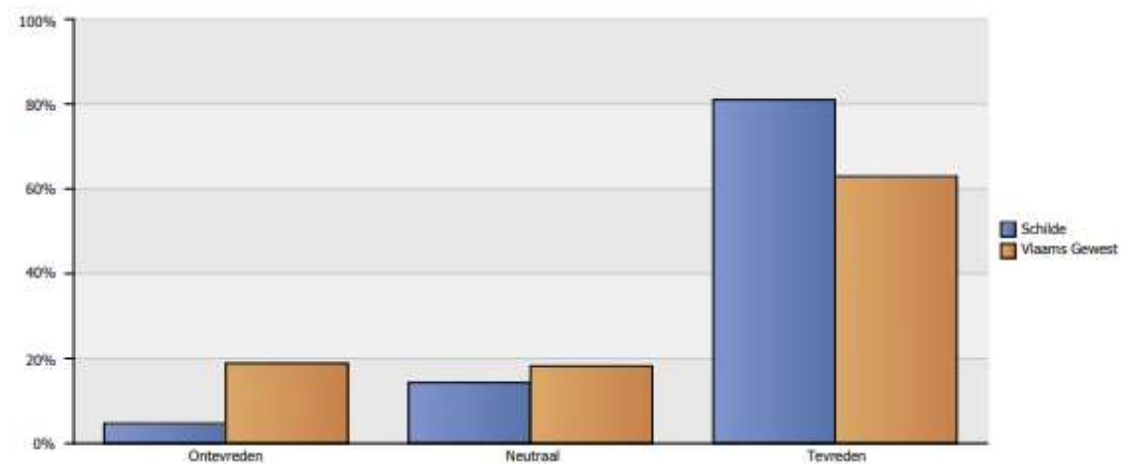
6.4. Horeca en toerisme

6.4.1. Horeca

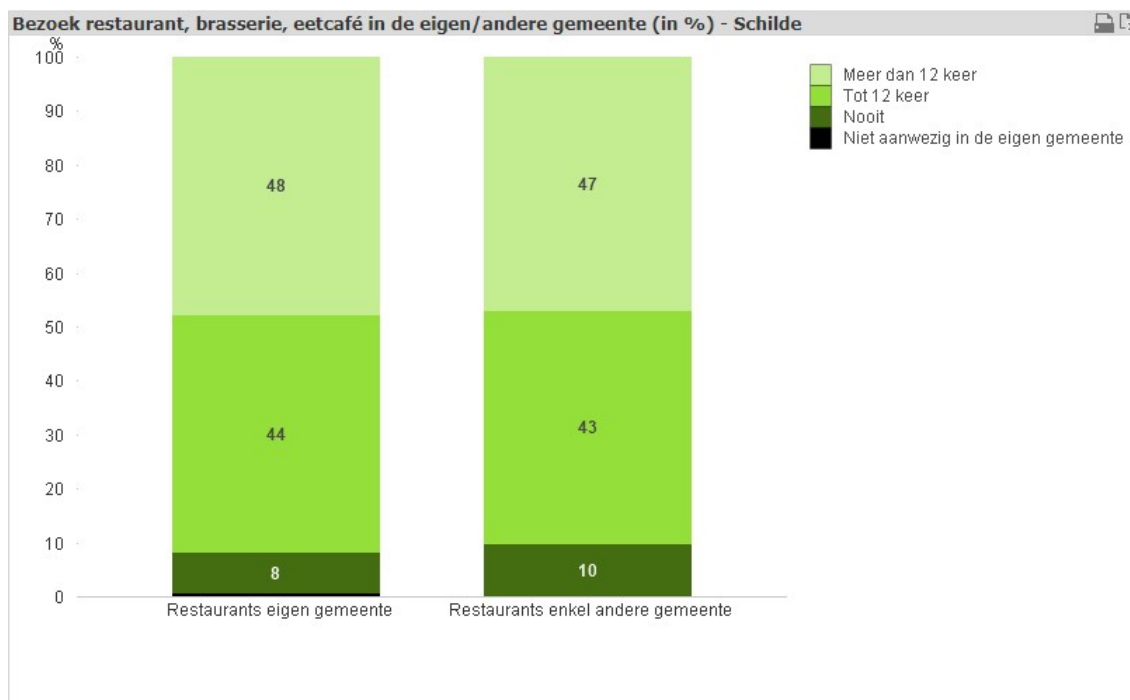
Inwoners van Schilde winkelen vaker in de eigen gemeente dan in een andere gemeente (statistieken.vlaanderen.be):

81 procent van de inwoners is dan ook tevreden over de shopping- en winkelvoorzieningen in de gemeente (gemeentemonitor):

Ook de eigen restaurants, brasserieën en eetcafés worden gesmaakt: ze worden ongeveer even vaak bezocht als de restaurants in andere gemeenten.

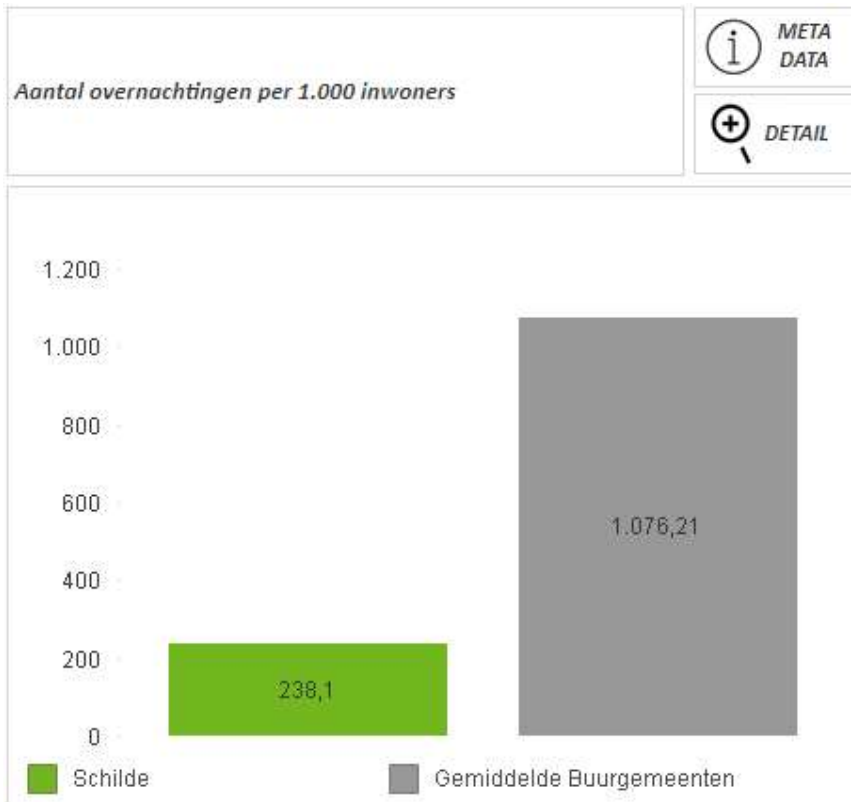

Voor het bezoek aan uitgaansgelegenheden gelden ongeveer dezelfde cijfers (statistieken.vlaanderen.be).

6.4.2. Toerisme

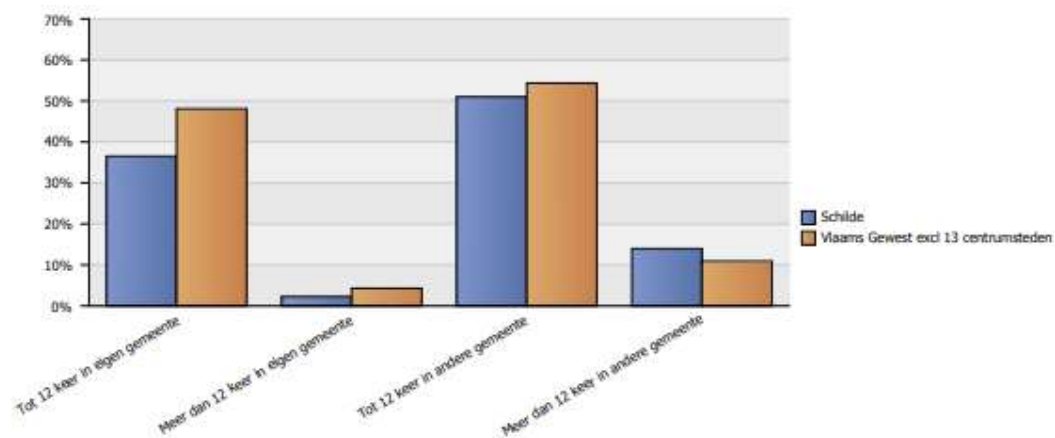
Samen met Schoten en Wijnegem is Schilde aangesloten bij Toerisme Voorkepen. Toerisme Voorkepen heeft één onthaalbalie, namelijk in 's-Gravenwezel. In Schilde kan men zich eveneens informeren bij de dienst burgerzaken.

Het aantal overnachtingen in Schilde is in 2016 (4 628) gestegen tegenover 2015 (3 772). Al is Schilde niet gekend voor zijn verblijfstoerisme: het aantal overnachtingen per 1 000 inwoners ligt een pak lager dan het gemiddelde in de buurgemeenten (Brecht, Malle, Ranst, Schoten, Wijnegem, Wommelgem en Zoersel) (gemeentemonitor).

6.5. Evenementen

Zowel in Schilde als in het Vlaamse Gewest werden er in 2017 meer culturele evenementen (toneel, film, concert) bijgewoond in een andere gemeente dan in de eigen gemeente (gemeentemonitor):

Slechts 59 procent van de inwoners was in 2017 dan ook tevreden over de culturele voorzieningen in de gemeente:

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Schilde	15%	26%	59%
Vlaams Gewest	10%	18%	72%

Wie weet kantelen de bezoekers- en tevredenheidsgegevens in de toekomst in het voordeel van Schilde: Werf 44, het nieuwe gemeenschapscentrum dat in september 2017 werd ingehuldigd, kan daartoe bijdragen. Nog in 2017 werd bovendien de vrijetijdspas geïntroduceerd. Met de vrijetijdspas bekomen inwoners heel wat kortingen op tal van activiteiten. In de periode juli 2017-november 2018 zijn er ongeveer 735 vrijetijdspassen en 200 vrijetijdspassen voor inwoners die het financieel moeilijk hebben over de toonbank gegaan. Een vrijetijdspas+ is gratis en geeft recht op hogere kortingen (Gemeentebestuur Schilde, Evenementen).

We onthouden dat Schilde de dalende trend van Vlaanderen volgt wat betreft het aantal actieve leners van de bibliotheek. Verder telt Schilde in verhouding minder sportinfrastructuur en – clubs dan Vlaanderen. Op het gebied van evenementen springen de opening van Werf 44 en de lancering van de vrijetijdspas onder andere in het oog.

7. Overheid

Figuur 7 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

7.1. Informeren

Schilde informeert zijn inwoners via diverse kanalen. Er zijn de analoge kanalen zoals 2970 info (het tweemaandelijks informatieblad), 2970 actief (de maandelijkse activiteitenkalender), 2970 actief vakantie, Vrije tijd, 2970 bib en 2970 wegwijs (gemeentegids). Anderzijds is het gemeentebestuur ook digitaal aanwezig. Een overzicht van het aantal volgers op de sociale media:

	01/2014	01/2015	01/2016	01/2017	01/2018
Facebook	511	762	948	1 228	1 511
Twitter	230	496	588	682	784
Instagram	/	/	/	215	784

We zien dat het aantal volgers onafgebroken stijgt. Hetzelfde geldt voor het aantal abonnees op de nieuwsbrief. De ondernemersbrief wordt daarentegen minder vaak bedeed dan in 2014.

	01/2014	01/2015	01/2016	01/2017	01/2018
Nieuwsbrief	1 267	1 471	1 517	1 725	1 943
ondernemersbrief	693	702	702	617	626

Ook het aantal unieke bezoekers van de gemeentelijke website stijgt gestaag. Schilde Schittert, de gemeentelijke website die een actueel overzicht geeft van de focusprojecten en acties, verliest daarentegen terrein (Gemeentebestuur Schilde, Communicatie en onthaal):

	01/2014	01/2015	01/2016	01/2017	01/2018
schilde.be	9 772	9 964	8 743	9 996	12 000
schildeschittert.be	/	/	1 239	704	621

Dit alles resulteert in acht op tien inwoners die zich voldoende geïnformeerd voelen over de activiteiten in en door Schilde:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Schilde	8%	11%	80%
Vlaams Gewest	9%	14%	78%

Dit cijfer daalt wanneer het respectievelijk gaat over de initiatieven en de beslissingen in en door Schilde:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Schilde	20%	21%	59%
Vlaams Gewest	16%	18%	66%

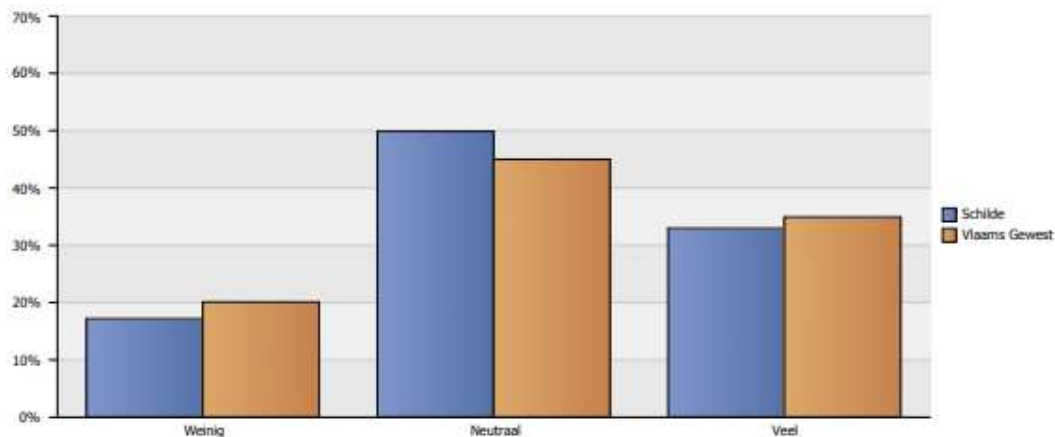
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Schilde	28%	29%	43%
Vlaams Gewest	26%	26%	48%

De cijfers van het Vlaamse Gewest schetsen min of meer hetzelfde beeld. Ook wat betreft de tevredenheid over de dienstverlening flirt Schilde met het Vlaamse gemiddelde waarbij respectievelijk de algemene dienstverlening beter scoort dan de digitale dienstverlening:

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Schilde	6%	22%	72%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	7%	21%	73%

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Schilde	10%	29%	61%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	9%	26%	65%

Ten slotte heeft 33 procent van de Schildenaars veel vertrouwen in het gemeentebestuur. Cijfers die opnieuw in dezelfde lijn liggen als de cijfers van het Vlaamse Gewest en hoger liggen dan het vertrouwen in de Vlaamse overheid (25 procent) en de federale overheid (16 procent) (gemeentemonitor):

7.2. Consulteren

Via www.schildde.be/melding kunnen burgers meldingen, klachten of opmerkingen doorgeven. In de periode november 2015 tot augustus 2018 heeft het gemeentebestuur op deze manier 732 meldingen ontvangen. In 2017 handelden de meldingen veelal over wegen, verkeer en afval (Gemeentebestuur Schildde, Communicatie en onthaal).

7.3. Adviseren

Het gemeentebestuur laat zich onder andere adviseren via adviesraden, beheersorganen en werkgroepen. Een overzicht van de adviesraden:

inwonerspanel	jeugdraad
gehandicaptenraad	milieuraad
gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening	raad voor cultuurbeleid

gemeentelijke KMO- en vrije beroepenraad	seniorenraad
gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking	sportraad

Een adviesraad brengt advies uit, biedt een platform via hetwelk een inwoner zijn stem kan laten horen en gelden en biedt een gelegenheid om initiatieven te toetsen aan de doelgroepen en aan deskundigen. Beheersorganen hebben uitgebreidere bevoegdheden dan de adviesraden: ze nemen namelijk beslissingen die een rechtstreekse impact hebben op de dagelijkse werking van het actiedomein. Schilde heeft twee beheersorganen: het beheersorgaan gemeenschapscentrum en het beheersorgaan gemeentelijke openbare bibliotheek. De twee werkgroepen rond erfgoed en het museum brengen grotere activiteiten en projecten mee tot stand. Ze bestaan uit vrijwilligers en kunnen zowel een tijdelijk als een permanent karakter hebben.

8. Armoede

Figuur 8- uit speerpunten 'Visual Harvesting'

Figuur 9 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

8.1. Armoede-indicatoren

8.1.1. Menswaardig inkomen

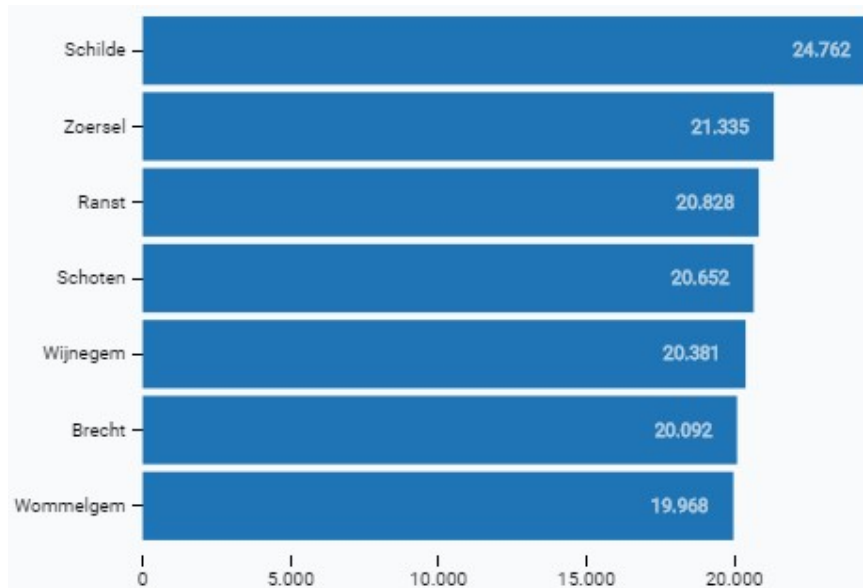
Het gemiddelde inkomen per inwoner ligt hoog in Schilde: het ligt een pak hoger dan bij de gemiddelde Vlaamse gemeente en sinds 2009 ook onafgebroken hoger dan bij de collega-gemeenten van de Belfius-indeling (gemeentemonitor):

	Schilde							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	390,490	401,047	405,457	418,295	440,986	447,866	463,096	481,223
Totale bevolking in jaar x+1	19.541	19.496	19.429	19.472	19.308	19.400	19.375	19.434
Gemiddeld inkomen per inwoner (In €)	19.983	20.571	20.869	21.482	22.840	23.086	23.902	24.762

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	2.927,301	2.987,784	3.028,810	3.128,245	3.269,791	3.348,207	3.518,901	3.554,899
Totale bevolking in jaar x+1	145.781	146.067	146.408	146.849	147.013	147.244	147.552	147.682
Gemiddeld inkomen per inwoner (In €)	20.080	20.455	20.687	21.302	22.242	22.739	23.849	24.071

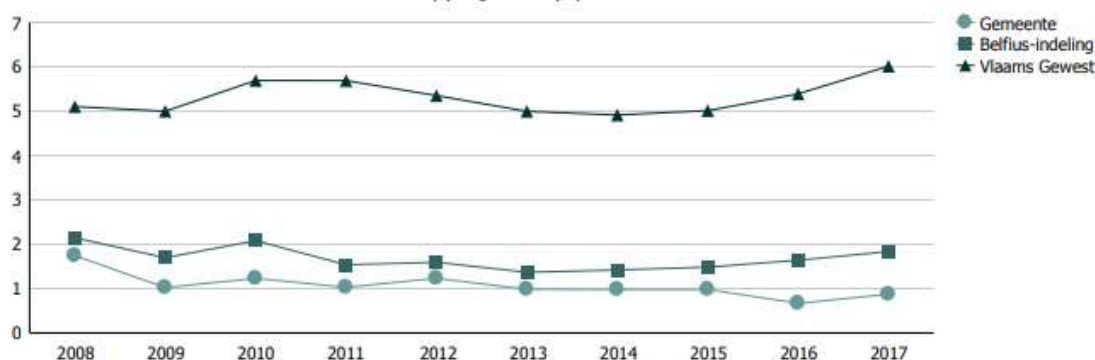
	Viaams Gewest							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Netto belastbaar inkomen (* 1 miljoen)	100.576,997	103.191,442	104.680,991	108.888,022	113.374,497	116.437,984	122.107,486	122.885,872
Totale bevolking in jaar x+1	6.208.877	6.251.983	6.306.638	6.350.765	6.381.859	6.410.705	6.444.127	6.477.804
Gemiddeld inkomen per inwoner (In €)	16.199	16.505	16.599	17.146	17.765	18.163	18.949	18.970

Schilde voert voor deze indicator ook het lijstje van buurgemeenten aan (statbel.fgov.be):

Het aantal personen met een leefloon of een equivalent leefloon per 1 000 inwoners ligt dan ook lager dan bij de collega-gemeenten van de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest (gemeentemonitor):

Aantal personen met een (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie of Maatschappelijke Hulp per 1.000 inwoners

Een equivalent leefloon is financiële steun voor personen die geen recht hebben op een leefloon, maar die zich wel in een vergelijkbare noodsituatie bevinden (www.vlaanderen.be).

Ook de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering is geschikt om een inschatting te maken van de bevolkingsgroep met een laag inkomen en de personen die daarvan ten laste vallen. Personen met een verhoogde tegemoetkoming genieten namelijk onder andere van hogere terugbetalingen voor geneeskundige verzorging en geneesmiddelen, een gunstiger stelsel voor de vooruitbetalingen en het persoonlijk aandeel in geval van hospitalisatie. Binnen de groep ouderen (65+) vinden we de meeste personen met een verhoogde tegemoetkoming terug, namelijk 12,9 procent van alle 65-plussers in de gemeente:

	[aantal]	(t.o.v. 65-plussers) [%]
gemeente Schilde	614	12,9
provincie Antwerpen (Prov.)	86.046	24,8
gewest Vlaams Gewest	354.046	27,5

Voor de 0-24- jarigen en de 25-64-jarigen is dit telkens ongeveer 4,5 procent:

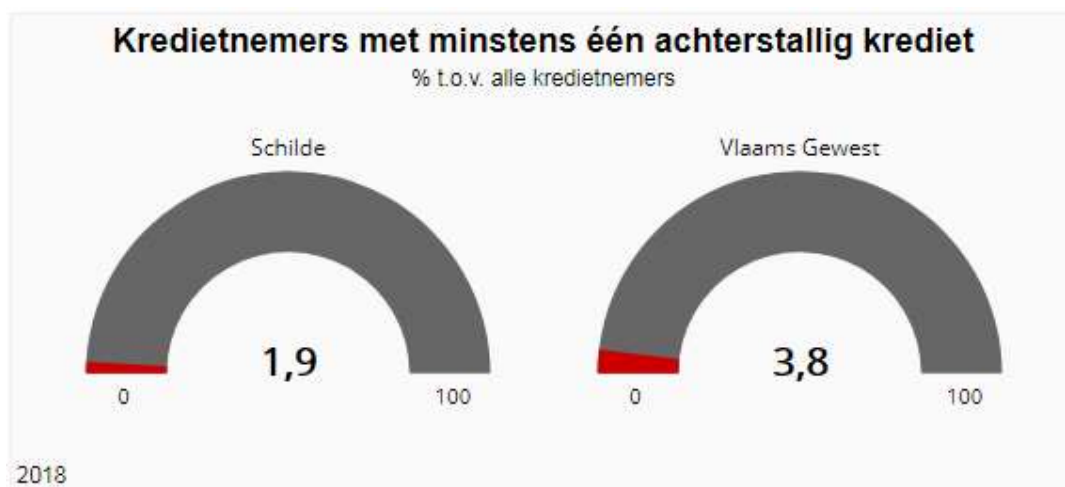
	[aantal]	(t.o.v. 0-24 jarigen) [%]
gemeente Schilde	236	4,6
provincie Antwerpen (Prov.)	94.396	18,3
gewest Vlaams Gewest	239.504	13,4

	[aantal]	(t.o.v. 25-64 jarigen) [%]
gemeente Schilde	429	4,4
provincie Antwerpen (Prov.)	116.729	12,0
gewest Vlaams Gewest	341.842	9,9

De provincie Antwerpen en het Vlaamse Gewest volgen deze tendens, al liggen de cijfers hier in alle groepen een pak hoger (rapport provincies.incijfers.be).

8.1.2. Betalingsmoeilijkheden

Er worden drie indicatoren besproken om betalingsmoeilijkheden te meten. Ten eerste wordt het aandeel kredietnemers met achterstallig krediet weergegeven. 206 kredietnemers in Schilde hebben minstens één achterstallig krediet. Dit is 1,9 procent van alle kredietnemers. In het Vlaamse Gewest ligt dit aantal dubbel zo hoog (provincies.incijfers.be):

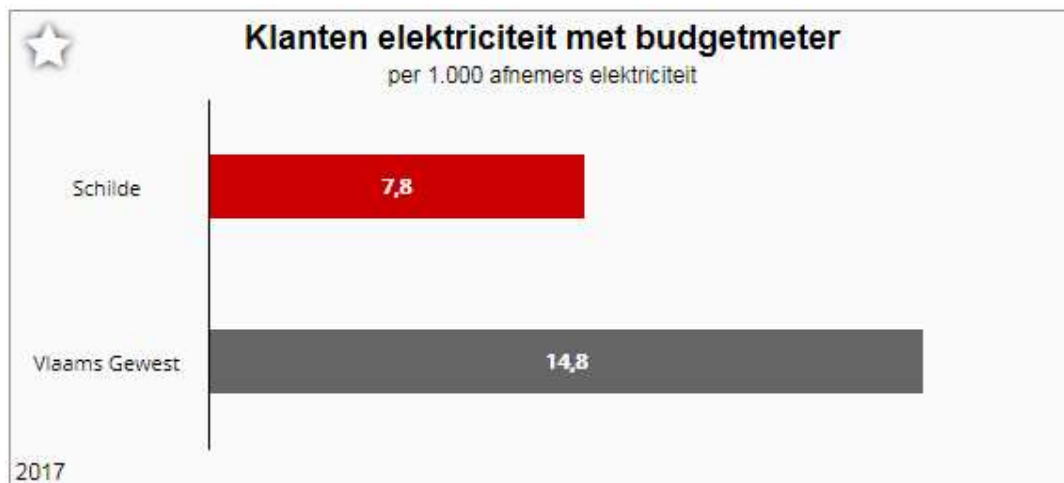

Overkreditering eindigt vaak in schuldhulpverlening. Onderstaand overzicht geeft het aantal dossiers inzake schuldhulpverlening weer dat het OCMW in 2017 heeft opgestart.

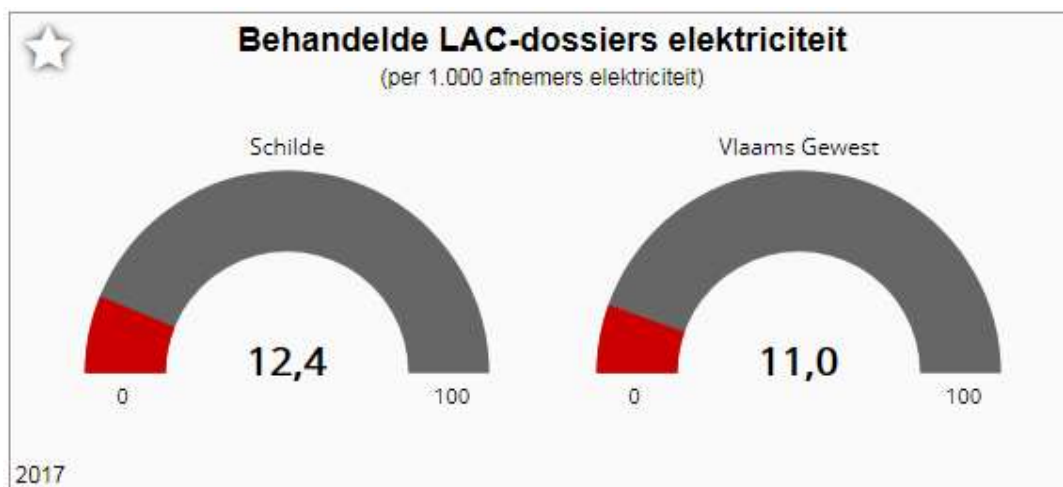
budgetbegeleiding	11
budgetbeheer	4
collectieve schuldenregeling	4
schuldbemiddeling	26

Het OCMW stelt daarbij een toename vast van complexe vragen die over meerdere levensdomeinen gaan en dossiers met een grote schuldenlast. Ook opvallend: steeds meer cliënten met een collectieve schuldenregeling ervaren moeilijkheden met de aangestelde advocaat wat maakt dat er in dergelijke situaties steeds vaker een beroep wordt gedaan op de diensten van het OCMW. Naast overkreditering zijn ook stijgende huurprijzen en energiekosten oorzaken van schuldhulpverlening (Gemeentebestuur Schilde, Sociale dienst).

Ten slotte wordt gekeken naar het aantal huishoudens met een actieve budgetmeter voor elektriciteit. Een budgetmeter komt er nadat iemand geen contract meer heeft bij een gewone leverancier en er achterstallige facturen zijn bij de netbeheerder. Personen met een budgetmeter voor elektriciteit kunnen enkel elektriciteit verkrijgen indien ze vooraf elektriciteit betalen. In Schilde waren er in 2017 59 huishoudens met een budgetmeter voor elektriciteit. Dit zijn er 7,8 per 1 000 huishoudens of ongeveer de helft van het Vlaamse Gewest:

Opvallend is wel dat het aantal behandelde LAC-dossiers voor elektriciteit in Schilde hoger ligt dan in het Vlaamse Gewest (provincies.incijfers.be). LAC staat voor de Lokale Adviescommissie van de gemeente. Wanneer de netbeheerder een verbruiker wil afsluiten, moet in bepaalde gevallen eerst advies gevraagd worden aan deze commissie (www.vlaanderen.be):

De LAC-dossiers wegen dan ook door in de administratie van de sociale dienst. In 2017 kwam de LAC op verzoek van Eandis vijf keer en op verzoek van Pidpa één keer bij elkaar. Cliënten worden via brief uitgenodigd op een LAC om naar een haalbare oplossing te zoeken en voor eventuele verder begeleiding, maar de sociale dienst merkt dat slechts een minderheid van de cliënten op deze uitnodiging ingaat. Huisbezoeken kunnen de stap naar het OCMW wellicht verkleinen en verdoken armoede zichtbaarder maken, maar met de huidige personeelsbezetting zijn huisbezoeken niet haalbaar (Gemeentebestuur Schilde, Sociale dienst).

8.1.3. Nieuwe generatie met zorgen?

Om te weten of onze nieuwe generatie zich zorgen moet maken, kijken we eerst naar het aantal kinderen in het basis- en secundair onderwijs dat een schooltoelage ontvangt, berekend ten opzichte van het totaal aantal kinderen in het basis- en secundair onderwijs. De schooltoelage wordt toegekend aan gezinnen die over een beperkt inkomen beschikken. Er wordt eveneens rekening gehouden met de onroerende goederen waarover het gezin beschikt. Voor Schilde liggen de cijfers voor respectievelijk het basis- en secundair onderwijs beduidend lager dan voor de provincie Antwerpen en het Vlaamse Gewest (rapport provincies.incijfers.be):

	[aantal]	(t.o.v. ln LO) [%]
gemeente Schilde	88	7,8
provincie Antwerpen (Prov.)	34.207	28,8
gewest Vlaams Gewest	96.299	23,9

	[aantal]	(t.o.v. ln SO) [%]
gemeente Schilde	168	12,6
provincie Antwerpen (Prov.)	36.907	30,9
gewest Vlaams Gewest	112.008	27,5

Ook de kansarmoede-index draait positief uit voor Schilde in vergelijking met het Vlaamse Gewest (gemeentemonitor):

Schilde													
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1,7	1,7	1,4	0,7	2,5	4,0	5,8	4,4	2,6	2,1	2,6	2,2	1,3	1,5

Vlaams Gewest													
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
6,4	6,4	6,5	6,9	7,4	7,9	8,2	8,6	9,7	10,5	11,2	11,4	12,1	12,8

Een gezin wordt als kansarm beschouwd wanneer het op drie of meer criteria van Kind en Gezin scoort. Kind en Gezin toetst namelijk elke geboorte op zes criteria, namelijk laag inkomen, lage opleiding van de ouders, zwakke arbeidssituatie van de ouders, vertraagde ontwikkeling van de kinderen, slechte huisvesting en zwakke gezondheid. Omdat het aantal kansarme geboortes jaarlijks sterk kan schommelen, wordt een gemiddelde over drie jaar heen genomen (rapport provincies.incijfers.be).

8.2. Risico-indicatoren

In dit onderdeel worden de risico-indicatoren opgesomd. Het betreft kenmerken die een verhoogd risico op armoede als gevolg hebben, zonder dat het kenmerk op zich betekent dat men in kansarmoede leeft. Omdat alleenstaanden alle kosten alleen dragen, vormen zij een eerste indicator. In de beroepsactieve leeftijd zijn er in Schilde 908 alleenstaanden, wat neerkomt op acht procent van

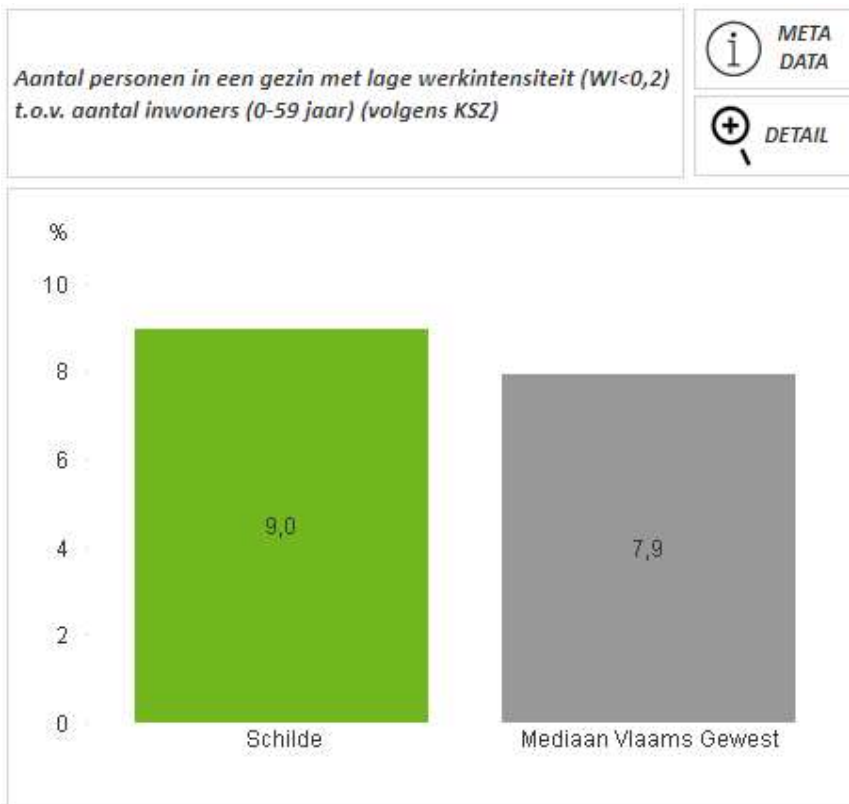
alle 18-64-jarigen en opnieuw duidelijk minder is dan in de provincie Antwerpen en het Vlaamse Gewest:

	18-64 jaar alleenwonend (ex. W.R.) [aantal]	18-64 jaar alleenwonend (t.o.v. alle 18- 64 jarigen) [%]
gemeente Schilde	908	8,0
provincie Antwerpen (Prov.)	156.661	14,0
gewest Vlaams Gewest	506.690	12,8

Voor de 75-plussers stijgen de cijfers zowel in Schilde als in de provincie en het Vlaamse Gewest aanzienlijk (rapport provincies.incijfers.be):

	[aantal]	(t.o.v. alle 75 plussers) [%]
gemeente Schilde	671	29,2
provincie Antwerpen (Prov.)	58.959	34,8
gewest Vlaams Gewest	216.350	34,4

Een tweede indicator is de werkintensiteit van 2016. In Schilde behoren er meer personen tot een gezin met lage werkintensiteit dan in het Vlaamse Gewest:

De werkintensiteit varieert daarbij tussen 0 (geen enkel volwassen lid van het gezin werkt) tot 1 (alle volwassen leden van het gezin werken voltijds) (statistieken.vlaanderen.be).

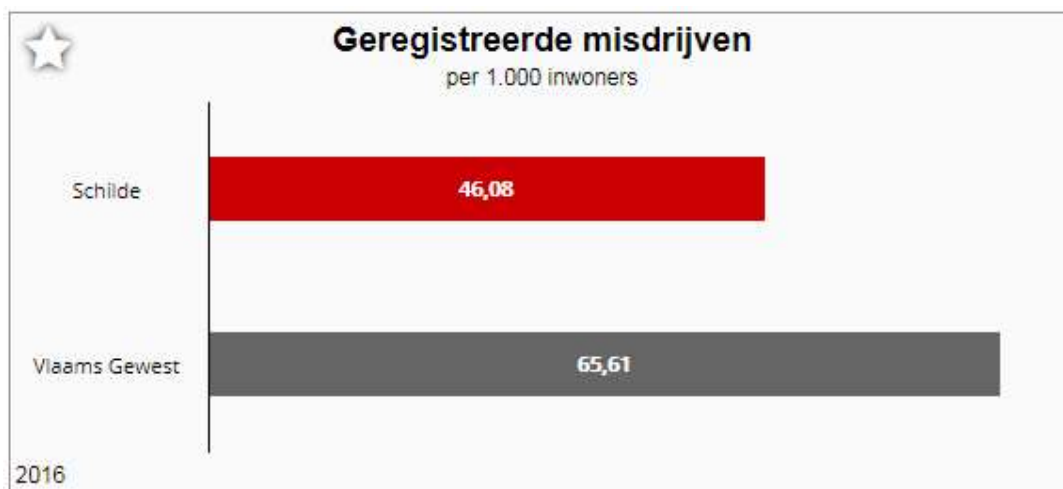
Aangezien het gemiddelde inkomen per inwoner hoog ligt, lijkt het logisch dat er aanzienlijk minder betalingsmoeilijkheden zijn in Schilde dan in Vlaanderen. Ook onze nieuwe generatie hoeft zich niet onmiddellijk zorgen te maken. Wel doet bijna 13 procent van de 65-plussers een beroep op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering en draagt bijna 30 procent van de 75-plussers alle kosten alleen.

9. Samenleven

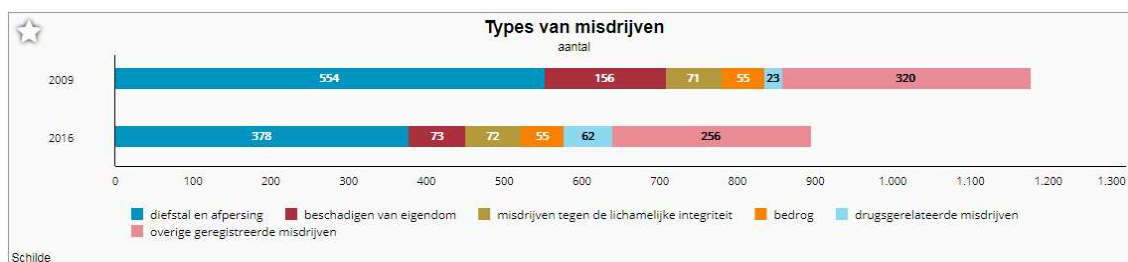
9.1. Veiligheidscontext

9.1.1. Objectieve veiligheid

In vergelijking met het Vlaamse Gewest telde Schilde in 2016 ongeveer een derde minder geregistreerde misdrijven per 1 000 inwoners:

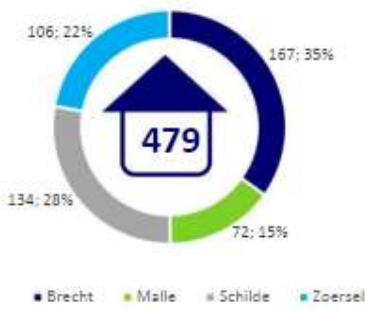

De volgende grafiek toont enerzijds aan dat het aantal misdrijven in Schilde is gedaald ten opzichte van 2009. Anderzijds geeft de grafiek een overzicht van de types van misdrijven. Diefstal en afpersing komen het vaakst voor (provincies.incijfers.be):

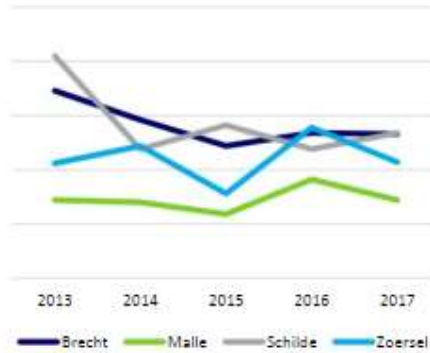

De politiezone Voorkempen heeft in het zonaal veiligheidsplan prioritair ingezet op diefstallen in woningen, verkeersveiligheid en intrafamiliaal geweld. De politiezone Voorkempen is een meergemeentezone bestaande uit Brecht, Malle, Schilde en Zoersel. Wat de diefstallen in woningen betreft, is er sprake van een status quo: in 2016 werden er 482 (pogingen tot) inbraak vastgesteld tegenover 479 in 2017.

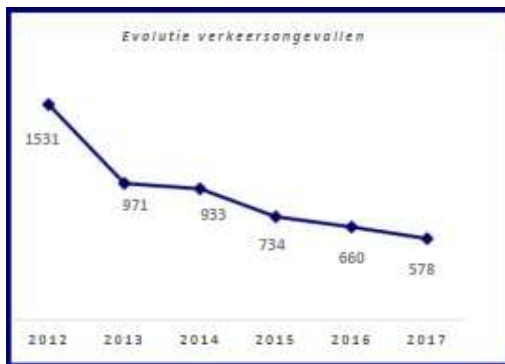
pogingen en diefstallen per gemeente in 2017

evolutie per gemeente

De inzet inzake verkeersveiligheid werpt zijn vruchten af: het aantal verkeersongevallen daalt in de politiezone Voorkempen jaar na jaar (zie ook 4.3. Verkeersveiligheid).

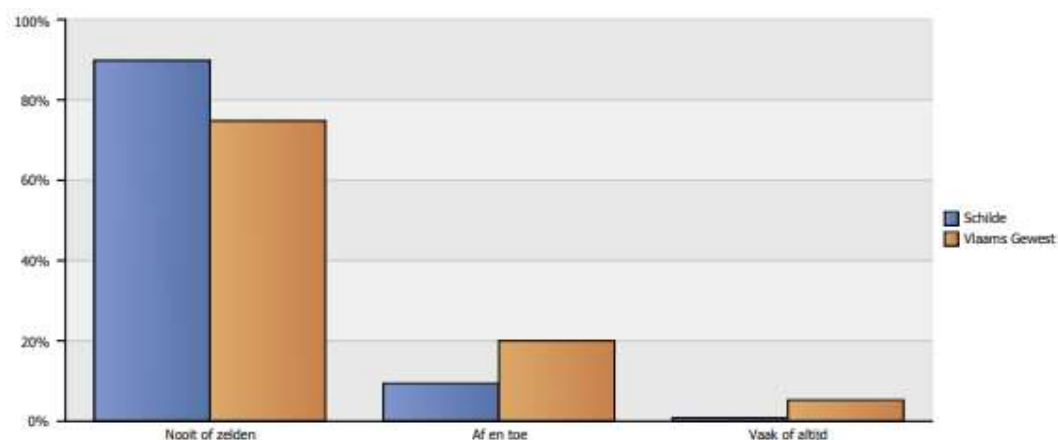

De cijfers met betrekking tot intrafamiliaal geweld schommelen. De aangiftebereidheid van slachtoffers speelt hierin een rol. Intrafamiliaal geweld (IFG) is iedere vorm van fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld tussen leden van eenzelfde familie of tussen echtgenoten of personen die samenwonen of samengewoond hebben en tussen wie een duurzame affectieve of seksuele band bestaat of bestaan heeft. In 2017 werden hiervoor 223 processen-verbaal opgesteld, tegenover 196 in 2016. Politiezone Voorkempen stelt ook preventieve processen-verbaal op wanneer er sprake is van sluimerend IFG. In 2017 waren dit er 14, tegenover 23 preventieve processen-verbaal in 2016. Ook verontrustende opvoedingsituaties worden opgevolgd: in 2017 werden 52 processen-verbaal geteld, tegenover 31 in 2016 (Jaarverslag 2017 Lokale Politie Voorkempen).

Zowel de politiezone als Schilde kunnen goede cijfers voorleggen wat betreft de objectieve veiligheid. Maar hoe veilig voelt de Schildenaar zich?

9.1.2. Subjectieve veiligheid

Veilig, zo blijkt uit de gemeentemonitor. Negen op tien inwoners voelt zich nooit of zelden onveilig in Schilde tegenover 75 procent van de inwoners van de gemiddelde Vlaamse gemeente:

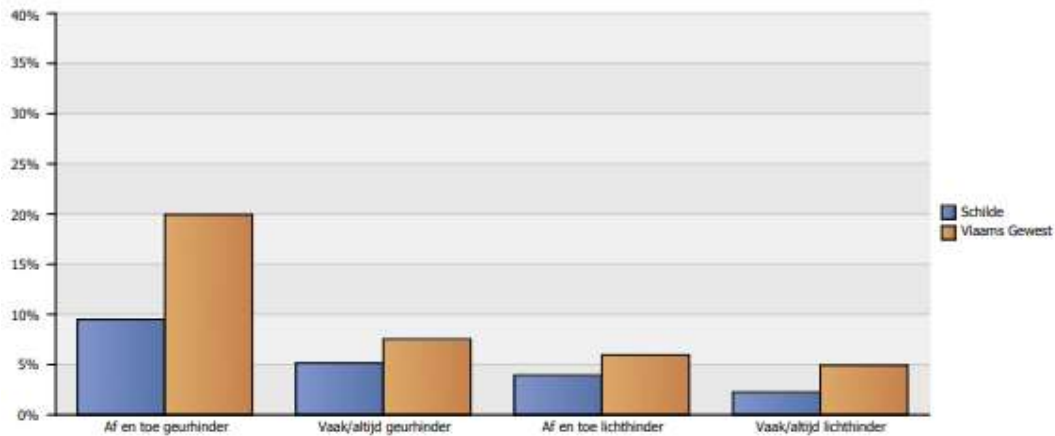
Contact met buurtbewoners kan bijdragen tot dit veiligheidsgevoel, maar op de vraag of men veel contact heeft met buurtbewoners hebben minder inwoners geantwoord dat dit het geval is dan in het Vlaamse Gewest:

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Schilde	27%	23%	50%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	20%	22%	58%

Misschien kan hoplr, de buurtnetwerkapp die het gemeentebestuur gelanceerd heeft, hier verandering in brengen. De gemeentemonitor tekent ook minder buurtproblemen op dan in de gemiddelde Vlaamse gemeente. Op het gebied van verkeershinder is dit bijvoorbeeld het geval voor agressief verkeersgedrag of onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt:

2017	Af en toe te snel rijden	Vaak/altijd te snel rijden	Af en toe agressief in het verkeer	Vaak/altijd agressief in het verkeer
Schilde	33%	40%	27%	16%
Vlaams Gewest	34%	44%	29%	17%

Wat milieuproblemen betreft, wordt er onder andere minder last ondervonden van geur- en lichthinder:

9.2. Veiligheidsinstrumenten

Er is uiteraard het politiereglement, maar Schilde zet ook nog andere veiligheidsinstrumenten in.

9.2.1. Gemeentelijke administratieve sancties

Via het systeem van de gemeentelijke administratieve sancties (GAS) kunnen gemeenten sneller en efficiënter optreden tegen de openbare overlast op hun grondgebied om zo gedragingen te kunnen beteugelen die niet als zeer ernstig kunnen beschouwd worden, maar toch in het dagelijks leven als bijzonder hinderlijk worden ervaren (www.besafe.be). Onderstaande tabel geeft een overzicht van de soorten inbreuken en het aantal facturen dat jaarlijks wordt opgemaakt. Sinds 2017 worden er (zoals hierboven reeds besproken onder 4. Mobiliteit), naast de facturen inzake de klassieke openbare overlast, ook facturen opgemaakt voor overtredingen met betrekking tot parkeren in de blauwe zone. Vanaf 2018 worden daar de overtredingen inzake stilstaan en parkeren aan toegevoegd. Eind mei telde Igean 23 boetes inzake stilstaan en parkeren, wat zich op 8 mei nog niet had vertaald in facturen (Gemeentebestuur Schilde, Financiële zaken).

	2015	2016	2017	2018 (tot 08/05/2018)
loslopende honden	19	7	8	13
lawaaihinder	4	4		
achterlaten van afval	1	1		

wildplassen	2		1	
verbranden van afval	1	1		
nachtlawaaï			4	
overlast dieren			4	
parkeren in blauwe zone			1950	384
Totaal	27	13	1967	397

9.2.2. Burenbemiddeling

Burenbemiddeling initieert een constructief proces waarbij de partijen gezamenlijk naar een oplossing zoeken in een vertrouwelijke en vrijwillige sfeer. Burenbemiddeling is geen verplichte taak van een gemeentebestuur, maar werpt in Schilde in de periode 2013-2018 duidelijk zijn vruchten af:

aantal aanmeldingen	aantal aanmeldingen die niet worden behandeld	aantal cases positief afgesloten	aantal cases negatief afgesloten	aantal cases in behandeling
93	27	30	33	3

Er zijn drie redenen waarom meldingen niet (kunnen) worden behandeld:

1. de initiërende partij had een andere manier van werken voor ogen,
2. de andere partij is niet bereid tot samenwerking,
3. deelnemers willen dat er partij gekozen wordt.

Van de cases die negatief worden afgesloten, hebben de burens afgehaakt uit angst voor communicatie, blijven burens naast elkaar wonen zonder communicatie of trekken de burens naar het vredegerecht.

9.2.3. Preventie

Preventie wordt, ook voor Schilde, georganiseerd door de politiezone Voorkempen. De politiezone zet vooral in op diefstallen en Buurtinformatienetwerken (BIN's). Sommige gemeenten geven ook premies voor onder andere inbraakpreventie, maar dit is in Schilde niet het geval.

Zoals uit bovenstaande cijfers blijkt, blijft het belangrijk om diefstal aan te pakken.

Politiezone Voorkempen doet dit onder andere via:

1. afwezigheidstoezicht
2. diefstalpreventieadvies
3. inbraakpreventieacties
4. preventiestand op openbare markten en evenementen waar ook fietsen gratis worden gelabeld
5. actiedag "1 dag niet" waarbij alles in het werk wordt gesteld om één dag zonder inbraken mogelijk te maken (in 2017 vonden er desondanks twee inbraken plaats).

Een BIN is een gestructureerd samenwerkingsverband tussen burgers in een bepaalde wijk en de lokale politie dat tot doel heeft het algemeen veiligheidsgevoel en de leefkwaliteit te verhogen.

Schilde kent zeven BIN's waarvan er één grensoverschrijdend is met Zoersel. Op basis van de cijfers van 2016 en 2017 zien we dat het aantal (pogingen tot) inbraken binnen de BIN's daalt (Jaarverslag Lokale Politie Voorkempen 2017; Lokale Politie Voorkempen, Preventie):

10. Onderwijs en vorming

10.1. Kleuter- en lager onderwijs

Schilde telt vijf scholen waar kleuter- en/of lager onderwijs worden aangeboden:

6. De Wingerd (gemeentelijk onderwijs);
7. Heilig Hart van Maria-instituut (vrij onderwijs);
8. Sint-Ludgardis Openluchtschool (vrij onderwijs);
9. Wonderwijzer vrije basisschool (vrij onderwijs);
10. Vennebos (gemeenschapsonderwijs).

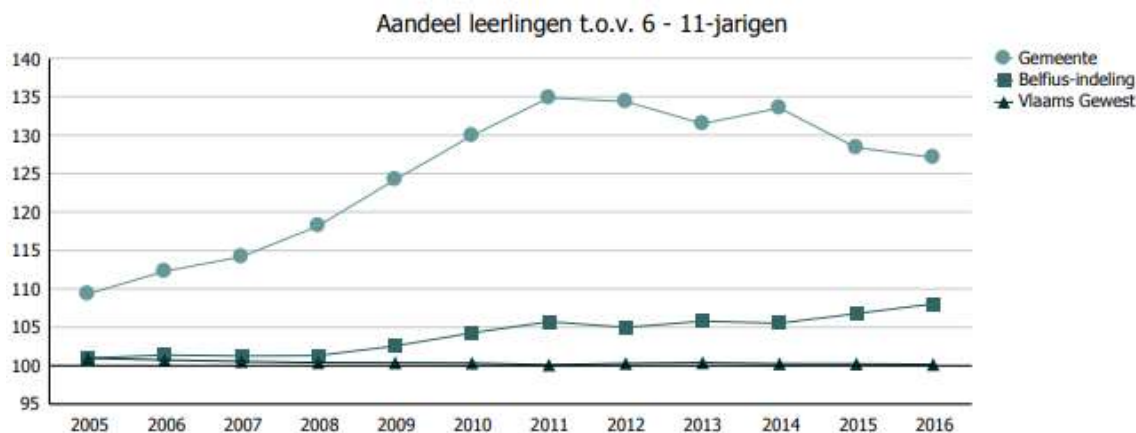
Het aantal leerlingen in het gewoon en buitengewoon kleuteronderwijs ligt hoger dan de kleuterpopulatie van Schilde wat betekent dat Schilde extern schoolgaande kleuters aantrekt. Schilde doet dit in hogere mate dan de collega-gemeenten van de Belfius-indeling en het Vlaamse Gewest:

	Schilde									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal lin. kleuters	681,0	723,0	697,0	716,0	711,0	713,0	733,0	689,0	653,0	683,0
Aantal kleuters tussen 2,5 en 5 jaar	559,0	576,0	561,0	586,0	608,0	601,0	596,0	580,0	545,0	567,0
Aandeel lin. kleuters t.o.v. kleuterpopulatie	121,8	125,5	124,2	122,2	116,9	118,6	123,0	118,8	119,8	120,5

	BELFIUS.Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking (V1)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal lin. kleuters	5.458,0	5.549,0	5.532,0	5.590,0	5.671,0	5.752,0	5.783,0	5.784,0	5.696,0	5.741,0
Aantal kleuters tussen 2,5 en 5 jaar	4.954,0	4.971,0	4.905,0	4.977,0	5.014,0	5.043,0	5.039,0	5.009,0	4.931,0	4.942,0
Aandeel lin. kleuters t.o.v. kleuterpopulatie	110,2	111,6	112,8	112,3	113,1	114,1	114,8	115,5	115,5	116,2

	Vlaams Gewest									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal lin. kleuters	228.180,0	233.931,0	240.701,0	247.671,0	252.661,0	255.752,0	258.723,0	257.774,0	256.858,0	255.210,0
Aantal kleuters tussen 2,5 en 5 jaar	222.943,0	228.787,0	235.504,0	242.072,0	247.196,0	250.217,0	252.816,0	252.474,0	250.964,0	249.098,0
Aandeel lin. kleuters t.o.v. kleuterpopulatie	102,3	102,2	102,2	102,3	102,2	102,2	102,3	102,1	102,3	102,5

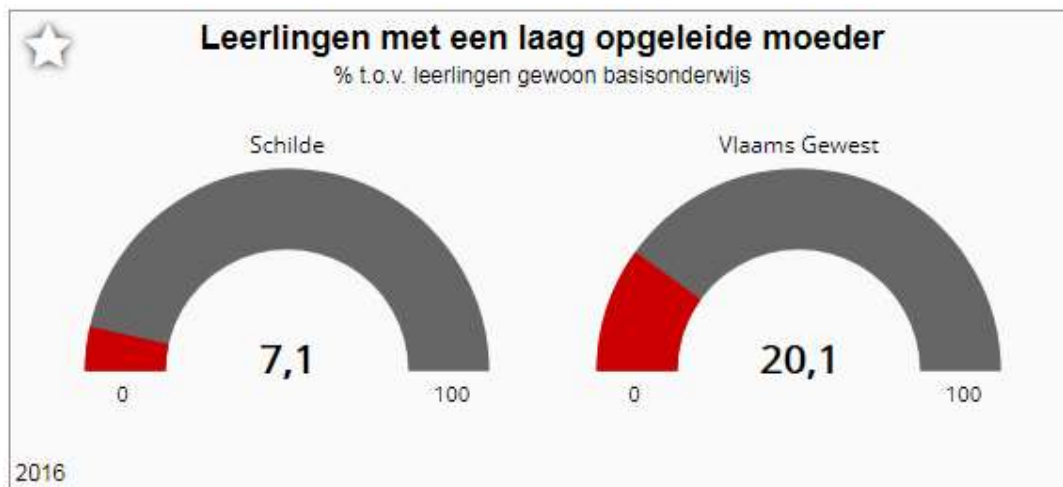
Hetzelfde geldt voor het lager onderwijs:

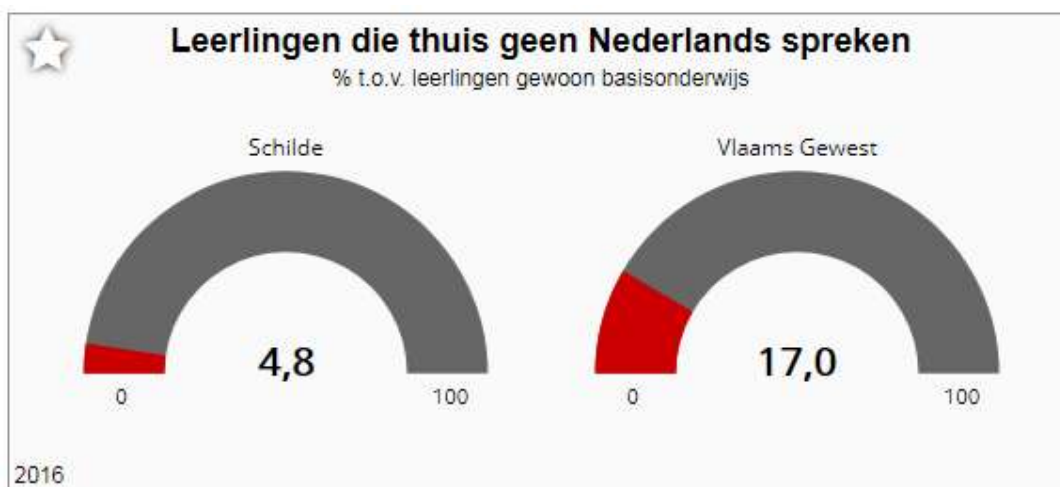
Dit vertaalt zich in 93 procent van de inwoners die vinden dat er voldoende aanbod is aan kleuter en lager onderwijs (gemeentemonitor):

2017	Onsens	Neutraal	Eens
Schilde	1%	6%	93%
Vlaams Gewest	4%	7%	89%

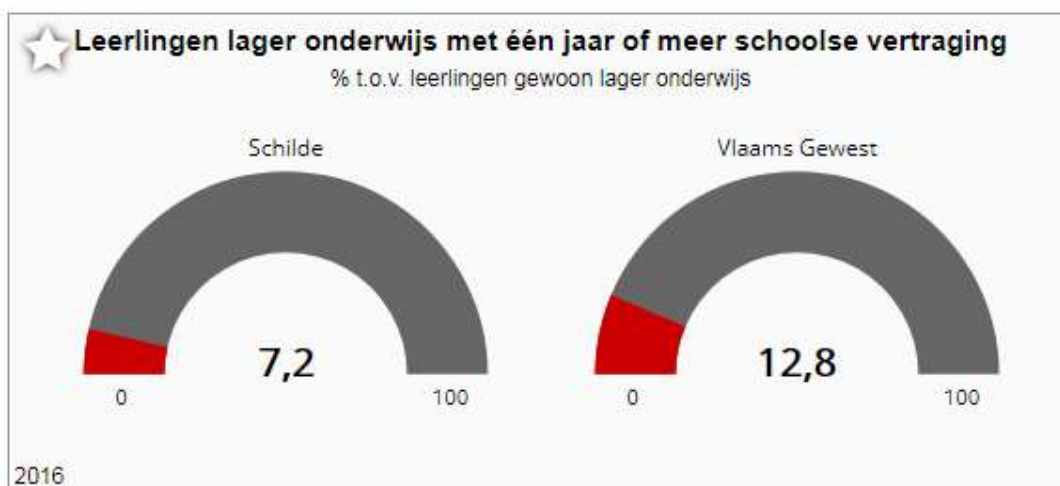
Ook op sociaaleconomisch vlak scoort Schilde als woonplaats goed. We zien bijvoorbeeld dat er in het basisonderwijs bijna een derde minder leerlingen zijn met een laag opgeleide moeder dan in het Vlaamse Gewest:

Of dat Schilde bijna een kwart minder leerlingen telt die thuis geen Nederlands spreken:

Ten slotte ligt de schoolse vertraging in het lager onderwijs bijna de helft lager dan in de gemiddelde Vlaamse gemeente (www.provincies.incijfers.be):

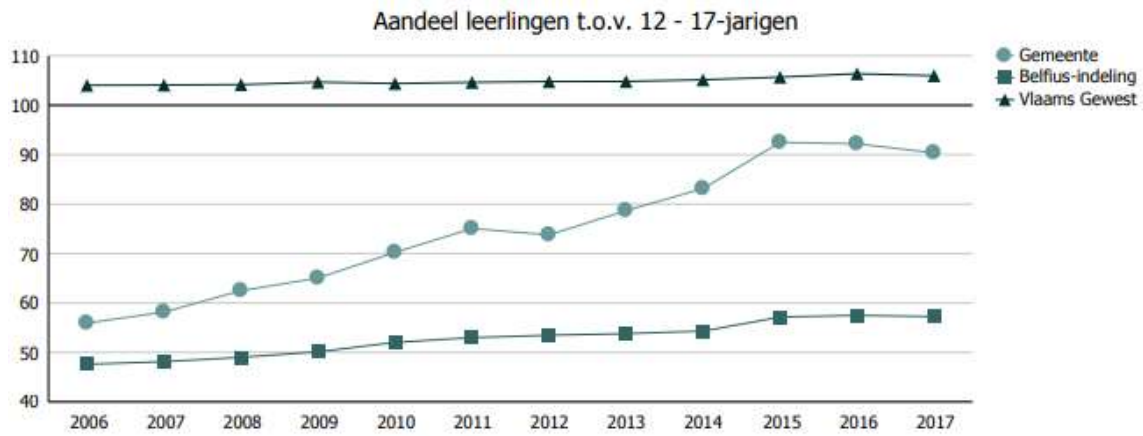

10.2. Secundair onderwijs

Er zijn twee secundaire scholen in Schilde, namelijk:

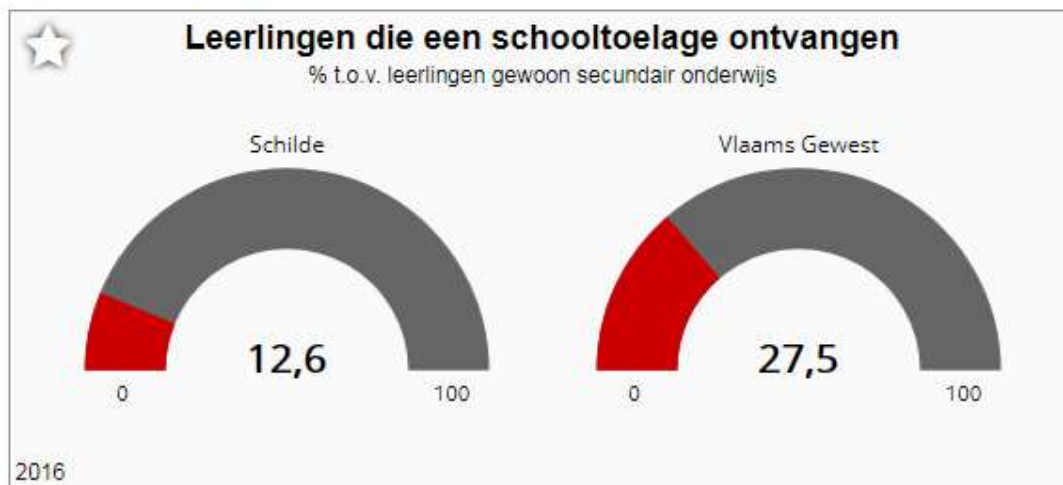
1. Heilig Hart van Maria-instituut
2. Atheneum

In tegenstelling tot in het basisonderwijs zien we dat het aantal leerlingen in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs lager ligt dan het aantal 12 tot 17-jarigen in Schilde. De jeugd van Schilde trekt dus naar andere steden of gemeenten voor secundair onderwijs:

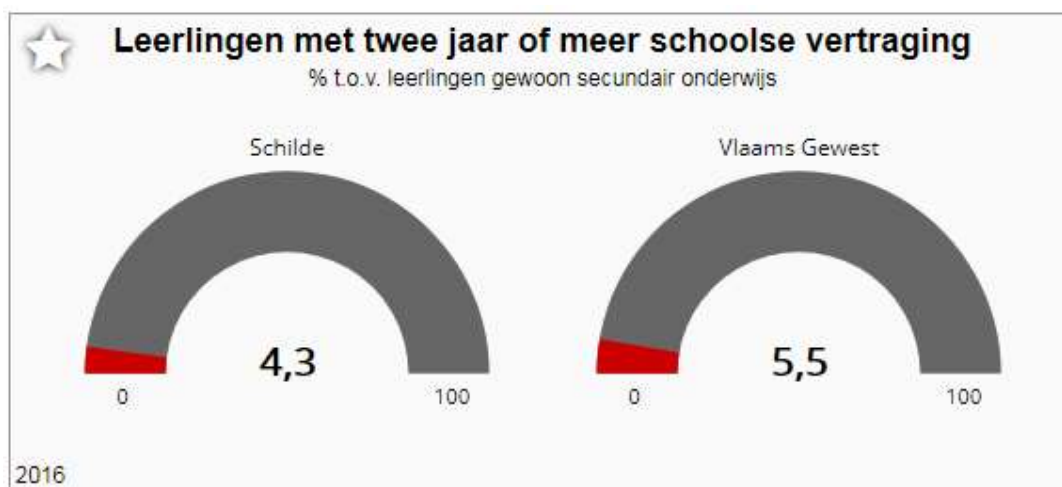

Schilde doet wel beter dan zijn collega-gemeenten van de Belfius-indeling, maar slechter dan de gemiddelde Vlaamse gemeente (gemeentemonitor).

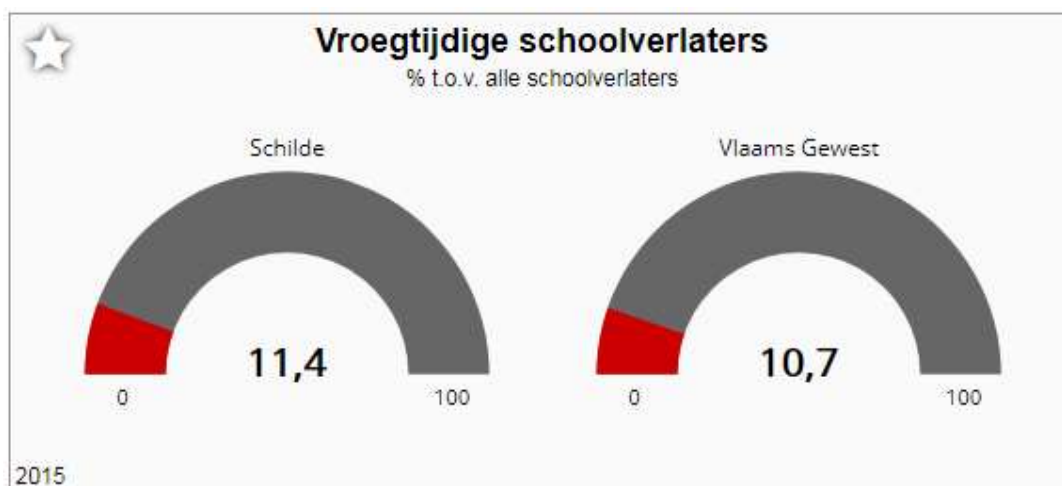
Op sociaaleconomisch vlak scoort Schilde ook hier goed. Het aantal adolescenten dat in Schilde woont en een schooltoelage ontvangt, ligt zoals gezegd (zie 8.1.3. Een nieuwe generatie met zorgen?) onder andere ruim de helft lager dan in het Vlaamse Gewest:

Ook op het gebied van schoolse vertraging doet Schilde het niet slecht:

Enkel het aantal vroegtijdige schoolverlaters schommelde in 2015 rond het gemiddelde van het Vlaamse Gewest:

10.3. Buitengewoon onderwijs

Er zijn twee scholen die buitengewoon onderwijs aanbieden in Schilde:

1. Dennenhof openluchtschool (basisonderwijs)
2. Zonnebos (basis- en secundair onderwijs)

10.4. Deeltijds kunstonderwijs

Schilde kent twee vormen van deeltijds kunstonderwijs, namelijk:

1. Academie noord: de regionale academie voor beeldende kunsten
2. Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord Zoltàn Kodàly

Het leerlingenaantal van Academie noord blijft min of meer status quo:

jaar	aantal inschrijvingen
2013	70
2014	76
2015	78
2016	72
2017	69
2018	72

Het leerlingenaantal van de Gemeentelijke Academie voor Muziek en Woord is recent licht gestegen:

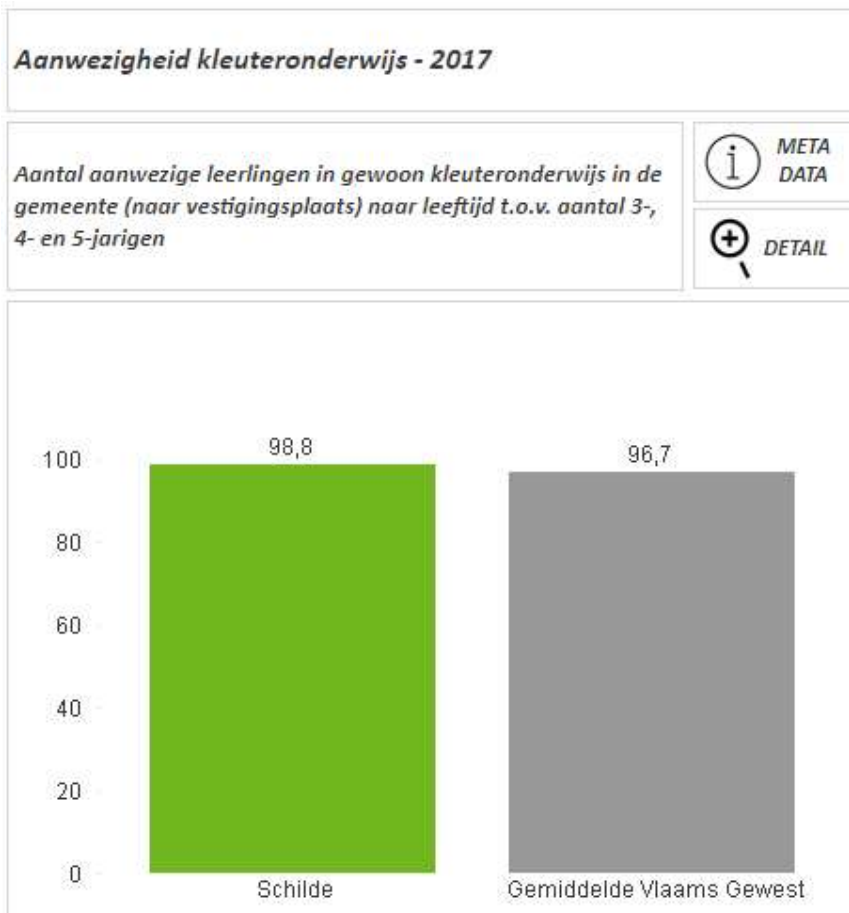
jaar	aantal inschrijvingen
2013	348
2014	336
2015	324
2016	324
2017	339
2018	381

10.5. Lokaal flankerend onderwijs

Volgens het decreet flankerend onderwijsbeleid is flankerend onderwijs het geheel van actieplannen die een gemeente ontwikkelt om, vertrekkende vanuit de lokale situatie en aanvullend bij het Vlaamse onderwijsbeleid, het lokale onderwijs – en de gelijke onderwijskansen in het bijzonder – te ondersteunen. Concreet moeten alle Vlaamse steden en gemeenten zich minstens inspannen voor (www.vvsg.be):

1. maximale kleuterparticipatie
2. leerplichtcontrole
3. spijsbelpreventie

Wat maximale kleuterparticipatie betreft, kan Schilde mooie cijfers voorleggen:

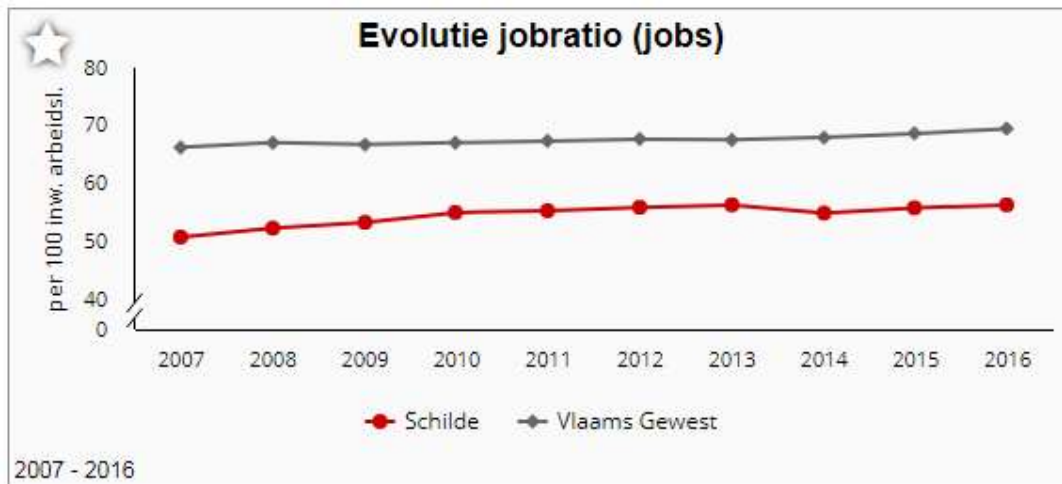
De minimaanwezigheid voor drie-, vier- en vijfjarigen is respectievelijk 150, 185 en 220 halve dagen. Bijna alle kleuters die in Schilde naar school gaan, behalen dit aantal (gemeentemonitor).

Verder organiseert het gemeentebestuur vier keer per jaar een scholenoverleg. Aan dit overleg nemen zowel vertegenwoordigers van het basis-, secundair, bijzonder en deeltijds kunstonderwijs deel alsook de themaconsulent en de schepen van onderwijs. Ook het project JoNaS, Jongeren Na School, focust op schoolgaande jongeren. Het project bestaat ongeveer twee jaar en voorziet in een fysieke locatie in 's-Gravenwezel. Het wil een gezamenlijke "hangplek" zijn voor jongeren waar informatie gebundeld wordt en waar een studieplek voorzien wordt.

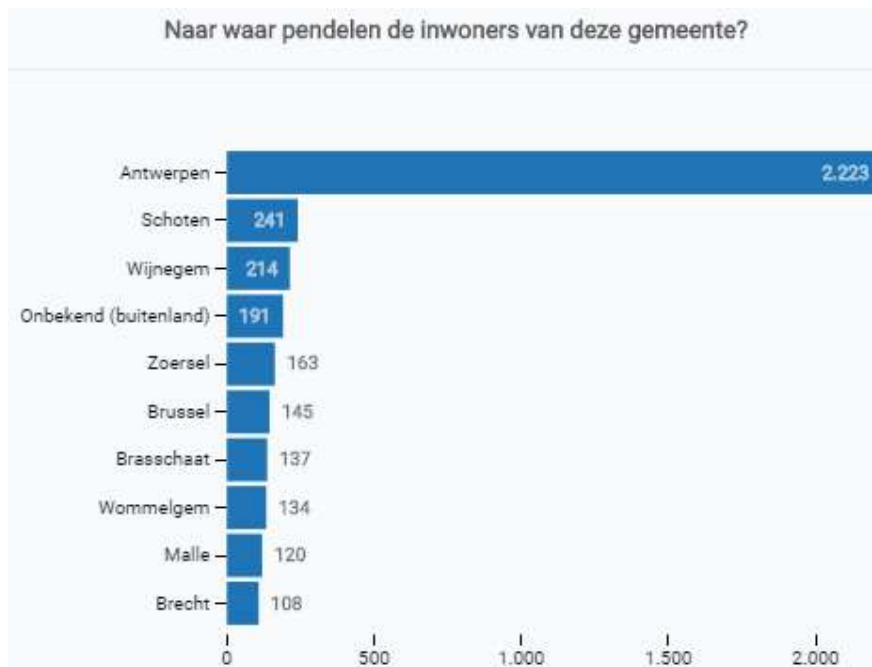
11. Ondernemen en werken

11.1. Werkgelegenheid

Schilde telt minder jobs dan er inwoners zijn op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) wat in 2016 resulteerde in een jobratio van 56,4 procent (provincies.incijfers.be):

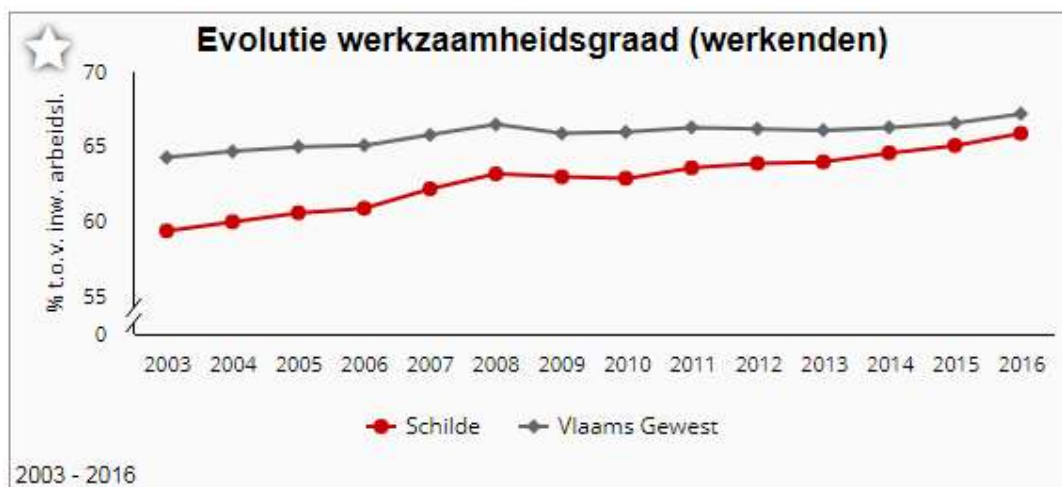
Er wordt dan ook vooral uitgaand gependeld en dit in de eerste plaats naar Antwerpen:

Al is er ook een inkomende pendelbeweging (statbel.fgov.be):

Het aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd dat daadwerkelijk aan het werk is of de werkzaamheidsgraad lag in 2016 op 65,9 procent:

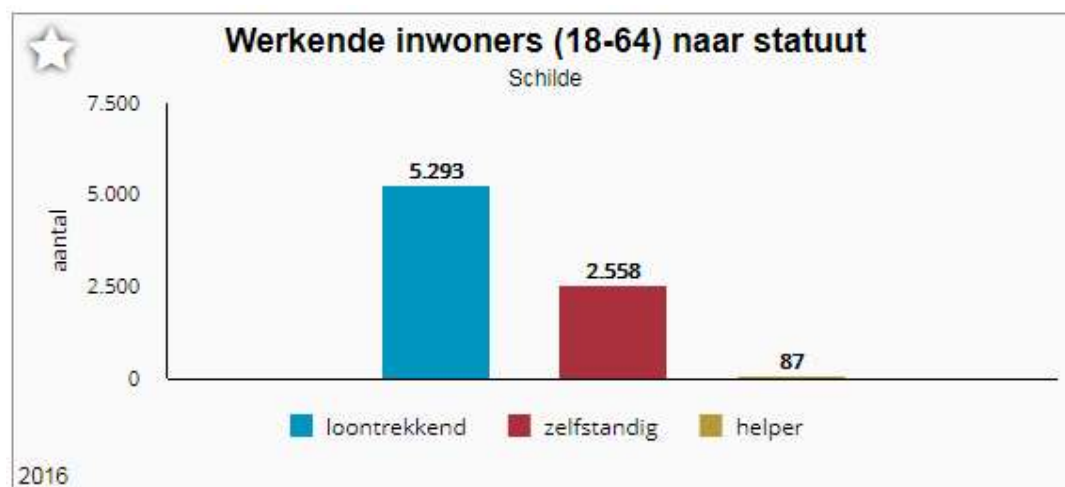

Met dit cijfer komt de werkzaamheidsgraad dicht in de buurt van het Vlaamse gemiddelde (provincies.incijfers.be). Tegelijkertijd waren er in Schilde in december 2016 338 vacatures (arvastat.vdab.be):

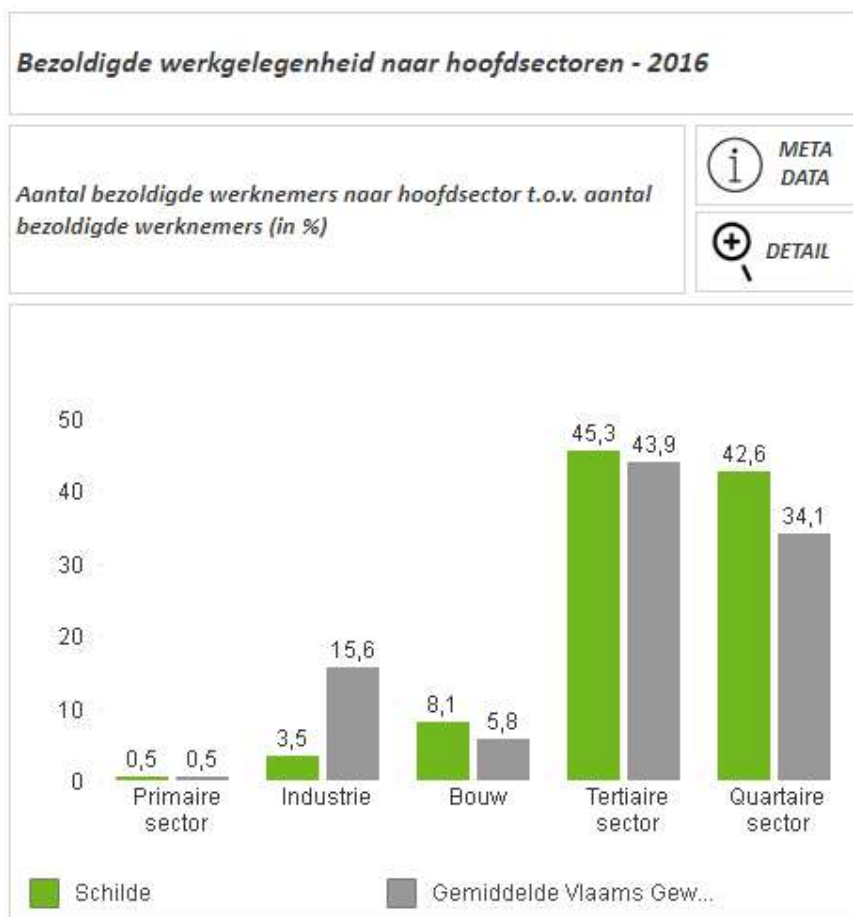
Evolutie van het aantal vacatures (Ontvangen vacatures in de laatste 12 maanden)

Wanneer we kijken naar het statuut van de werkende inwoners, zien we dat het merendeel loontrekkend is (provincies.incijfers.be):

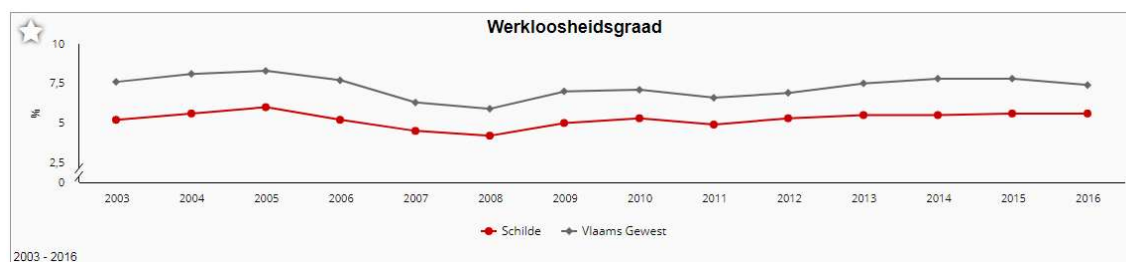

Van deze loontrekkenden werken de meeste inwoners in de tertiaire of dienstensector en aanzienlijk minder inwoners dan in Vlaanderen in de industrie (statistieken.vlaanderen.be):

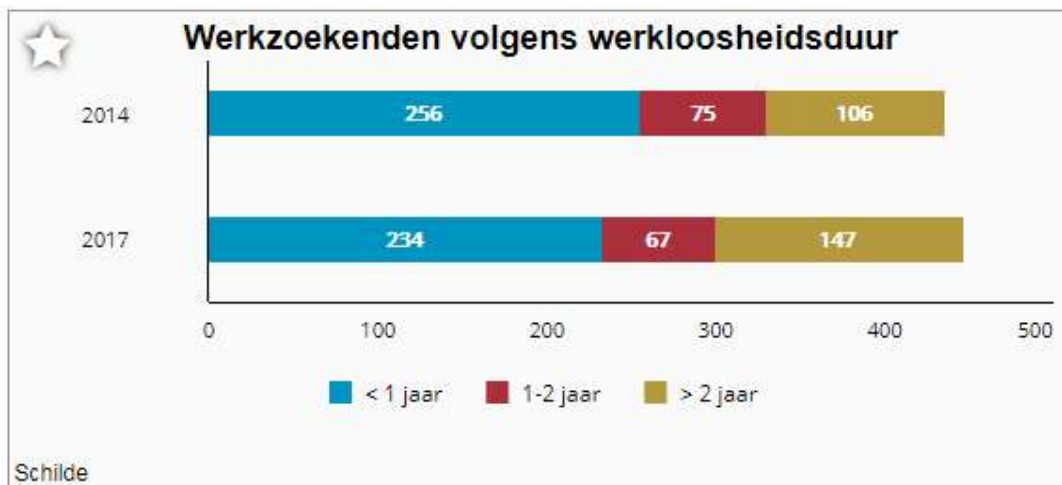

11.2. Werkloosheid

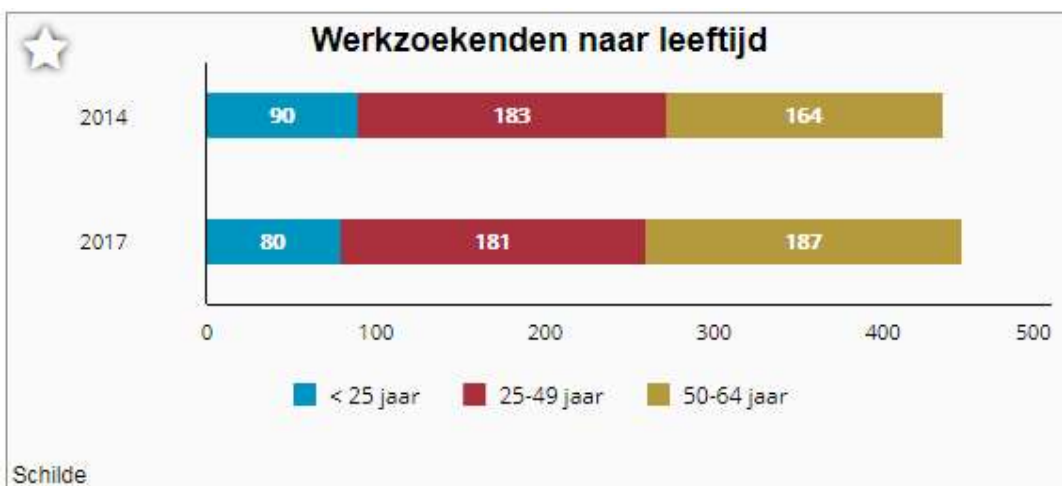
De werkloosheidsgraad wordt berekend als het aandeel niet werkende werkzoekenden in de beroepsbevolking. De werkloosheidsgraad is in Schilde sinds 2003 stabiel en lager dan in het Vlaamse Gewest:

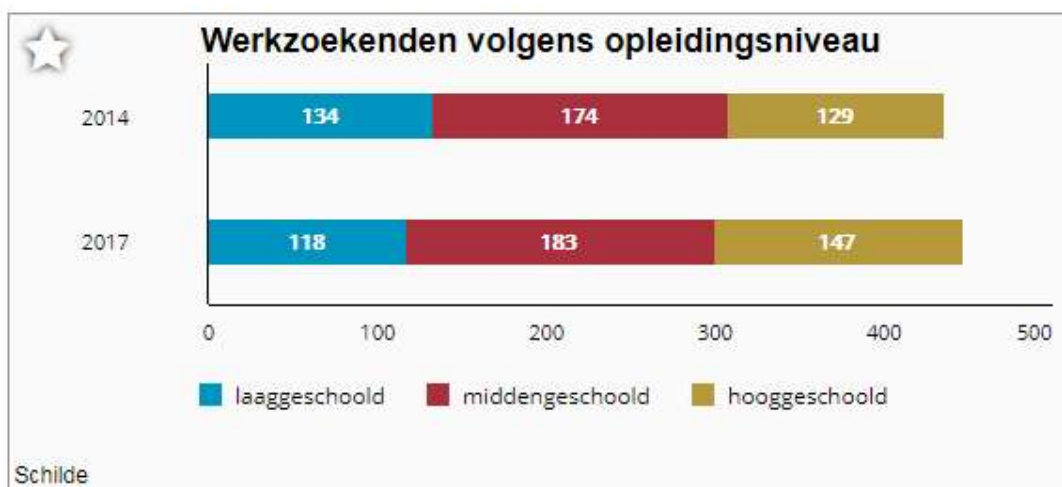
Wanneer we kijken naar de werkloosheidsduur zien we dat er in 2017 meer inwoners langdurig zonder job zaten dan in 2014:

Tegelijkertijd voltrok er zich een stijging in het aantal werkzoekenden van 50-64 jaar:

Nog in dezelfde periode steeg het aantal hooggeschoolde werkzoekenden (provincies.incijfers.be):

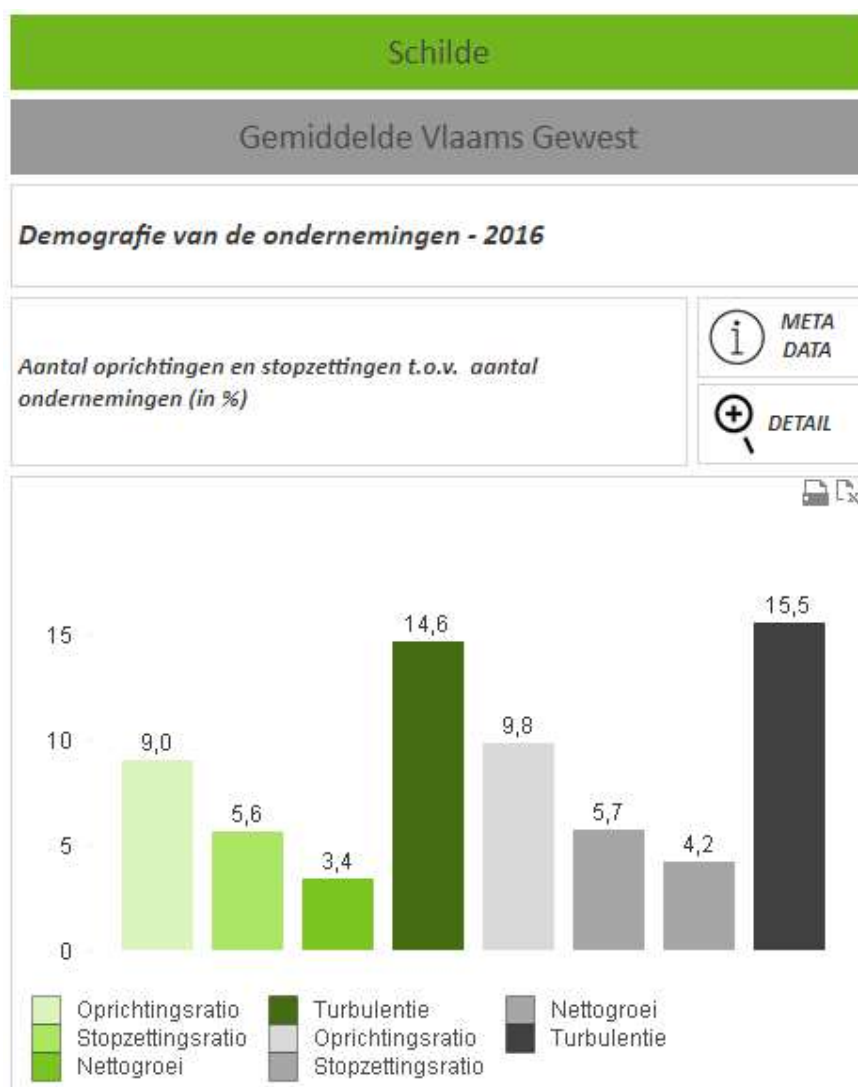

11.3. Economische dynamiek

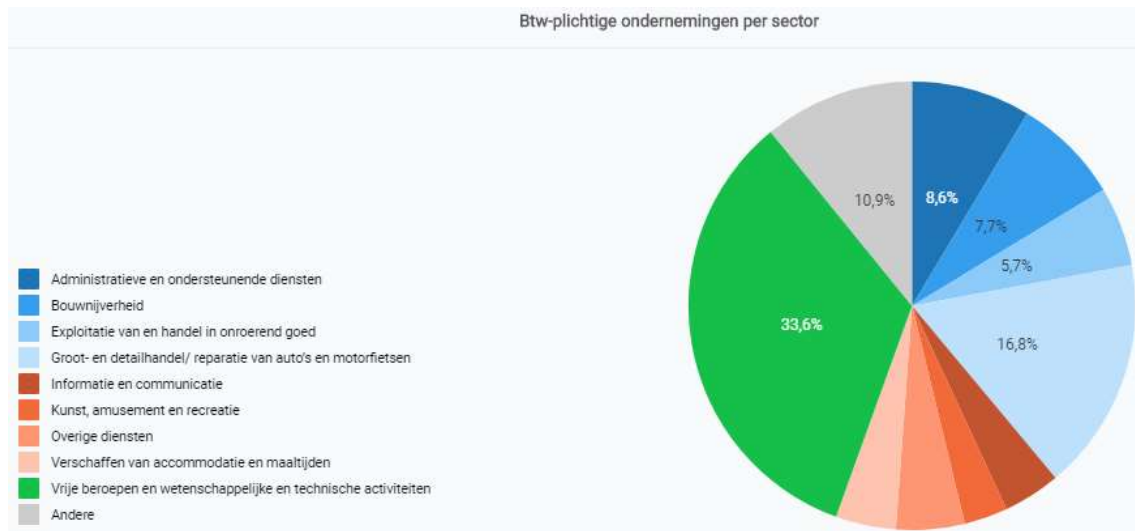
Het aantal ondernemingen is in Schilde sinds 2010 gestegen (provincies.incijfers.be):

Dit was in 2016 ook al te zien in de demografie van de ondernemingen:

Daaruit blijkt dat de oprichtingsratio hoger ligt dan de stopzettingsratio wat leidde tot een nettogroei van 3,4 procent. De nettogroei lag iets lager dan in de gemiddelde Vlaamse gemeente (statistieken.vlaanderen.be). De ondernemingen in Schilde situeren zich vooral in de sectie vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (statbel.fgov.be):

Het gemeentebestuur stimuleert de lokale economie onder andere via een premie en een toelage. Het aantal premies voor startende ondernemers dat sinds 2013 werd toegekend, ziet er als volgt uit:

jaar	aantal premies	Nederlandstalige naam
2013	5	0
2014	6	2
2015	6	1
2016	6	3
2017	8	3

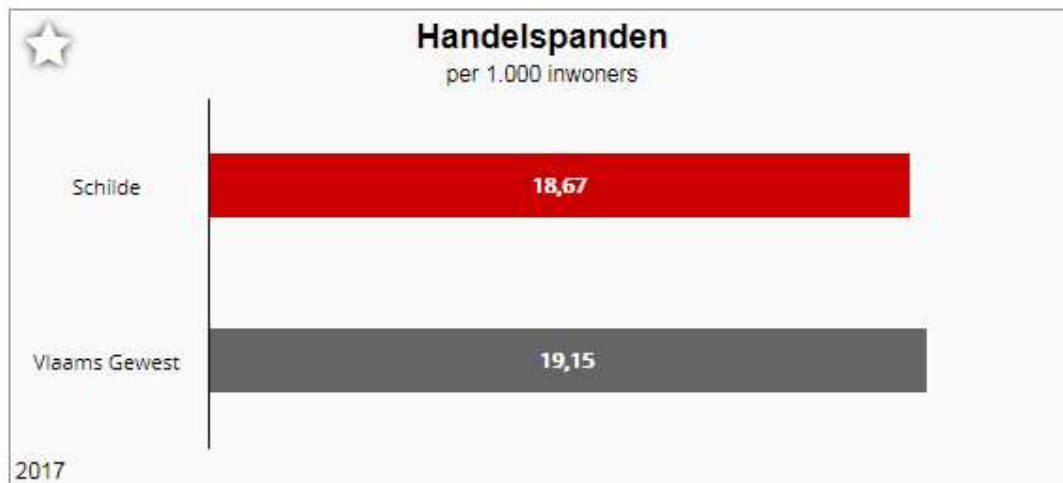
De premie bedraagt 250 euro. Handelszaken die bij de start voor een Nederlandstalige naam kiezen, worden gewaardeerd met 50 euro extra. Daarnaast bestaat er een toelage voor initiatieven ter bevordering van de lokale economie. De toelage bestaat uit 500 euro voor kleine en 1 000 euro voor grote projecten. Jaarlijks worden er gemiddeld 1,8 toegekend (Gemeentebestuur Schilde, Lokale economie):

jaar	aantal toelagen
2013	3

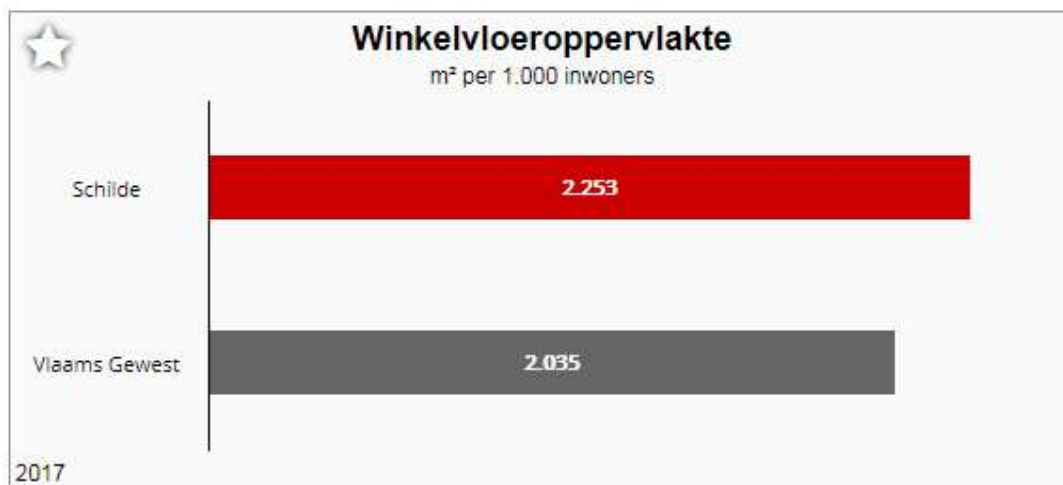
2014	2
2015	1
2016	0
2017	3

11.4. Analyse van het winkelaanbod

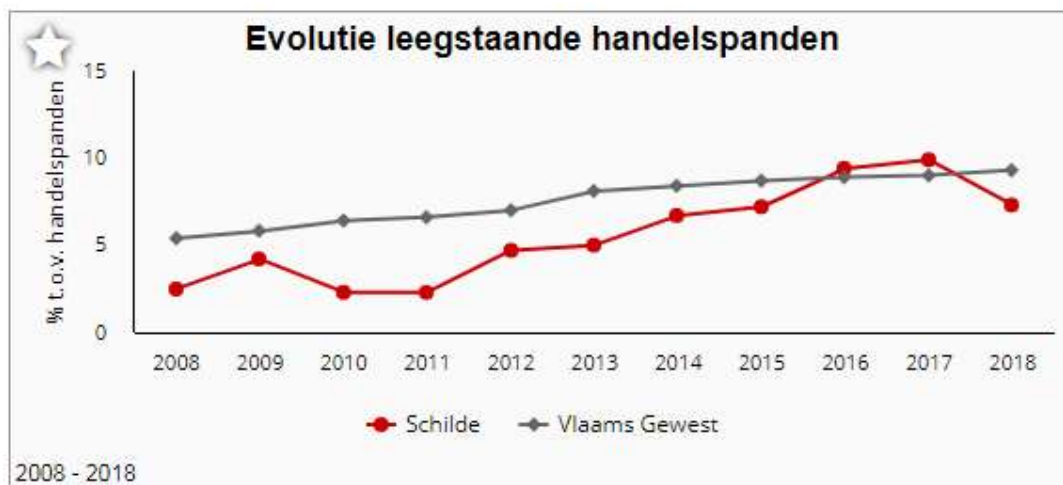
Wat het aantal handelspanden (winkels, horeca, cultuur, transport en brandstoffen, ontspanning en diensten) betreft, scoort Schilde iets lager dan het Vlaamse Gewest:

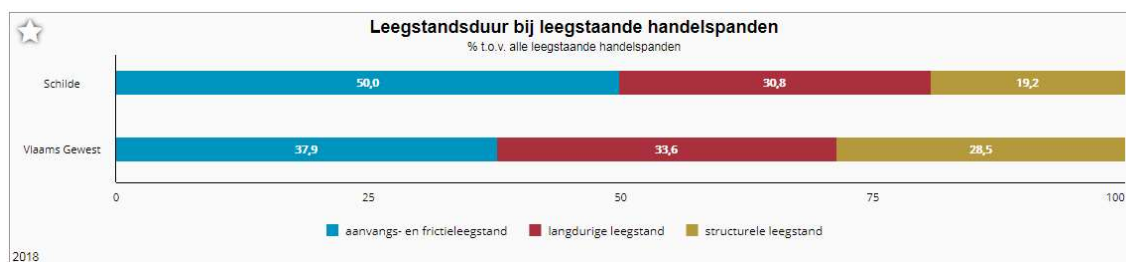
Op het gebied van winkelvloeroppervlakte ligt het cijfer in Schilde hoger:

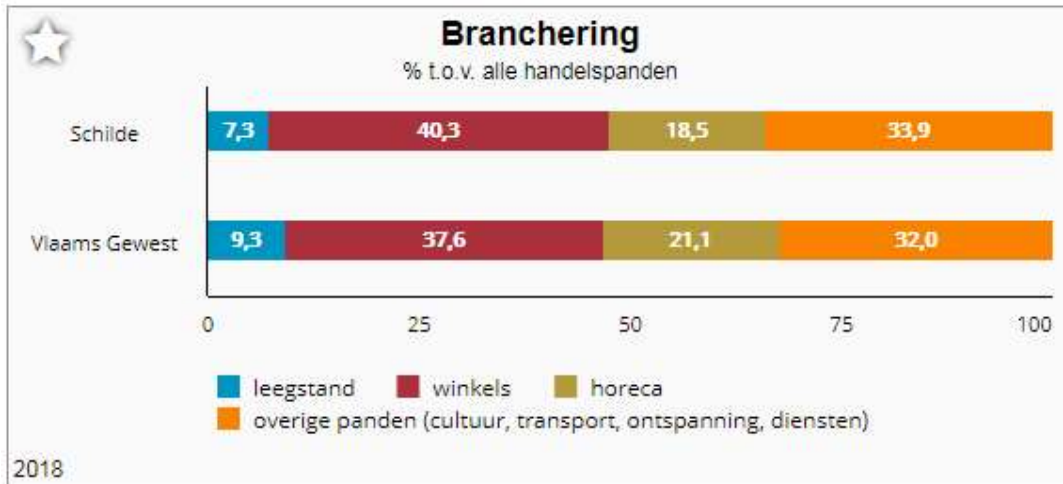
Het aantal leegstaande handelspanden is sinds 2008 gestegen al zijn het er ondertussen terug minder dan in het Vlaamse Gewest:

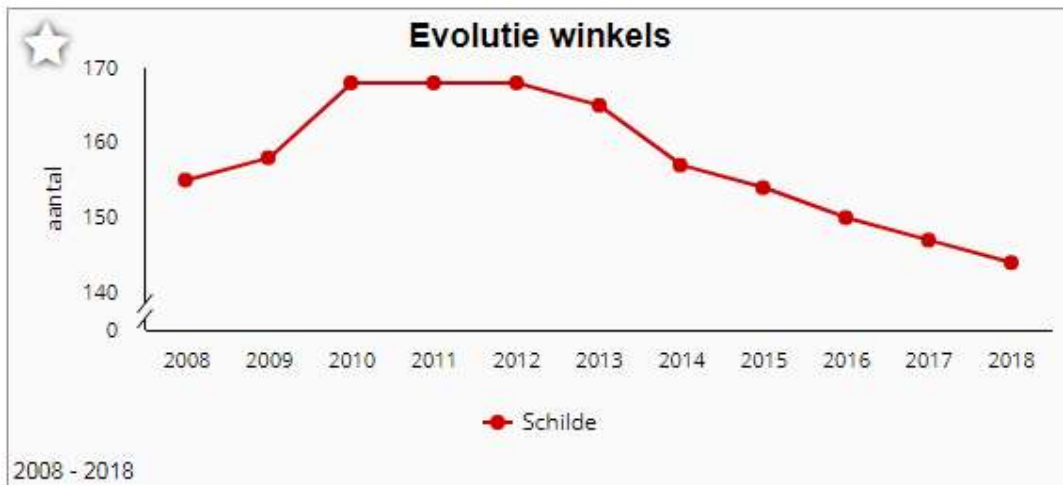
Bovendien ligt de leegstandsduur lager dan in het Vlaamse Gewest:

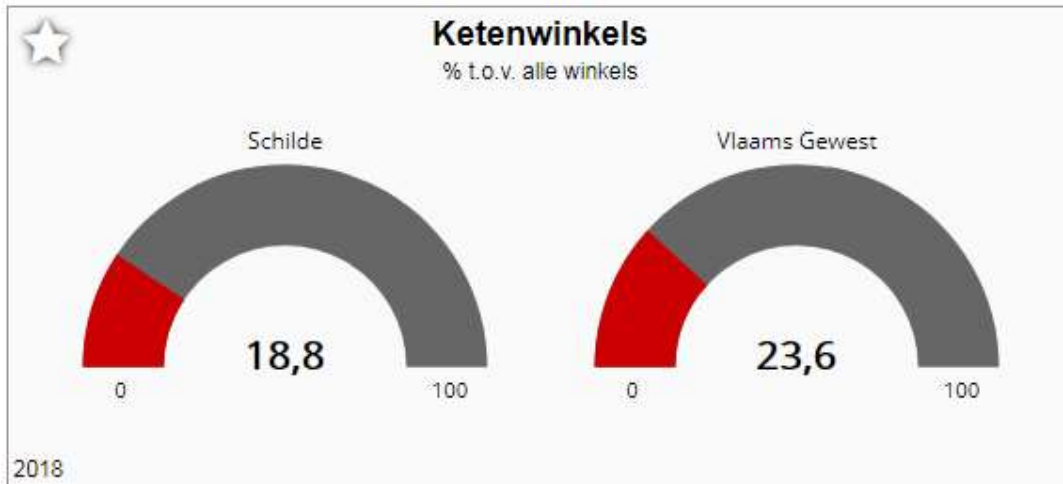
Wanneer we kijken naar de variëteit van het handelaanbod zien we dat Schilde meer winkels telt dan bijvoorbeeld horeca:

Al daalt het aantal winkels sinds 2012 gestaag:

Het aantal ketenwinkels ligt in Schilde ten slotte een stuk lager dan in het Vlaamse Gewest (provincies.incijfers.be):

Samengevat kent Schilde een werkzaamheidsgraad die bijna zo hoog is als het Vlaamse gemiddelde, een stabiele werkloosheidsgraad, een stijgend aantal ondernemingen en een lager aantal ketenwinkels dan in Vlaanderen.

12. Zorg en gezondheid

De prognose van de afhankelijkheidsratio (zie 1.3. Opsplitsing naar leeftijd) toont aan dat het aantal 0-19-jarigen en het aantal 60-plussers tegen 2027 zal toenemen. Wat betekent dit voor de zorg?

12.1. Kinderopvang

12.1.1. Baby's en peuters

Een aantal gemeentelijke ontwikkelingen hebben een impact op de vraagzijde van kinderopvang. Zo is de evolutie van het geboortecijfer natuurlijk een belangrijke factor. Onderstaande tabel toont aan dat het geboortecijfer in Schilde in 2017 ongeveer tien

procent hoger lag dan in 2013. Tegen 2026 wordt opnieuw eenzelfde stijging verwacht (statistieken.vlaanderen.be):

Figuur 10 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

	Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bevolking op 1 januari		19.308	19.400	19.375	19.434	19.516	19.505	19.497	19.496	19.527	19.535	19.540	19.563	19.591	19.616
Natuurlijk saldo		-88	-63	-75	-64	-64	-59	-57	-55	-53	-53	-53	-54	-53	-57
Geboorten		126	126	112	142	138	144	147	150	153	154	154	154	154	153
Overlijdens		214	189	187	206	202	203	204	205	206	207	207	208	207	210

Verder hebben we gezien dat de werkzaamheidsgraad stijgt (zie 11.1. Werkgelegenheid) zodat de vraag naar kinderopvang toeneemt. Ook is het geen geheim dat de beschikbaarheid van grootouders om in opvang te voorzien, afneemt als gevolg van de stijgende pensioenleeftijd en de focus op langere arbeidsparticipatie. Ten slotte lijken er geen problemen te zijn op het gebied van betaalbaarheid: zoals we hebben gezien, ligt het gemiddelde inkomen in Schilde hoog en de kansarmoede-index laag (zie 8.1. Armoede-indicatoren). Tegelijkertijd werd er sinds 2014 in acht dossiers een OCMW-tarief toegekend (Gemeentebestuur Schilde, Kinderopvang). Het OCMW-tarief wordt toegekend aan de kleine groep van ouders die niet onder één van de categorieën valt die automatisch recht geven op een individueel verminderd tarief via Kind & Gezin terwijl het betalen van de berekende bijdrage op basis van het inkomen toch financieel onhaalbaar is (www.vvsg.be).

Langs de aanbodzijde is het aantal plaatsen in Schilde voor onder andere baby's en peuters in de periode 2014-2018 met twee plaatsen gestegen. In 2014 zag het opvanglandschap er als volgt uit:

Vergunningstype	IKT/NIET IKT	aantal plaatsen	% plaatsen	aantal locaties	% locaties
Gezinsopvang	IKT	80	38,39%	11	64,71%
Groepsopvang	Niet IKT	129	61,61%	6	35,29%
Totaal		209	100,00%	17	100,00%

Het eerste kwartaal van 2018 resulteerde in onderstaande cijfers:

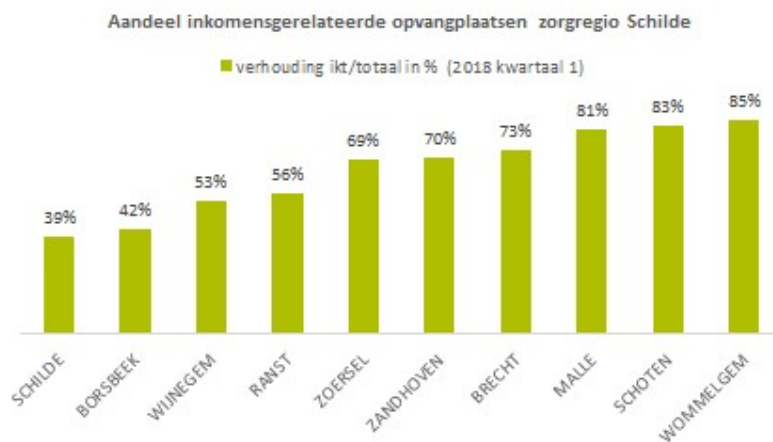
Vergunningstype	IKT/NIET IKT	aantal plaatsen	% plaatsen	aantal locaties	% locaties
Gezinsopvang	IKT	64	30,33%	8	53,33%
Groepsopvang	Niet IKT	129	61,14%	6	40,00%
Groepsopvang samenwerking	IKT	18	8,53%	1	6,67%
Totaal		211	100,00%	15	100,00%

We zien dat het aantal plaatsen in de gezinsopvang (individuele onthaalouders) sterk is gedaald van 80 naar 64: net als op Vlaams niveau is het aantal onthaalouders dat stopt groter dan het aantal onthaalouders dat start. Tegelijkertijd is er een groepsopvang samenwerking opgestart (De Vriendekes bestaande uit samenwerkende onthaalouders) met plaats voor 18 kinderen. Het resultaat is dat er twee plaatsen zijn bijgekomen waarbij er een inkomenstarief (IKT) wordt toegekend (www.kindengezin.be). Maar dit blijkt niet voldoende te zijn. De dienst kinderopvang houdt een overzicht bij van het aantal inschrijvingen en het aantal beschikbare plaatsen. Het overzicht van 2018 ziet er als volgt uit:

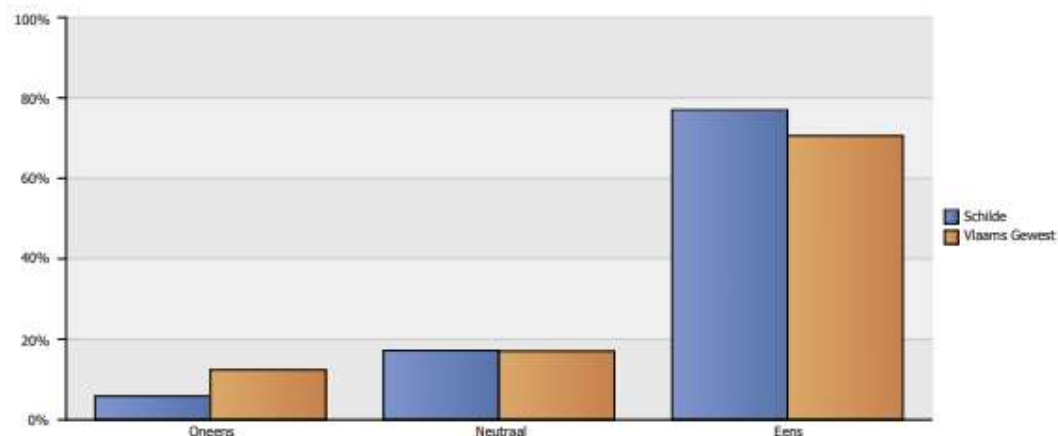
maand	inschrijvingen	beschikbare plaatsen
januari	9	6
februari	8	6
maart	9	5
april	7	2
mei	4	2
juni	8	1
juli	2	1

augustus	1	1
september	21	8
oktober	4	0
november	2	2
december	5	0
totaal	80	34

In de groepsopvang, die niet inkomensgerelateerd is, is het aantal plaatsen hetzelfde gebleven. De groepsopvang is verspreid over de gemeentelijke initiatieven 't Wezelke en Het Appeltje en over een aantal privé-initiatieven. Samengevat is het aantal plaatsen per 100 kinderen van 0-3 jaar in de periode 2014-2018 gestegen van 51,32 naar 53,96 waarbij Schilde in zijn zorgregio enkel Malle (56,88) en Zandhoven (59,35) moet laten voorgaan (www.kindengezin.be). Wat het aandeel inkomensgerelateerde opvangplaatsen betreft, draagt Schilde in zijn zorgregio echter de rode lantaarn (Kina):

Toch vindt ruim drie kwart van de inwoners dat er voldoende aanbod is aan kinderopvang in de gemeente (gemeentemonitor):

Een lokaal bestuur heeft belang bij een voldoende aanbod aan kinderopvang: het maakt de gemeente aantrekkelijk voor jonge, arbeidsactieve gezinnen en het is belangrijk voor een slagkrachtig lokaal integratie-, activerings- en (kinder)armoedebeleid. Maar het aanbod moet ook toegankelijk, betaalbaar, duurzaam en kwaliteitsvol zijn.

12.1.2. Schoolgaande kinderen

Het aantal kinderen dat in Schildre schoolloopt in het basisonderwijs is de laatste jaren een tikje gedaald. In het schooljaar 2012-2013 waren het er 1 891:

Onderwijsniveau	Leerjaar	M	V	Totaal
Gewoon kleuteronderwijs	Kleuteronderwijs	307	343	650
	Totaal	307	343	650
Gewoon lager onderwijs	1e leerjaar	99	107	206
	2e leerjaar	102	96	198
	3e leerjaar	105	103	208
	4e leerjaar	104	106	210
	5e leerjaar	99	112	211
	6e leerjaar	97	111	208
	Totaal	606	635	1.241
Totaal		913	978	1.891

In het schooljaar 2017-2018 werden er 1 864 geteld (dataloop-publiek.vlaanderen.be):

Gewoon basisonderwijs naar leerjaar en geslacht				
Onderwijsniveau	Leerjaar	M	V	Totaal
Gewoon kleuteronderwijs	Kleuteronderwijs	347	291	638
	Totaal	347	291	638
Gewoon lager onderwijs	1e leerjaar	90	107	197
	2e leerjaar	98	103	201
	3e leerjaar	106	109	215
	4e leerjaar	103	110	213
	5e leerjaar	91	115	206
	6e leerjaar	85	109	194
	Totaal	573	653	1.226
Totaal		920	944	1.864

Wanneer we ons echter baseren op bovenstaande geboortecijfers (zie 12.1.1. Baby's en peuters) kunnen we tegen 2026 een stijging van het aantal schoolgaande kinderen verwachten van 56 procent in vergelijking met 2018. Rekening houdend met het feit dat het basisonderwijs ook extern schoolgaande kinderen aantrekt (zie 10.1. Kleuter- en lager onderwijs), zal de vraag naar kinderopvang voor schoolgaande kinderen stijgen.

In de bovenstaande opvanglocaties, met uitzondering van de privé-initiatieven, kunnen ook schoolgaande kinderen tot 12 jaar terecht. In de praktijk gaat het dan veelal om kinderen die ook als baby en peuter op de locatie werden opgevangen. Kinderen vanaf vier jaar worden verder zo veel mogelijk georiënteerd naar de speelpleinwerking. Daarnaast biedt Landelijke Kinderopvang voor- en naschoolse opvang aan op de scholen (Gemeentebestuur Schilde, Kinderopvang).

12.2. Opvoedingsondersteuning

Voor opvoedingsondersteuning kunnen inwoners van Schilde onder andere terecht bij het Huis van het Kind Voorkempen. Het Huis van het Kind Voorkempen wil zich inzetten voor het welbevinden van gezinnen, kinderen en jongeren in de gemeenten Brecht, Schilde, Wijnegem, Zandhoven en Zoersel. Het betreft geen fysieke locatie: alle informatie van de partners wordt gebundeld op een website en er worden regelmatig activiteiten en vormingen georganiseerd. Voor concrete opvoedingsvragen verwijst de website van het Huis van het Kind Voorkempen naar de opvoedingswinkels en –punten.

Schilde heeft een opvoedingspunt dat deel uitmaakt van de opvoedingswinkel van Zoersel. Bij de opvoedingswinkels en –punten kan je terecht met kleine en grote vragen over de opvoeding van kinderen en jongeren van 0 tot 25 jaar. Het opvoedingspunt van Schilde is elke maandagavond

geopend van 18u tot 20u of op afspraak. Gemiddeld doen er jaarlijks bijna 24 inwoners een beroep op het opvoedingspunt (Gemeentebestuur Schilde, Vrije tijd en welzijn):

jaartal	aantal inwoners
2013	27
2014	25
2015	19
2016	16
2017	32

12.3. Lokaal ouderenbeleid

12.3.1. Aanbod

Het Sociaal Huis biedt onder andere thuiszorg aan. Onder thuiszorg wordt verstaan:

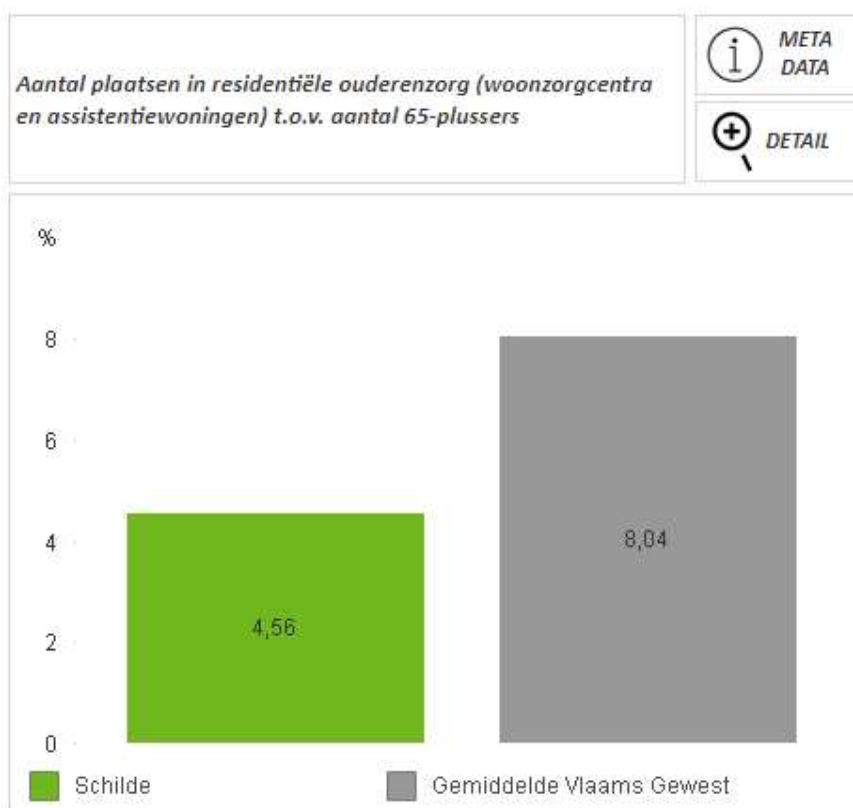
1. poetsdienst
2. karweidienst
3. gezinszorg
4. warme maaltijden
5. bib aan huis
6. woonvoorziening

Figuur 11 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

In Schilde kunnen ouderen in twee soorten woonvoorzieningen terecht, namelijk in een woonzorgcentrum en in assistentiewoningen. Zorgcentrum Sint-Lodewijk biedt plaats aan 120 rusthuisbewoners en vraagt een gewogen gemiddelde dagprijs van 53,82 euro wat minder is dan het gemiddelde van 60,03 euro in de provincie Antwerpen (www.zorg-en-gezondheid.be). Het

zorgcentrum telt ook 40 assistentiewoningen voor maximum twee personen. Daarnaast verhuurt het Sociaal Huis 57 assistentiewoningen in de Molenstraat. Wanneer we deze plaatsen in de residentiële ouderenzorg afzetten tegenover het aantal 65-plussers krijgen we volgende grafiek:

Schilde telt in verhouding minder plaatsen dan het Vlaamse Gewest. Dit resulteert in onderstaand antwoord op de vraag “In welke mate ben je tevreden over het aanbod aan bejaardenvoorzieningen (woonzorgcentrum, serviceflat, dienstencentrum) in jouw gemeente?”

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Schilde	11%	25%	63%
Vlaams Gewest	8%	19%	74%

Ouderen kunnen bij het Sociaal Huis ook terecht voor vervoer. Personen met een verminderde mobiliteit en een beperkt inkomen kunnen een beroep doen op de Minder Mobiele Centrale (MMC). Jaarlijks rijdt de MMC ongeveer 1 300 keer uit. De minibus van het OCMW is er dan weer voor personen met een beperking, 65-plussers met verplaatsingsproblemen of personen in een zorgsituatie. Deze bus doet wekelijks zo’n 17 ritten (Gemeentebestuur Schilde, MMC).

Schilde biedt ook gelegenheid voor sociale contacten. Zo telt de gemeente drie erkende seniorenverenigingen, namelijk Okra Schilde, Okra ’s-Gravenwezel en Vlaamse Actieve Senioren

(VLAS). Maar senioren kunnen bijvoorbeeld ook bij digidak terecht. Digidak streeft naar een e-inclusieve samenleving en wil kansen creëren voor iedereen om op een zeer eenvoudige manier kennis te maken met nieuwe media. In Schilde kan je in het dorpshuis en in 't Parkske terecht voor gratis computerinitiaties, gratis gebruik van een computer met internet en tips en hulp bij computervragen. Alle inwoners mogen aankloppen bij digidak, maar in de praktijk zien we dat vooral de leeftijdscategorie 60-79-jarigen er een beroep op doet (Gemeentebestuur Schilde, Vrije tijd en welzijn):

Leeftijd	Aantal	%
	1	0.33
20-39	0	0
40-59	26	8.5
60-79	201	65.69
80+	61	19.93
onbekend	17	5.56
Totaal	306	100.01%

12.3.2. Behoeften

Onder het luik demografie (zie 1.3. Opsplitsing naar leeftijd) hebben we gezien dat:

1. het aantal inwoners in de leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder stijgt;
2. de afhankelijkheidsratio in de periode 2010-2017 is gestegen;
3. de afhankelijkheidsratio tot 2027 zal blijven stijgen.

Meer specifiek is het aandeel ouderen van 80 jaar en ouder meer dan verdubbeld in de periode 1997-2016:

Studiedienst Vlaamse Overheid			
Gebiedsselectie	NIS Code	Jaar	Ouderen 80 jaar en ouder - aandeel
Schilde	11039	1997	2,8%
		1998	2,9%
		1999	2,8%
		2000	2,8%
		2001	3,0%
		2002	3,2%
		2003	3,5%
		2004	3,7%
		2005	3,9%
		2006	4,2%
		2007	4,4%
		2008	4,7%
		2009	5,0%
		2010	5,4%
		2011	5,8%
		2012	6,2%
		2013	6,5%
2014	6,8%		
2015	6,9%		
2016	6,9%		

Verder geeft het aantal thuiswonende personen die een tegemoetkoming mantel- en thuiszorg van de Vlaamse zorgverzekering ontvangen een zicht op het aantal zwaar zorgbehoevenden. De tegemoetkoming mantel- en thuiszorg wordt namelijk uitbetaald aan personen met een zwaar verminderd vermogen tot zelfzorg. Het aantal zorgbehoevenden stijgt jaar na jaar:

Gemeente	Jaar	Aantal zorgbehoevenden met zorgverzekering mantel- en thuiszorg	Aantal inwoners	Aantal zorgbehoevenden per 100 inw (%)
Schilde	2005	208	19.618	1,06
	2006	203	19.575	1,04
	2007	206	19.537	1,05
	2008	217	19.516	1,11
	2009	225	19.541	1,15
	2010	236	19.496	1,21
	2011	240	19.429	1,24
	2012	282	19.472	1,45
	2013	294	19.308	1,52
	2014	298	19.400	1,54
	2015	306	19.375	1,58
	2016	311	19.434	1,60

Ook het aantal alleenwonenden van 65 jaar en ouder maakt de toenemende behoefte aan zorg duidelijk: in de periode 2009-2018 was er een stijging van ruim 20 procent, tegen 2027 wordt er nogmaals een stijging van 16 procent verwacht (statistieken.vlaanderen.be).

Gebied	Leeftijd	Jaar	2009	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Schilde (11039)	Totaal		1.777	2.000	2.026	2.044	2.056	2.065	2.080	2.095	2.113	2.123	2.133
	<65 jaar		879	918	919	921	919	911	908	900	891	885	877
	>=65 jaar		898	1.082	1.107	1.123	1.137	1.154	1.172	1.195	1.222	1.238	1.256

De gemeentemonitor heeft daarnaast het aandeel van de inwoners met minstens één statuut chronische aandoening in kaart gebracht:

Gemeente	Jaar	Aandeel (%) van de inwoners met minstens één statuut chronische aandoening
Schilde	2014	8,20
	2015	8,60
	2016	9,10

Net zoals in alle andere gemeenten stijgt het aandeel. Ten slotte telt Schilde momenteel 457 personen met dementie. Tegen 2035 verwachten het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de Alzheimer Liga Vlaanderen een stijging van 37,9 procent naar 630 inwoners met dementie. Via investeren in preventie en een gezonde leefstijl op middelbare leeftijd zou de prevalentie beduidend lager kunnen liggen.

Luik III - #SchildeTrending?

Gemeenten staan voor uitdagingen, denk aan duurzame ontwikkeling, digitale omschakeling, innovatie, betrokkenheid en inspraak van de inwoners. Ze kunnen die uitdagingen het hoofd bieden door slimmer te werken met nieuwe (informatie)technologie of door met andere woorden een “smart city” te worden.

1. Over smart cities en smart citizens

Vooreerst is een smart city of slimme stad niet alleen iets van steden. Er zijn ook lovenswaardige initiatieven van kleinere lokale besturen. Neem Bonheiden, een gemeente met ongeveer 15 000 inwoners die in januari 2018 de “Agoria Smart City award” in de wacht sleepte in de categorie kleine gemeenten voor het uitwerken van een fietsregistratiesysteem met een origineel beloningssysteem.

Figuur 12 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

Vooraleer we ingaan op de technologische en maatschappelijke trends eigen aan slimme steden, geeft de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) mee dat besturen die slimmer worden rekening moeten houden met drie aandachtspunten. Zo wordt er gewezen op het groeiende belang van informatieveiligheid en privacy. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) legde enkele nieuwe verplichtingen op voor lokale besturen. Dit was nodig omdat de bestaande wetgeving rond privacy niet aangepast was aan het digitale tijdperk. De AVG is op 25 mei 2018 in werking getreden en werd door het gemeentebestuur van Schilde eigen gemaakt. Daarnaast is er een inclusief digitaal beleid nodig. In een wereld die steeds meer draait op data en technologie mogen we namelijk ook diegenen die moeilijker kunnen omgaan met digitale en technologische middelen niet uit het oog verliezen. In Schilde is er digidak dat streeft naar een e-inclusieve gemeente. Ten slotte moet de zogenaamde vendor lock-in of vendor dependency worden voorkomen. Hiermee wordt de afhankelijkheid van een leverancier bedoeld, omdat de klant niet in staat is om van leverancier te veranderen zonder substantiële omschakelingskosten of ongemak (nl.wikipedia.org). VVSG wijst erop dat dit kan worden vermeden met goede afspraken en door het adopteren van digitale standaarden en bouwstenen van de centrale overheden.

Daarnaast blijkt uit de tweede Belgische barometer over de Smart City-dynamiek, een studie verschenen in juni 2018 en uitgevoerd door het Smart City Institute, dat de gemeenten zelf drie voorwaarden zien om een Smart City-strategie te kunnen starten of ontwikkelen, namelijk:

- een gemeenschappelijke visie
- flexibel en proactief leiderschap
- politieke steun

1.1. Technologische trends

Burgers doen steeds meer online (denk aan bankverrichtingen, boodschappen, tickets bestellen) en verwachten dan ook dat hun lokaal bestuur zich aanpast aan de digitale realiteit. Maar hoe ziet die digitale realiteit eruit, wat brengt de toekomst en welke kansen brengt dit met zich mee voor een gemeentebestuur? We zetten de trends en een aantal goede praktijken op een rijtje.

1.1.1. Internet of Things en Internet of Everything

Het Internet of Things (IoT) is de verzamelnaam voor alle geconnecteerde apparaten. We maken echter ook steeds meer een verschuiving van het IoT naar het Internet of Everything: zo zijn er smart wearables zoals smart watches en computerchips in kledij. Rekening houdend met de vele toepassingen wordt het IoT ook wel eens de motor van de slimme stad genoemd. Denk aan de slimme vuilnisbakken in steden als Kortrijk. De vuilnisbakken zijn uitgerust met een perssysteem op zonne-energie waardoor het afval verdicht tot zevenmaal het volume. Bovendien sturen ze een signaal naar de afvalophalingsdiensten wanneer ze toch te vol geraken. Op deze manier worden onnodige controles van vuilbakken tot een minimum beperkt (www.vvsg.be).

1.1.2. Big data en open data

Het IoT brengt een stortvloed aan data met zich mee. Wanneer de hoeveelheid data te groot is en de data te complex om ze met gewone databasesystemen te capteren en onderhouden, spreekt men van big data. Het IoT daargelaten beschikken lokale overheden sowieso over massa's data: excelfiles, databanken, papieren dossiers, enz. Al die data kunnen erg bruikbaar zijn: we denken aan de opmaak van deze omgevingsanalyse, om beleidsbeslissingen te motiveren of uitdagingen concreet te definiëren. Maar dan moeten de data wel hanteerbaar zijn. Een goed georganiseerde

datahuishouding en een databeleid vormen dus een eerste essentiële stap. Van daaruit kan men datagedreven sturen met als resultaat onder andere efficiëntiewinst in de afvalophaling, een gebruiksvriendelijkere gemeentelijke website of het invoeren van verkeersvrije straten na luchtkwaliteitsmetingen. Meten is weten! Een eventuele volgende stap is het openstellen van data. Steeds meer steden en gemeenten publiceren hun data online zodat innovatieve bedrijven of studenten ermee aan de slag kunnen en hiermee tools kunnen ontwikkelen die ook voor de stad een meerwaarde zijn. Gent organiseert bijvoorbeeld hackathons waarbij het datasets voorlegt aan groepjes studenten of vrijwilligers die met die data aan de slag gaan. Een win-winsituatie want in één klap vergroot je ook de participatiekansen en het draagvlak. Inwoners vinden echter vaak hun weg niet naar databanken. Een lokaal bestuur kan zijn data visueler maken via een dashboard. Zo ook in Knokke-Heist waar de gemeente gemonitord wordt met het City Dashboard. Het City Dashboard geeft in één oogopslag een actueel overzicht van de geluids- en luchtkwaliteit, het verkeer, de openbare vuilnisbakken, de bezetting van de parkeerplaatsen, enz. Ondertussen bestaat er zoets als een Open Data Charter. Het charter werd in juni 2018 onderschreven door het Stuurorgaan Vlaams Informatie en ICT-beleid. Het bevat een twintigtal principes en geeft gemeenten een houvast om aan de slag te gaan met hun open databeleid (www.vvsg.be).

1.1.3. Artificiële intelligentie en machine learning

Artificiële intelligentie is de verzamelterm voor technologieën die machines een zekere vorm van menselijke intelligentie verschaffen. Machine learning is een vorm van artificiële intelligentie. Bij machine learning wordt het systeem niet gevoed met algoritmes, maar kan het op basis van data zelf analyses maken om tot algoritmes te komen. Artificiële intelligentie staat nog in zijn kinderschoenen, maar de impact op de maatschappij en de dienstverlening zal groot zijn. Artificiële intelligentie stelt organisaties, bedrijven en overheden namelijk in staat om de dienstverlening te optimaliseren en op maat van de gebruiker aan te bieden. Een klassiek voorbeeld zijn de chat robots of chatbots op de website van onder andere bol.com die je om drie uur 's nachts kunnen vertellen waarom je pakketje nog niet is aangekomen. Ondermeer Aalter experimenteert met een chatbot. De zelflerende chatbot kan bijvoorbeeld openingsuren meedelen, reageren op meer complexe vragen zoals de start- en einddata van openbare werken en ook afspraken vastleggen met de gemeentediensten. De chatbot kan zelfs gekoppeld worden aan Be-Alert, het alarmeringssysteem waarmee de overheid burgers verwittigt in noodsituaties. Hoe het ook zij, het personeel van Aalter krijgt tijd vrij om zich toe te leggen op meer inhoudelijke taken (www.vvsg.be). Wat ons bij de slechte reputatie van artificiële intelligentie brengt: voor sommigen is artificiële intelligentie synoniem voor massale werkloosheid en

erger. Zo'n vaart zal het volgens anderen echter niet lopen. Vanuit het perspectief van artificiële intelligentie is het bijvoorbeeld heel moeilijk om voorwerpen van verschillende grootte op te rapen en in een mand te plaatsen, iets dat een vierjarige probleemloos doet. Een dankbare andere manier om naar artificiële intelligentie te kijken, is augmented intelligence. Vanuit technologisch perspectief is augmented intelligence hetzelfde als artificiële intelligentie, maar hier ligt de nadruk op complementariteit: het gaat over wat technologie kan toevoegen in plaats van vervangen. Een belangrijke toepassing situeert zich op het gebied van big data. Zoals aangehaald, schuilen er grote kansen in big data. Voor analisten is het bijna onmogelijk of heel tijdrovend om alle patronen en correlaties eruit te halen. Dankzij augmented intelligence is het een kwestie van seconden (www.upstream.nl).

1.1.4. Blockchain

Blockchain kan je vergelijken met een gedecentraliseerd register dat alle transacties op een netwerk bijhoudt. Alle computers op het netwerk verifiëren de informatie en als er een aanpassing gebeurt, gebeurt die op alle computers van het netwerk. Het unieke aan blockchain is dat er enkel informatie (blocks) kan worden toegevoegd. Het is dus niet mogelijk om bestaande informatie te wijzigen. Fraude wordt zo goed als onmogelijk: het is onbegonnen werk om de informatie op alle computers van een netwerk aan te passen. Ook zijn derde partijen bij een transactie in principe overbodig: de legitimiteit wordt immers door de computers in het netwerk zelf gecontroleerd. En dit brengt ons bij het gekende voorbeeld: in principe kan er via blockchain een woning worden verkocht zonder tussenkomst van een notaris (www.vvsg.be).

Leuk, maar wat is de impact van blockchain op gemeenten?

- De inwoner heeft regie over zijn eigen gegevens. Eens er bijvoorbeeld digitaal werd vastgesteld wanneer je geboren bent, kan je ervoor kiezen om op vraag van een instantie enkel door te geven dat je ouder dan 18 jaar bent en dus in een aanvraag aan een bepaalde voorwaarde voldoet.
- Een gedeelde, realtime informatiepositie met netwerkpartners. Denk aan de gemeente die realtime inzicht heeft in het gebruik van de vrijetijdspas+ en de deelnemende verenigingen in hun inkomsten en uitgaven.
- Dienstverlening sneller, efficiënter, transparanter en veiliger inrichten. Voorwaarden voor het verkrijgen van subsidies en vergunningen kunnen gedigitaliseerd worden waardoor de

doorlooptijden verkorten. Als burger kan je in je eigen digitale omgeving volgen welke checks er gebeuren en zien of en waarom je niet voldoet aan bepaalde voorwaarden.

- Datamanagement verbeteren. Fouten door bewerkingen zijn verleden tijd.
- Pro-actief dienstverleners. Denk aan hoe je bij bol.com suggesties krijgt voor nieuwe aankopen gebaseerd op eerdere aankopen: als je als burger toestemming hebt gegeven aan de gemeente om bepaalde gegevens in te zien, kan de gemeente automatisch voorstellen of de burger gebruikt wilt maken van een bepaalde regeling. De gemeente weet op dat moment al dat de burger aan alle voorwaarden voldoet.

En daar hoeven de toepassingen niet te stoppen. Blockchain kan ook het volgende faciliteren (depilotstarter.vng.nl):

- realtime auditing
- het dataverkeer via IoT
- het sneller uitbetalen van leveranciers
- het vastleggen van eigenaarschap
- het innen van toeristenbelasting

Sommige toepassingen vragen om andere procesinrichtingen, andere zijn gemakkelijker te realiseren. Feit is dat onder andere Antwerpen bekijkt welke impact blockchain kan hebben op hun administratie. En ook de Vlaamse Overheid werkt aan een aantal blockchainprojecten.

1.1.5. Cloud computing

Via cloud computing kan je servers, software en data laten draaien op de cloud. De cloud maakt het mogelijk om een grote hoeveelheid bestanden online en gecentraliseerd op te slaan. Bovendien kan je overal aan de informatie en kan je digitale bestanden gemakkelijk delen. Voorbeelden zijn Dropbox, muziek luisteren via Spotify, enz (www.vvsg.be). Ook het gemeentebestuur van Schilde is stap voor stap aan het migreren naar de cloud: verschillende softwarepakketten draaien niet langer op servers in de kelder, maar in de cloud bij de leverancier. Op die manier valt het onderhoud en het installeren van serverapparatuur weg. En Schilde ziet het nog groter: in de toekomst zou er een stuk cloud kunnen worden “gehuurd” om eigen servers en diensten in te implementeren.

1.1.6. Gamification

Er is sprake van gamification wanneer er bepaalde spelelementen of speltechnieken worden toegevoegd aan een omgeving of proces zonder spelcontext. Het doel is om mensen te motiveren om iets te doen en dus hun gedrag te beïnvloeden. Een simpel voorbeeld is de statusbalk bij een online vragenlijst die het aantal vragen aangeeft die reeds werden ingevuld. Maar gamification kan ook in het straatbeeld worden gebruikt. In Londen worden burgers bijvoorbeeld gemotiveerd om geen kauwgum op straat te gooien met “stick your gum boards” (www.vvsg.be):

1.1.7. Virtual en augmented reality

Het principe achter virtual reality (VR) is vrij simpel. De gebruiker heeft enkel een VR-bril nodig. In die bril zit een scherm dat aan de gebruiker twee beelden toont, één voor elk oog, wat een 3D-ervaring geeft. De bril registreert ook de bewegingen van de gebruiker en kan zich aan die bewegingen aanpassen. Wanneer beweging en beeld vlekkeloos op elkaar aansluiten, waant de gebruiker zich in een andere wereld. De toepassingen laten zich raden: dankzij VR zijn maquettes verleden tijd.

Gemeenten kunnen hun burgers een preview geven van een nieuw gebouw dankzij VR. VR heeft ook de potentie om verplaatsingen in de toekomst overbodig te maken: burger en gemeentemedewerker handelen bijvoorbeeld een aanvraag voor een vergunning af in een gesimuleerde omgeving. Het lijkt een ver-van-mijn-bedshow, maar VR is dichterbij dan je zou denken: een huwelijk tussen VR en mobiele telefonie, waarbij het scherm als VR-beeldscherm fungeert, is in de maak wat de technologie voor vrijwel iedereen toegankelijk maakt. Het verschil tussen VR en augmented reality (AR) is dat de gebruiker bij AR nog in contact is met de werkelijkheid: digitale informatie wordt toegevoegd aan hetgeen iemand op dat moment ziet. De AR-gebruiker kan er vervolgens interactief mee omgaan.

Om de digitaal toegevoegde inhoud te kunnen zien, heeft de gebruiker een hulpmiddel nodig zoals een smartphone, tablet of waarom niet, een Google Glass (een draagbare computer in de vorm van een bril die door Google ontwikkeld werd). AR kan een meerwaarde betekenen op het gebied van toerisme en cultuur. Zo kunnen drukwerk en objecten worden voorzien van video en animatie. Burgers krijgen dan op een bepaalde plaats bijvoorbeeld te zien hoe het vroeger was of krijgen informatie over een monument of over welke restaurants er in de buurt zijn (www.publieksdiensten.nl).

1.2. Maatschappelijke trends

Een smart city is meer dan technologie. Volgens de VVSG is de basis van een slimme gemeente een gemeente die:

- start bij de uitdagingen: pas bij het formuleren van acties kan technologie aan bod komen als facilitator
- haar lokaal DNA erkent: slimme gemeenten gebruiken hun sterktes om te helpen definiëren welke gemeente ze in de toekomst willen zijn
- samenwerkt: een slimme gemeente betreft partners (bedrijven, industrie, onderwijsinstellingen), faciliteert de kennisuitwisseling en werkt in cocreatie

Figuur 13 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

- inzet op data: door data van verschillende beleidsdomeinen te integreren en analyseren komen slimme oplossingen tot stand
- and last but not least: de noden van de burgers centraal stelt en hen betreft in het proces.

Naast de digitale ontwikkelingen beïnvloeden dus ook economische en sociologische trends onze maatschappij. Denk bijvoorbeeld aan de platformeconomie: platformbedrijven, zoals Airbnb, waren de voorbije jaren de grootste marktverstoorders. Platformbedrijven hebben met elkaar gemeen dat ze zelf nauwelijks inhoud genereren, maar wel een digitaal platform faciliteren dat vraag en aanbod verenigt. Ook overheden kunnen er baat bij hebben om een deel van hun dienstverlening via het platformmodel aan te bieden. Het gebruiksgemak van dergelijke platformen zal ongetwijfeld de toekomstige verwachtingen van consumenten ten aanzien van (ook lokale) dienstverlening beïnvloeden. Ook de deeleconomie laat zich steeds meer gelden. Hierbij bieden particulieren goederen of diensten aan, eventueel tegen betaling. Denk aan een boormachine, een maaltijd, een parkeerplek, enz. De voordelen laten zich raden en gaan van kostenbesparing over een betere sociale cohesie tot meer duurzaamheid. In het Antwerps stedelijk labo Stadlabo2050 onderzoekt men hoe de stad deeleconomie-initiatieven kan ondersteunen. De deeleconomie maakt deel uit van de circulaire economie. In een circulaire economie zijn de materialen bij de geboorte gerecycleerd of biogebaseerd en bij het levenseinde recycleerbaar of afbreekbaar. Slimme steden en gemeenten zetten in op duurzaamheid en dus op een circulaire economie. Ook de aandacht voor burgerparticipatie groeit. Steden en gemeenten zetten participatietrajecten op om de dienstverlening van het lokaal bestuur te verbeteren of om toekomstplannen uit te werken. Daarnaast kent citizen science of burgerwetenschap een opgang. Bij burgerwetenschap helpen vrijwilligers mee aan wetenschappelijk onderzoek door het verzamelen van data en door het uitvoeren van metingen of testen. Denk aan het Curieuzeneuzen project waarbij burgers met een sensor aan het raam data over de luchtkwaliteit in hun straat aanleverden voor onderzoek. Burgerwetenschap kan het maatschappelijk draagvlak voor een bepaald onderwerp vergroten. Maar de participatiebeweging start ook steeds meer van onderuit: kijk naar burgerbewegingen, Repair Cafés, autodeelgroepen, geefpleinen, Mei PlasticVrij, enz. Zoals gezegd, is een slimme gemeente een gemeente die de noden van de burgers centraal stelt en hen betreft in het proces. Een slimme gemeente is een gemeente die de “wisdom of the crowd” maximaal benut. Slimme steden hebben dus slimme burgers nodig om uit te groeien tot een “shared city” of verbindende stad: een stad waar technologische innovatie, sociale welwillendheid, het principe van duurzaamheid en lokale samenwerking gecombineerd worden (www.vvsg.be).

1.3. Het smart city-landschap

Zoals vaak het geval is zijn er, ook in het smart city-landschap, veel spelers actief. Wie “smart city” ingeeft in een zoekmachine ziet al gauw door de bomen het bos niet meer. We geven dan ook de belangrijkste actoren en projecten en een paar samenwerkingsverbanden mee.

1.3.1. Smart Flanders

Smart Flanders is een ondersteuningsprogramma van de Vlaamse Overheid voor de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor Brussel. Het programma werd gelanceerd door Vlaams minister voor Binnenlands Bestuur Liesbeth Homans op 1 januari 2017 en loopt nog tot eind 2019. De coördinatie gebeurt door het Agentschap Binnenlands Bestuur in nauwe samenwerking met het Kenniscentrum Vlaamse Steden en de uitvoering van het project is in handen van imec. Er wordt gefocust op het oplossen van stedelijke uitdagingen door te werken met realtime open data en gedeelde datastandaarden. Tegelijkertijd wil men de samenwerking tussen politici, bedrijven, onderzoeksinstituten en burgerinitiatieven (of de quadruple helix) stimuleren. Momenteel werden of worden er drie datapiloten uitgewerkt, namelijk een piloot rond de realtime beschikbaarheid van parkeergarages, een piloot rond de toegankelijkheid van overheidsgebouwen en een piloot waarbij wordt onderzocht welke rol open data kunnen spelen bij het in kaart brengen van drukte in een stad (<https://smart.flanders.be>).

1.3.2. City of Things

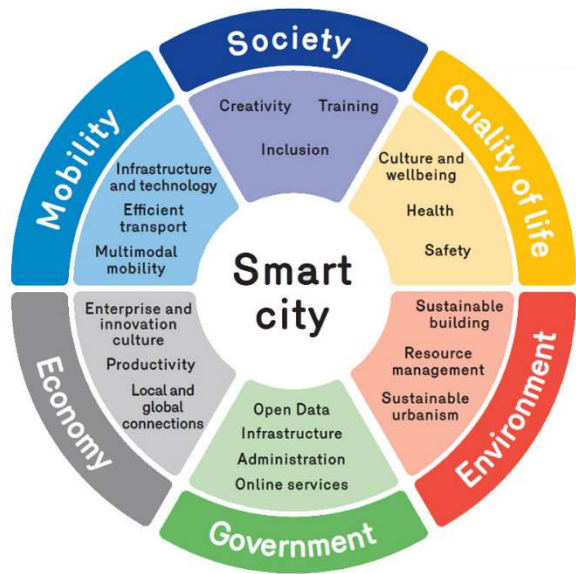
Vlaanderen, Stad Antwerpen en imec bouwden begin 2017 samen ‘City of Things’ uit. ‘City of things’ is een digitale stad verweven met de werkelijke stad om de mogelijkheden van slimme steden te onderzoeken. Er wordt geëxperimenteerd volgens de ‘living lab’-methode wat als voordeel heeft dat er onmiddellijk rekening kan worden gehouden met inzichten, feedback, effecten, enz. Dat levende laboratorium werd de Sint-Andrieswijk in Antwerpen of ook wel de Antwerp Smart Zone. De Sint-Andrieswijk is een typische stadsbuurt (smalle straten, te weinig parkeerplaatsen, drukke winkelstraten) waar slimme technologische oplossingen een groot verschil kunnen maken. Via een netwerk van sensoren en draadloze verbindingen worden er vandaag in realtime een heel aantal parameters gemonitord zoals luchtkwaliteit, voetgangersstromen, fietsverkeer, enz. Concreet leidt dit tot een aantal projecten waarvan het project rond slimme verlichting er één is: het gaat om een basketbalpleintje dat enkel wordt verlicht als bewegings- en geluidssensoren opmerken dat er ook

echt gespeeld wordt. Wanneer regensensoren aangeven dat de zichtbaarheid vermindert, gaan de lampen aan de rand van het plein harder branden. En als een bewoner 's nachts het plein wil oversteken, geven de lampen op dat parcours wat extra licht. Op deze manier worden onnodige lichtvervuiling en nodeloos energieverbruik stilaan verbannen naar het verleden (www.imeccityofthings.be).

Philippe Muyters, Vlaams minister van Innovatie, wilde dit project doortrekken en lanceerde daartoe eind 2017 de projectoproep 'City of Things'. Opvallend daarbij is dat de oproep zich richt naar Vlaamse steden én gemeenten: zoals gezegd, smart city is niet alleen iets van steden. Met de oproep wil Vlaanderen de besturen ondersteunen in het verwerven van inzichten om over te kunnen gaan tot een implementatie van smart city toepassingen. Uiteindelijk werden er 21 projecten goedgekeurd en gefinancierd. Eén van die projecten is 'Slim gemeentevuil' van Neerpelt, een gemeente met een kleiner inwonersaantal dan Schilde. In Limburg is er al heel wat expertise rond zwerfvuil en sluikestorten: Neerpelt zelf ontwikkelde een app, Overpelt houdt al twee jaar fiches bij, Hechtel-Eksel boekt goede resultaten met camera's. Met 'Slim gemeentevuil' wil Neerpelt op zoek naar een systeem van meldingen en monitoring dat de logistieke opvolging vergemakkelijkt, de handhaving effectiever maakt en tegelijk openheid van alle data garandeert naar andere toepassingen (www.vlaid.be).

1.3.3. Smart Cities Vlaanderen

Smart Cities Vlaanderen is een ledenorganisatie volgens het quadruple helixmodel: het verbindt Vlaamse bedrijven, steden en gemeenten, kennisinstellingen en burgers die hun schouders willen zetten onder slimme steden. Het doel van Smart Cities Vlaanderen is om Vlaanderen te sensibiliseren over de meerwaarde van slimme steden, om ideeën samen te brengen en om Vlaanderen zo naar een hoger niveau te tillen. Dit doet de ledenorganisatie onder andere door de veelheid van initiatieven onder te brengen in zes thema's, namelijk slim bestuur, slimme burgers, slim leven, slimme economie, slimme mobiliteit en slim milieu. De thema's zijn gebaseerd op het Smart City Wheel van Boyd Cohen:

Cohen, een 'urban strategist' op het gebied van duurzame ontwikkeling en slimme steden, gebruikt het wiel om slimme steden wereldwijd te ranglijsten (www.smartcities.vlaanderen).

1.3.4. Samenwerkingsverbanden

Zoals aangehaald, is de basis van een slimme gemeente een gemeente die onder andere samenwerkt. De uitdagingen van de toekomst kunnen alleen een oplossing krijgen in regionaal verband.

PoliVisu is een Europees innovatie- en onderzoeksproject onder leiding van Informatie Vlaanderen. Het project telt 15 partners en bestaat uit overheden, bedrijven en onderzoeksinstituten uit zes landen. PoliVisu wil meer data beschikbaar maken als open data en wil deze gegevens vooral beter bruikbaar maken. Uit onderzoek blijkt namelijk dat we slechts 10 à 20 procent van de beschikbare (overheids)data gebruiken voor het bepalen van stedelijk en regionaal beleid. Daartoe zet PoliVisu in op technieken zoals geavanceerde dynamische data visualisatie, data anonimisatie, big data analyse en artificiële intelligentie.

Dichter bij ons bed is er bijvoorbeeld S-Lim dat de Limburgse gemeenten verenigt om via samenwerking de regio te laten uitgroeien tot een smart region. S-Lim biedt daarvoor technologische en softwarematige toepassingen aan. Of het Toekomstforum Halle-Vilvoorde: het forum is opgericht door de 35 burgemeesters van Halle-Vilvoorde en wil de kwaliteit van het leven voor de ruim 600 000 inwoners verhogen op het vlak van werken, studeren, mobiliteit, cultuur en taal (www.vvsg.be).

2. Dienstverlening van de toekomst

Om ook in de toekomst een goede dienstverlening te verzekeren, moet de digitale infrastructuur op punt zijn. Maar hoe matuur is de digitale infrastructuur van het gemeentebestuur van Schilde?

2.1. Digitale maturiteit

Onder de noemer “Uw gemeente radicaal digitaal” hebben de VVSG en V-ICT-OR (Vlaamse ICT Organisatie) in het voorjaar van 2016 een nulmeting uitgevoerd bij gemeenten en OCMW’s om de maturiteit te monitoren op het vlak van informatiehuishouding en ICT. De I-monitor meet de digitale maturiteit van de besturen aan de hand van zes thema’s, namelijk informatiebeheer, beleid, procesmanagement, capaciteit, samenwerking en e-dienstverlening. Het gemeentebestuur van Schilde situeert zich in de monitor op het vierde

Figuur 14 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

niveau, het op één na beste, wat digitale maturiteit betreft. Slechts zeven procent van de besturen behoren tot type 4. De meeste besturen behoren tot type 2 en 3. Besturen van type vier onderscheiden zich op het gebied van onderstaande eigenschappen.

- Er wordt in de hele organisatie gebruik gemaakt van authentieke gegevensbronnen.
- Kwaliteit en hergebruik zijn belangrijke aandachtspunten.
- De organisatie is een samenhangend geheel.
- De gemeente werkt samen met andere overheden en externe organisaties wat zich uit in een vlotte uitwisseling van gegevens en een geïntegreerde overheidsdienstverlening op maat van de burger/klant.
- Er is een informatieveiligheidsconsulent en informatieveiligheidsplan.
- Beleidskeuzes en managementbeslissingen zijn voornamelijk gebaseerd op data-analyses. Er wordt op alle niveaus voldoende structureel overleg gepleegd over strategische IT-onderwerpen.

- Er is een goed overzicht van processen. Waar mogelijk worden deze processen in de eerste plaats vereenvoudigd alvorens deze te digitaliseren. Bovendien worden enkel die processen gedigitaliseerd indien dit een betere dienstverlening als gevolg heeft.
- Een groot aantal diensten kunnen volledig digitaal worden afgenomen via het digitale loket.

Besturen van type 4, zoals het bestuur van Schilde, kunnen zich nog verbeteren door volgende aanbevelingen op te volgen (www.vlaanderen.be):

- actief inzetten op de oprichting van een informatieveiligheidscel zodat informatieveiligheid binnen de hele organisatie gedragen wordt;
- een strategisch IT-beleidsplan maken op basis van het meerjarenplan en dit afstemmen op andere aanwezige beleidsplannen;
- bewaken dat de ICT-verantwoordelijke voldoende tijd kan besteden aan ICT-beleid en – strategie en het opvolgen van voldoende opleidingen;
- ervoor zorgen dat het management zich bewust wordt van de mogelijkheden van e-government en digitalisering;
- processen in hun geheel bekijken, dit wil zeggen vanaf de aanvraag tot de aflevering van een product of dienst met het oog op een volledig automatische afhandeling.

2.2. Zit Schilde op de boot?

Laten we eens kijken welke technologieën er momenteel al op punt staan en wat dit kan betekenen voor de dienstverlening van het gemeentebestuur van Schilde nu en in de toekomst.

Inwoners die via de website van het gemeentebestuur bij de dienst burgerzaken bijvoorbeeld een attest opvragen, hebben dit niet alleen letterlijk in minder dan vijf minuten in hun mailbox, maar bovendien zonder enige tussenkomst van een gemeentemedewerker. Hoe dit werkt? eGovFlow, een webloketplatform, spreekt via het MAGDA-platform (MAximale GegevensDeling tussen Administraties) van de Vlaamse Overheid en het FAS (federal authentication service) van Fedict de webservices van het rijksregister aan om de juiste gegevens op te halen en de nodige controles te doen voor aflevering. Een koppeling met een ondertekenplatform zorgt ervoor dat de afgeleverde documenten volledig rechtsgeldig ondertekend bij de aanvrager terechtkomen (www.egovflow.be). Onnodig te vermelden dat dit voor

Figuur 15 - uit speerpunten 'Visual Harvesting'

werkdrukvermindering zorgt voor de administratie. De dienst communicatie van zijn kant ondersteunt Hoplr, een netwerkkapp die buurtbewoners dichter bij elkaar wil brengen. Enerzijds kunnen inwoners uit dezelfde buurt elkaar leren kennen, verloren gelopen huisdieren terugvinden, enz. Anderzijds kan ook het gemeentebestuur berichten posten en de reacties lezen die daarop volgen. Verder is de website van het gemeentebestuur ontworpen volgens het responsive design-principe wat betekent dat de website goed te bekijken is op alle soorten schermen, dus ook op een smartphone en tablet. Dat is onder andere handig wanneer een inwoner een QR-code scant op een sport-en speelplan (zie onderstaande afbeelding) en zo automatisch op de meldingspagina van de website van het gemeentebestuur belandt.

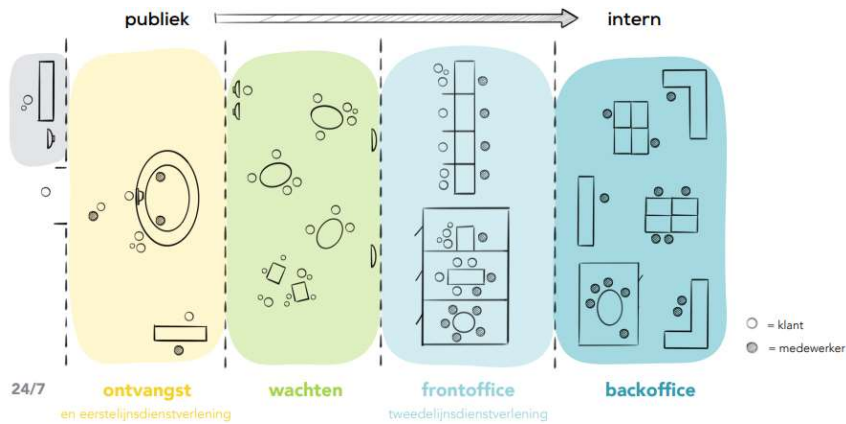

Ook de sociale dienst doet zijn duit in het zakje: er wordt al geruime tijd gewerkt met een Elektronisch Sociaal Verslag (ESV). Het ESV is een middel voor de uitwisseling tussen OCMW's van relevante en objectieve gegevens over een steunaanvrager. Het draagt dus bij tot administratieve vereenvoudiging. De stap naar een volledig Digitaal Sociaal Dossier (DSD) wordt in de nabije toekomst gezet. Met het DSD worden alle relevante documenten op één centrale plaats geklasseerd en geordend in een structuur die herkenbaar is voor elke medewerker. Er wordt dus komaf gemaakt met de papierstroom wat tijds- en efficiëntiewinst betekent. Bovendien is het DSD toekomstgericht. Inspecties van de POD-MI (Programmatorische federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie) zullen volledig digitaal kunnen verlopen. Het zal ook als integratieplatform dienen voor alle toekomstige oplossingen voor de digitale communicatie met andere overheden. Ook het afleveren van documenten, al dan niet getekend, zal via het DSD verlopen (www.cipalschaubroeck.be). Het aanvragen van een signalisatievergunning bij de dienst grondgebiedszaken ten slotte gebeurt vandaag digitaal. Maar ook de afhandeling zou volledig digitaal kunnen verlopen. Denk aan het online regelen van de betaling of verkeersborden met een digitaal aankondigingsbord die vanop afstand beheerd kunnen worden en met ingebouwde GPS-sensoren om misbruik en diefstal tegen te gaan (www.c-smart.be):

Uiteraard is dit slechts een greep uit de toepassingen. Maar als je bovenstaande digitale lijn doortrekt, zou je je zelfs de vraag kunnen stellen of gemeenten nog een huis nodig hebben. De Nederlandse gemeente Molenwaard doet het bijvoorbeeld al bijna zes jaar zonder. In Molenwaard vindt men dat de gemeente niet ergens centraal moet zijn, maar juist overal. Er wordt gewerkt met zogenaamde “aanlandplekken” waar wifi-voorzieningen zijn en waar medewerkers kunnen neerstrijken. Die plekken zijn evenwel geen gemeentehuis, maar een onderdeel van een andere voorziening. Verder gebeurt de dienstverlening uiteraard zo veel mogelijk digitaal. Voor de inwoners die niet pc-vaardig zijn, kan het gesprek ook simpelweg bij hen thuis plaatsvinden. Dit betekent dat de werknemers ook veel vrijheid krijgen in termen van werktijden, werkplek en te gebruiken hulpmiddelen. Een deel van de besparing wordt dus gebruikt om te digitaliseren en het meer fysiek naar de inwoners toe gaan (www.gemeentesecretaris.nl).

Elke dienst apart kan uiteraard de oefening maken naar een digitale toekomst, maar er valt natuurlijk meer te zeggen voor de algemene vertaalslag die het gemeentebestuur samen met Studio Dott heeft uitgewerkt in een Service Design Traject. Aanleiding is de integratie van de gemeente- en OCMW-diensten. In het traject wordt het gemeentehuis opgedeeld in een aantal zones. De zones gaan van een publiek toegankelijk gedeelte (links) tot interne werkplekken (rechts):

Er zal gewerkt worden met een 24/7-servicezone, namelijk een aparte ruimte aan de buitenzijde van het gemeentehuis die ook buiten de openingsuren toegankelijk is. Via deze ruimte kunnen er producten worden opgehaald of afgegeven (met behulp van kluisjes), wordt er een budgetmeter voorzien, enz. In de ontvangstzone zullen klanten zich onder meer kunnen aanmelden via een zuil. Naast het aanmelden voor een afspraak, kan een klant aan de aanmeldzuil ook een ticket nemen voor de snelbalie. Aan die balie worden er zaken afgegeven of opgehaald en worden korte taken afgehandeld. Tijdens de piekuren kan, bovenop de aanmeldzuil en de onthaalmedewerkers, de aanwezigheid van een host worden voorzien die bezoekers ontvangt, te woord staat en begeleidt. Experimenteren met een mobiel robotje behoort uiteraard ook tot de mogelijkheden. De frontofficezone zal voorzien in flexplekken of –loketten die niet worden toegewend aan één medewerker of dienst. Dit betekent onder andere dat de IT-infrastructuur in elke ruimte op punt moet zijn. De flexplekken zullen worden opgenomen in een centraal reservatiesysteem waar medewerkers ze online kunnen boeken. De backofficezone moet Het Nieuwe Werken toelaten. Dit houdt in dat medewerkers plaats- en tijdsafhankelijk hun backofficetaken kunnen uitvoeren, dus ook thuis of vanop afstand. Daartoe is een dynamische werkomgeving nodig met onder andere vergaderzalen die ook uitnodigen voor kortstondig overleg en concentratieplekken. In het Service Design Traject zijn alle mogelijkheden en details verder na te lezen.

2.3. Digitale transformatie

Laten we ten slotte een stap terugzetten en bekijken in welke fase van digitale transformatie lokale besturen zich bevinden en welke stappen er nog gezet moeten worden.

Op www.upstream.nl lezen we wat digitale transformatie betekent, namelijk een organisatie die een verandering heeft doorlopen waarna het de klant 100 procent centraal stelt gedurende de hele

klantenreis, waarna het verbonden is met een waardevol netwerk en waarna de organisatie digitaal als de norm beschouwt. Deze transformatie gaat hand in hand met een nieuwe manier van werken en communiceren. Het is duidelijk dat digitale transformatie meer behelst dan louter digitalisering: digitalisering maakt het mogelijk om informatie, media en bedrijfsprocessen digitaal te maken en is dus een voorwaarde voor een succesvolle digitale transformatie. Een bedrijf of bestuur dat digitaal transformeert, doorloopt drie fasen. De eerste fase is de fase van de traditionele organisaties: hiërarchisch aangestuurd en met gescheiden afdelingen. Personeelsleden werken in vaste teams, op een eigen werkplek en hebben een duidelijk omschreven takenpakket. Tijdens de overgangsfase wordt er nog gedeeltelijk vastgehouden aan de traditionele organisatiestructuur, maar worden digitale hulpmiddelen actief ingezet. Er kan daarbij een tweedeling ontstaan tussen personeelsleden die alles bij het oude willen laten en mensen die vooruitkijken. Fase twee is vlees noch vis en daarom niet houdbaar op de lange termijn. Overheden bevinden zich veelal in de transitie van de eerste naar de tweede fase. De derde fase is de fase van de radicale omslag. Het gaat vaak om zogenaamde disruptieve organisaties, zoals Uber, Netflix en Spotify, die gebruikmaken van de laatste digitale technieken en nieuwe verdien- en organisatie modellen. Ze werken fundamenteel anders, onder andere met zelfsturende teams zonder managers. De vier pijlers die nodig zijn om digitale transformatie succesvol te maken, resoneren met de aanbevelingen in verband met digitale maturiteit en laten zich samenvatten in de afkorting MAST:

- Mensen: medewerkers met de juiste digitale vaardigheden
- Acties: de juiste processen, gedragingen en houding
- Samenwerking: samenwerken met open houding met collega's, partners en klanten
- Technologie: ondersteuning door de juiste technologie

Technologie staat niet toevallig laatst: uit onderzoek blijkt dat het succes van digitale transformatie slechts voor 20 procent afhankelijk is van technologie.

Het is duidelijk dat een organisatie die digitaal wil transformeren niet over één nacht ijs kan gaan. Anderzijds zijn mensen altijd verbonden met elkaar en zoeken en verwachten ze rechtstreeks contact, ook op zondagmiddag en ook om zeven uur 's morgens. Diezelfde instelling wordt dan ook stilaan verwacht van bedrijven en van overheden. Er valt nog wat te doen...

Samengevat lijken twee tendensen in de toekomst de bovenhand te nemen. Enerzijds wordt de standaarddienstverlening grootschaliger en daardoor nog efficiënter aangepakt. Er ontstaat dan ook meer ruimte voor de complexe gevallen. Anderzijds zullen dienstverlening, informatievoorziening, communicatie en participatie naar elkaar toegroeien waardoor de afstand

tussen gemeente en gemeenschap kleiner wordt. Op die manier wordt dienstverlening een middel om het vertrouwen van burgers en ondernemers in de overheid te verstevigen (www.publieksdiensten.nl).

Besluit

Het doel van deze omgevingsanalyse was, om op basis van objectieve gegevens, te komen tot een overzicht van de belangrijke uitdagingen waarmee het gemeentebestuur zich geconfronteerd ziet. Een aantal uitdagingen laten zich raden: de inkanteling van het OCMW, het verkleinen van de ecologische voetafdruk, het organiseren van structurele betrokkenheid bij de inwoners en de digitale omschakeling. De digitale omschakeling werd uitgebreid besproken in het derde en laatste luik. Een aantal buzz words is de revue gepasseerd waarbij het duidelijk werd dat hun toepassingen stilaan ingang vinden, ook bij lokale besturen. Verder is Schilde een digitaal mature gemeente al is er uiteraard altijd plaats voor verbetering. De digitale trein lijkt dan ook niet gemist, al belooft de nabije toekomst nog grote stappen voorwaarts, namelijk bij de implementatie van het Service Design Traject. Wat de ecologische voetafdruk betreft, wijst deze omgevingsanalyse op het bestaan van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Ze vormen een kapstok waar het beleid acties aan kan ophangen die zo automatisch verbonden worden met globale uitdagingen.

Andere uitdagingen, al dan niet gekend, kwamen in het externe luik bovendrijven. Op demografisch gebied zal Schilde het hoofd moeten bieden aan dezelfde prognoses als Vlaanderen: een toename van de bevolking en van het aantal huishoudens, een daling van de bevolking op actieve leeftijd, meer en kleinere huishoudens en een voortschrijdende vergrijzing. Ouderen lopen het grootste risico op armoede: 13 procent van de 65-plussers in Schilde krijgen een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering en 30 procent van de 75-plussers draagt alle kosten alleen. Bovendien telt Schilde in verhouding tot Vlaanderen minder plaatsen in de residentiële ouderenzorg. Ook wat ruimte en wonen betreft, ziet Schilde zich voor dezelfde uitdagingen gesteld als Vlaanderen, namelijk bebouwing en verharding een halt toeroepen door de ruimte beter te gebruiken en wonen betaalbaar houden. Daarnaast blijft de auto de voornaamste transportmodus van de Schildenaar. Tel hierbij een toename van het verplaatsingsvolume en het is duidelijk dat er actie nodig zal zijn op het gebied van mobiliteit. Verder is er ruimte voor verbetering inzake de duurzaamheid van de woningen in Schilde en volgt het aantal actieve leners van de bibliotheek de Vlaamse dalende trend. In verhouding tot datzelfde Vlaanderen telt Schilde minder sportinfrastructuur en –clubs. Ten slotte is de vraag naar kinderopvang momenteel groter dan het aanbod.

Zoals gezegd, vormt deze omgevingsanalyse een insteek voor het strategisch meerjarenplan dat in 2019 wordt opgemaakt. Hopelijk geeft het samen met de ambtelijke speerpunten en het coalitieakkoord genoeg voeding aan het beleid om tot acties te komen die tegelijkertijd stevig verankerd zijn en waarbij groots gedroomd wordt.

DEEL 2 - TOTAALOVERZICHT BELEIDSDOELSTELLINGEN,
ACTIEPLANNEN, ACTIES EN GERAAMDE BEDRAGEN

Boven Beleidsdoelstelling: 2: Blijvend inzetten op een performante dienstverlening

Blijvend inzetten op een performante dienstverlening

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	23.500,00	23.500,00	23.500,00	23.500,00	23.500,00	23.500,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Beleidsdoelstelling: BD000003: Efficiënte dienstverlening

Het voeren van een efficiënte dienstverlening

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	23.500,00	23.500,00	23.500,00	23.500,00	23.500,00	23.500,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00	-23.500,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000016: Financiële zaken

Financiële zaken

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000077: Resultaten

Resultaten

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000017: Verzekeringen

Verzekeringen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000091: Hospitalisatieverzekering

Hospitalisatieverzekering

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000021: Communicatie en informatie

Communicatie en informatie

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-6.000,00	-6.000,00	-6.000,00	-6.000,00	-6.000,00	-6.000,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000119: Vormgeving

Vormgeving

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000120: Drukwerk

Drukwerk

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00	-3.000,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000022: ICT en informatiebeheer

ICT en informatiebeheer

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	17.500,00	17.500,00	17.500,00	17.500,00	17.500,00	17.500,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-17.500,00	-17.500,00	-17.500,00	-17.500,00	-17.500,00	-17.500,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000122: Software

Software

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-10.000,00	-10.000,00	-10.000,00	-10.000,00	-10.000,00	-10.000,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000123: Hardware

Hardware

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000124: Printers- en kopieermachines

Printers- en kopieermachines

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-3.500,00	-3.500,00	-3.500,00	-3.500,00	-3.500,00	-3.500,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000125: Telefoonkosten

Telefoonkosten (o.a. gsm, vaste lijn, telefoonkosten, ...)

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00	-4.000,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000027: Nutsvoorzieningen

Nutsvoorzieningen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000156: Water

Water

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000157: Gas

Gas

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000158: Elektriciteit

Elektriciteit

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000037: Toelagen vrije tijd en welzijn

Toelagen vrije tijd en welzijn

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000201: Werking- en lustrumsubsidies

Werking- en lustrumsubsidies

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000202: Projectsubsidies en toelagen

Projectsubsidies en toelagen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000203: Vrijwilligerspunt - subsidies Vonak en Give a day

Vrijwilligerspunt - subsidies Vonak en Give a day

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Boven Beleidsdoelstelling: 3: Het beheren en exploiteren van de infrastructuren bestemd voor sportieve of culturele activiteiten behorende tot het AGB

Het beheren en exploiteren van de infrastructuren bestemd voor sportieve of culturele activiteiten behorende tot het AGB Schilde

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	401.950,00	380.432,00	383.949,35	387.500,06	391.084,15	394.708,64
Ontvangsten	557.050,00	557.845,00	673.649,00	744.459,00	745.277,00	746.105,00
Saldo	155.100,00	177.413,00	289.699,65	356.958,94	354.192,85	351.396,36
Investerings						
Uitgaven	79.100,00	134.191,00	74.283,00	74.376,00	74.469,00	74.564,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-79.100,00	-134.191,00	-74.283,00	-74.376,00	-74.469,00	-74.564,00
Financiering						
Uitgaven	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00

Beleidsdoelstelling: BD000004: Exploitatie en beheer AGB Schilde

Exploitatie en beheer AGB Schilde

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	147.050,00	122.986,00	123.930,00	124.884,00	125.847,00	126.822,00
Ontvangsten	497.850,00	498.055,00	613.262,00	683.471,00	683.682,00	683.896,00
Saldo	350.800,00	375.069,00	489.332,00	558.587,00	557.835,00	557.074,00
Investerings						
Uitgaven	9.100,00	9.191,00	9.283,00	9.376,00	9.469,00	9.564,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-9.100,00	-9.191,00	-9.283,00	-9.376,00	-9.469,00	-9.564,00
Financiering						
Uitgaven	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00

Actieplan: AP000041: Administratieve werking AGB

Instaan voor een goede administratieve werking van het AGB

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	89.400,00	64.994,00	65.594,00	66.199,00	66.811,00	67.430,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-89.400,00	-64.994,00	-65.594,00	-66.199,00	-66.811,00	-67.430,00
Investerings						
Uitgaven	9.100,00	9.191,00	9.283,00	9.376,00	9.469,00	9.564,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-9.100,00	-9.191,00	-9.283,00	-9.376,00	-9.469,00	-9.564,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000228: Interne werking AGB

Optimaliseren van de interne organisatie en werking van het AGB

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	89.400,00	64.994,00	65.594,00	66.199,00	66.811,00	67.430,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-89.400,00	-64.994,00	-65.594,00	-66.199,00	-66.811,00	-67.430,00
Investerings						
Uitgaven	9.100,00	9.191,00	9.283,00	9.376,00	9.469,00	9.564,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-9.100,00	-9.191,00	-9.283,00	-9.376,00	-9.469,00	-9.564,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000042: Financiële werking AGB

Instaan voor een goede financiële werking van het AGB

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	57.650,00	57.992,00	58.336,00	58.685,00	59.036,00	59.392,00
Ontvangsten	497.850,00	498.055,00	613.262,00	683.471,00	683.682,00	683.896,00
Saldo	440.200,00	440.063,00	554.926,00	624.786,00	624.646,00	624.504,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00

Actie: AC000229: Beheren van verzekeringen

Beheren van verzekeringen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	4.150,00	4.192,00	4.233,00	4.276,00	4.318,00	4.362,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-4.150,00	-4.192,00	-4.233,00	-4.276,00	-4.318,00	-4.362,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000230: Opvolgen financiële middelen

Efficiënt inzetten en opvolgen van de financiële middelen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	53.500,00	53.800,00	54.103,00	54.409,00	54.718,00	55.030,00
Ontvangsten	497.850,00	498.055,00	613.262,00	683.471,00	683.682,00	683.896,00
Saldo	444.350,00	444.255,00	559.159,00	629.062,00	628.964,00	628.866,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00	255.207,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00	-255.207,00

Beleidsdoelstelling: BD000005: Exploitatie en beheer Werf 44

Exploitatie en beheer Werf 44

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	254.900,00	257.446,00	260.019,35	262.616,06	265.237,15	267.886,64
Ontvangsten	59.200,00	59.790,00	60.387,00	60.988,00	61.595,00	62.209,00
Saldo	-195.700,00	-197.656,00	-199.632,35	-201.628,06	-203.642,15	-205.677,64
Investerings						
Uitgaven	70.000,00	125.000,00	65.000,00	65.000,00	65.000,00	65.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-70.000,00	-125.000,00	-65.000,00	-65.000,00	-65.000,00	-65.000,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000043: Onderhoud van Werf 44

Onderhoud van Werf 44

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	160.200,00	161.802,00	163.421,35	165.055,06	166.703,15	168.371,64
Ontvangsten	5.200,00	5.252,00	5.305,00	5.358,00	5.411,00	5.465,00
Saldo	-155.000,00	-156.550,00	-158.116,35	-159.697,06	-161.292,15	-162.906,64
Investerings						
Uitgaven	70.000,00	125.000,00	65.000,00	65.000,00	65.000,00	65.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-70.000,00	-125.000,00	-65.000,00	-65.000,00	-65.000,00	-65.000,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000231: Onderhoud Werf 44

Beheer en onderhoud van Werf 44 en omgeving

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	160.200,00	161.802,00	163.421,35	165.055,06	166.703,15	168.371,64
Ontvangsten	5.200,00	5.252,00	5.305,00	5.358,00	5.411,00	5.465,00
Saldo	-155.000,00	-156.550,00	-158.116,35	-159.697,06	-161.292,15	-162.906,64
Investerings						
Uitgaven	40.000,00	95.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00	35.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-40.000,00	-95.000,00	-35.000,00	-35.000,00	-35.000,00	-35.000,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000232: Uitrusten van Werf 44

Uitrusten van Werf 44

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings						
Uitgaven	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	-30.000,00	-30.000,00	-30.000,00	-30.000,00	-30.000,00	-30.000,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actieplan: AP000044: Cultuurbeleid in Werf 44

Voeren van een kwalitatief cultuurbeleid in Werf 44

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	94.700,00	95.644,00	96.598,00	97.561,00	98.534,00	99.515,00
Ontvangsten	54.000,00	54.538,00	55.082,00	55.630,00	56.184,00	56.744,00
Saldo	-40.700,00	-41.106,00	-41.516,00	-41.931,00	-42.350,00	-42.771,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000233: Activiteiten en voorstellingen

Organiseren van activiteiten en voorstellingen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	88.400,00	89.281,00	90.171,00	91.070,00	91.978,00	92.894,00
Ontvangsten	26.800,00	27.068,00	27.339,00	27.612,00	27.888,00	28.167,00
Saldo	-61.600,00	-62.213,00	-62.832,00	-63.458,00	-64.090,00	-64.727,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Actie: AC000234: Verhuren van zalen

Verhuren van zalen

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatie						
Uitgaven	6.300,00	6.363,00	6.427,00	6.491,00	6.556,00	6.621,00
Ontvangsten	27.200,00	27.470,00	27.743,00	28.018,00	28.296,00	28.577,00
Saldo	20.900,00	21.107,00	21.316,00	21.527,00	21.740,00	21.956,00
Investerings						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Financiering						
Uitgaven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ontvangsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DEEL 3 - TOEGESTANE WERKINGS- EN INVESTERINGSSUBSIDIES

Niet van toepassing voor AGB Schilde

DEEL 4 - SAMENSTELLING BELEIDSDOMEINEN

Algemene financiering	
0010	Algemene overdrachten tussen de verschillende bestuurlijke niveaus
0020	Fiscale aangelegenheden
0030	Financiële aangelegenheden
0040	Transacties in verband met de openbare schuld
0050	Patrimonium zonder maatschappelijk doel
0090	Overige algemene financiering

Algemeen bestuur	
0100	Politieke organen
0101	Officieel ceremonieel
0110	Secretariaat
0111	Fiscale en financiële aangelegenheden
0112	Personeelsdienst en vorming
0114	Organisatiebeheersing
0115	Welzijn op het werk
0119	Overige algemene diensten
0150	Internationale relaties
0151	Deelneming aan internationale organisaties en conferenties
0170	Binnengemeentelijke decentralisatie
0171	Gemeentelijk / stedelijk wijkoverleg
0190	Overig algemeen bestuur
0450	Rechtspleging
0790	Erediensten
0791	Niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen

Woonomgeving	
0200	Wegen
0210	Openbaar vervoer
0220	Parkeren
0290	Overige mobiliteit en verkeer
0300	Ophalen en verwerken van huishoudelijk afval
0309	Overig afval- en materialenbeheer
0310	Beheer van regen- en afvalwater
0319	Overig waterbeheer
0320	Sanering van bodemverontreiniging
0329	Overige vermindering van milieuverontreiniging
0340	Aankoop, inrichting en beheer van natuur, groen en bos
0341	Erosiebestrijding
0349	Overige bescherming van biodiversiteit, landschappen en bodem
0350	Klimaat en energie
0380	Participatie en sensibilisatie
0381	Geïntegreerde milieuprojecten
0390	Overige milieubescherming
0400	Politiediensten

0410	Brandweer
0420	Dienst 100
0430	Civiele bescherming
0440	Overige hulpdiensten
0460	Kinderbescherming
0470	Dierenbescherming
0480	Bestuurlijke preventie (incl. GAS)
0490	Overige elementen van openbare orde en veiligheid
0500	Handel en middenstand
0510	Nijverheid
0530	Land, tuin- en bosbouw
0540	Visvangst
0600	Ruimtelijke planning
0610	Gebiedsontwikkeling
0620	Grondbeleid voor wonen
0621	Bestrijding van krotwoningen
0622	Woonwagenterreinen
0629	Overig woonbeleid
0630	Watervoorziening
0640	Elektriciteitsvoorziening
0650	Gasvoorziening
0660	Communicatievoorzieningen
0670	Straatverlichting
0680	Groene ruimte
0690	Overige nutsvoorzieningen
0984	Ontsmetting en openbare reiniging
0990	Begraafplaatsen
0991	Crematoria
0992	Lijkbezorging

Dienstverlening	
0113	Archief
0130	Administratieve dienstverlening
0160	Hulp aan het buitenland
0520	Toerisme - onthaal en promotie
0521	Toerisme - sectorondersteuning
0522	Toerisme - infrastructuur
0529	Overige activiteiten inzake toerisme
0550	Werkgelegenheid
0590	Overige economische zaken
0700	Musea
0701	Cultuurcentrum
0702	Schouwburg, concertgebouw, opera
0703	Openbare bibliotheken
0704	Gespecialiseerde bibliotheken
0705	Gemeenschapscentrum
0709	Overige culturele instellingen
0710	Feesten en plechtigheden
0711	Openluchtrecreatie
0712	Festivals

0719	Overige evenementen
0720	Monumentenzorg
0721	Archeologie
0729	Overig beleid inzake erfgoed
0739	Overig kunst- en cultuurbeleid
0740	Sportsector- en verenigingsondersteuning
0741	Sportpromotie en - evenementen
0742	Sportinfrastructuur
0749	Overig sportbeleid
0750	Jeugdsector- en verenigingsondersteuning
0751	Gemeentelijke dienstverlening gericht op kinderen & jongeren
0752	Infrastructuur en faciliteiten ten behoeve van kinderen en jongeren
0759	Overige activiteiten met betrekking tot jeugd
0800	Gewoon basisonderwijs
0801	Buitengewoon basisonderwijs
0810	Gewoon secundair onderwijs
0814	Leren en werken
0815	Buitengewoon secundair onderwijs
0820	Deeltijds kunstonderwijs
0830	Centra voor volwassenenonderwijs
0835	Hoger onderwijs
0860	Centra voor leerlingenbegeleiding
0862	Huisvesting voor schoolgaanden
0869	Overige ondersteunende diensten voor het onderwijs
0870	Sociale voordelen
0879	Andere voordelen
0889	Ondersteunende diensten voor het algemeen onderwijsbeleid
0900	Sociale bijstand
0901	Voorschotten
0902	Integratie van personen met vreemde herkomst
0903	Lokale opvanginitiatieven voor asielzoekers
0904	Activering van tewerkstelling
0905	Dienst voor juridische informatie en advies
0909	Overige verrichtingen inzake sociaal beleid
0910	Woningen voor personen met een handicap
0911	Diensten en voorzieningen voor personen met een handicap
0919	Overige activiteiten inzake ziekte en invaliditeit
0920	Werkloosheid
0930	Sociale huisvesting
0940	Jeugdvoorzieningen
0941	Gezinsvervangende tehuizen
0942	Onderhoudsgelden
0943	Gezinshulp
0944	Preventieve gezinsondersteuning
0945	Kinderopvang
0946	Thuisbezorgde maaltijden
0947	Klusjesdienst
0948	Poetsdienst
0949	Overige gezinshulp
0950	Ouderwoningen
0951	Dienstencentra

0952	Assistentiewoningen
0953	Woon- en zorgcentra
0954	Dagzorgcentra
0959	Overige verrichtingen betreffende ouderen
0980	Sociale geneeskunde
0982	Ziekenhuizen
0983	Andere verpleeg- en verzorgingsinrichtingen
0985	Gezondheids promotie en ziektepreventie
0986	Eerstelijnsgezondheidszorg
0989	Overige dienstverlening inzake volksgezondheid

DEEL 5 - OVERZICHT VERBONDEN ENTITEITEN

Niet van toepassing voor AGB Schilde.

DEEL 6 - PERSONEELSINZET WAARVAN IS UITGEGAAN VOOR DE RAMING VAN DE PERSONEELSUITGAVEN

AGB Schilde heeft geen personeel.

DEEL 7 - OVERZICHT JAARLIJKSE OPBRENGST PER BELASTINGSOORT

Niet van toepassing voor AGB Schilde